

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

H A R P V A S İ V E T N A M E S İ

YAZAN · CARLO ANDERSEN

ÇEVİREN · SEDAT ELMAN

TÜRKİYE YAYINEVİNİN
POLİS ROMANLARI
S E R İ S İ N D E N: 12

TÜRKİYE
YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

HARP VASİYETNAMESİ

YAZAN: CARLO ANDERSEN

ÇEVİREN: SEDAT ELMAN

TÜRKİYE YAYINEVİNİN
POLİS ROMANLARI
S E R İ S İ N D E N : 12

TÜRKİYE BASINEVİ — İSTANBUL

Çıkaran :

1925 — 1945

I

“Yıldız,, gazetesinin cinayet muhabiri Basil Stüart, başındaki yeşil mika gölgeliği bir hamlede çıkardı ve masanın üzerine attıktan sonra ayağa kalkarak gerindi. Sonra öyle candan bir “of,, çekti ki, karşı taraftaki yazıhanede oturmakta olan meslekdaşı, hiddetle başını kaldırdı ve:

— Bana bak Stüart! diye bağırdı. Bu can sıkıcı hareketlerinizi başka bir yerde yapamaz mısınız? Zannedsem burada birçok odalar vardır.

Basil, cevap vereceği yerde, sandalyasına yaslandı ve uzun bacaklarını gayet zarif bir hareketle yazı masasının üzerine attı. Ve bu defa, taşları bile galeyana getirebilecek ikinci bir “of,, daha çekti.

“Yıldız,,ın baş cinayet muhabiri Corc Run, gayet inatçı bir adama benziyordu. Genç arkadaşının yaptığı bu hareketi görünce adamakıllı köpürdü:

— Söylediğimi işitmiyorsunuz? diye haykırdı. Çıkmış şuradan da biraz rahat edeyim!

Basil Stüart, kollarını hafifçe kaldırdı. Bu tesirli jesti, “Geti,, tiyatrosunda oynayan meşhur bir artistten

öğrenmişti. Cebinden sigara tabakasını çıkardı ve bir sigara aldıktan sonra üçüncü defa ofladı. Sonra, gayet lâkayt bir tavırla :

— Azizim Run, dedi. Doktor Grey'e gidip bir defa tansiyonunuzu ölçtürmeniz lâzım. Ailenizi düşünün dostum! Bu zavallılara da kimbilir nekadarkı aksi muamele yapıyorsunuzdur?

— Çenenizi tutun ve biran evvel buradan çıkmağa bakın! Bunu size daha kaç defa söyleyeyim?

Basil, hiç oralı olmadı ve sözüne devam etti:

— Belki de sarılığınız yine ilerlemiştir. Sonra size şunu söyleyeyim ki, olağanüstü birşey cereyan etmezse bu neşe mabedini bir saat üç dakika sonra kendiliğimden terk edeceğim. Size şimdi bir teklifte bulunmak istiyorum.

Genç adam, ayaklarını masanın üzerinden indirdi ve pencerenin yanına giderek, Londra'nın meşhur matbuat caddesi olan "Flit Stirit,, ten geçen halkı ve daima dolu olan otobüsleri seyre daldı. Bir müddet sonra başını çevirdi ve sözüne devam etti:

— Aziz dostum! Acaba sizin tabiatınız mı böyle, yoksa son zamanlarda koca şehirde hiçbir hâdisenin cereyan etmemesi mi asabınızı bozdu? Şaka bertaraf bir müddettenberi, yeraltı trenlerinde vukubulan yanke-sicilik vakalarından ve kırılan birkaç vitrin camından başka heyecanlı hiçbir hadise olmaması insanı çileden çıkarıyor. İstediğim nedir bilir misin? Tekrar bir...

Run, gülümsüyerek gencin sözünü kesti:

—... Karlil vakası yaşamak değilmi? diye sordu.

— Evet. Bir Karlil vakası! İşte ben iş diye buna de-

rim. Birinci sınıf mevzu! Bir zamanın sekiz günde cereyan eden hadiseleri, şimdi sekiz senede cereyan etmiyor.

Baş muhabir, meslektaşını kıskanıyordu. Bir zamanlar, henüz tanınmamış olan Basil Stüart'a, ilkten gayet ehemmiyetsiz gibi görünen bu vakanın tahkikatı verilmişti. Fakat günler geçtikçe, mesele okadar esrarengiz bir hal almıştı ki, halk gazetenin intişarını sabırsızlıkla beklemeğe başlamıştı. Daha, Oksford' ta tahsilde iken Basil Stüart'ı saran bu muhabirlik aşkı bu vakada elde ettiği muvaffakiyetlerle desteklenmişti. O ana kadar "Yıldız,, gazetesine hâkim olan Run, mevkiini tehlikede görmeğe başlamıştı. Kendisinden daha kuvvetli birinin yerine geçebileceğini düşündükçe fena halde hiddetleniyordu. Bu vaziyeti sezen arkadaşları seviniyor ve Run'un sinir buhranları esnasında istifasını vermesini bekliyorlardı. Çünkü ancak bu suretle kendisini beğenmiş bir âmirden kurtulmuş olacaklardı. Genç muhabir Basil Stüart böyle düşünmemekle beraber, Run'un suratından okadar bıkmıştı ki, onu görünce, bütün neşesi kayboluveriyordu.

Run'un küçük gözleri, yeşil gölgeliğin altında parlıyordu. Sesinde, bütün kıskançlığını açığa vuran bir ürperme seziliyordu.

— Evet, Karilil, vakası, diye mırıldandı. Esaslı birşey olduğunu kabul etmek lâzım... Fakat, sizin övünmeniz için hiçbir sebep göremiyorum. Bana kalırsa, herşeyi dostunuz Hamfond'a borçlusunuz! Ona karşı olan minnettarlığınızı göstermeniz lâzım.

Basil gayet sakin bir sesle:

— Bunu, esasen çoktan yaptım aziz dostum, dedi. Kendisine gazetede üç sütun tahsis ettiğim gibi, Simson birahanesinde de öyle bir ziyafet çektim ki Çarlı'nın ağzı açık kaldı.

— Bunları tekrar anlatmanıza hacet yok. Bu vaka hayatta bir defa cereyan eder... Yanılmıyorsam bütün sükseniz, hâdisenin heyecanı ile birlikte gömülecektir. Artık ne iseniz o kalacaksınız. Küçük, ehemmiyetsiz bir stajyer!

Basil, omuzlarını kaldırdı.

Run, sözlerine devam etti:

— Evet dostum. Zaman haklı olduğumu gösterecektir. Azizim siz, gece kulüplerinden birinde belki tesis icra edebilirsiniz. Fakat "Flit Strit", te işiniz olmadığı muhakkak. Anlatabildim mi aristokrat bebeği?

Genç adam, hiddetleneyeceği yerde gülümsedi ve sesine tuhaf bir mana vererek:

—(Sarılığınızı unutmayın Run, dedi. Sonra, yıldızı hedefe doğru hızla ilerliyen bir adamı itham ederken, daha dikkatli davranmanızı tavsiye ederim.

Run, müthiş bir kahkaha savurdu:

— Hedef mi dedin? dedi. Şaka ediyorsun galiba?.. Hayır, hayır Stüart... Siz ne iseniz o kalacaksınız. İlerleyişinizi neyin yürüyüşü ile mukayese ediyorum biliyor musunuz?

— Yengecin mi?

— Evet. Fevkalâde bir buluş! Sizin hedefe doğru ilerleyişiniz, bu hayvanın yürüyüşü ile mukayese edilebilir.

Basil, masanın kenarına oturdu, uzun bacaklarını:

havada sallamağa başladı. Sonra meslektaşının yüzüne dikkatle baktı:

— Aziz dostum Run, şimdi teklifimi dinleyin, dedi. Fakat bundan evvel, Londra'nın havasını ergeç berbat edecek olan elinizdeki çubuğu atın ve benim sigaralardan bir tane alın. Duk sökağında bulunan Dunhil'lerin en iyi cinsindendirler! Ha şöyle! Şimdi dikkat edin. Güzel bir maksat için altmış lira feda etmeğe razımsınız?

— Altmış lira mı?... Bir aylık maaşın yahu!..

— Öyle olsun, ne çıkar? Bak, bu para benim iki aylık gelirim olduğu halde ses çıkarmıyorum. Şimdi söyle: Evet mi, hayır mı?

— Biraz daha fazla tafsilât veremez misiniz? Neden bahsetmek istiyorsunuz?

— Simpson'da otuz arkadaşla ziyâ'et vereceğiz. Onları ihtiyar Şarlı'ye takdim etmek istiyorum. Kendisi müthiş bir insan sarrafıdır.

— Senin canın istedi diye ben niçin para vereyim?

— Dur canım... Meseleyi anlıyamadın. Seninle bahse girmek istiyorum. Kaybeden masrafı ödiyecek. Bak bugün Ekim ayının yirmisi.. Bugünden itibaren, üç ay zarfında elime öyle bir iş geçireceğim ki, "Flit Strit,, teki ömrünüz boyunca başınıza gelmemiştir. Nasıl, bu bahsi kabul ediyor musunuz?

— Karlil vakası gibi birşey mi?

— Keşfettiniz, Sokrat! Şayet herhangi bir noktada tereddüt edecek olursak, içerde oturan ihtiyar tıraşçının fikrini alırız. Onun kararları daima katfidir. Nasıl, kabul mu?

— Pekâlâ, bahse giriyorum. Zengin teyzeniz size yine muavenette bulunmak mecburiyetinde kalacak galiba aziz dostum.

Run, yeni bir kahkaha savurmağa hazırlanıyordu ki, odanın kapısı açıldı ve eşikte, “Yıldız,, gazetesi-nin, herkesi titreten neşriyat müdürü, yani ihtiyar tıraşçı göründü. Muazzam başını sallarken, kırılmış uzun saçları dağılıyor ve burnunun üzerinde duran gözlüğü, aşağı yukarı oynuyordu. Gayet sert ve amirane bir sesle:

, — Run, çabuk fırla! diye bağırdı. Dur, dur, bakalım! Stüort, acaba... Şimdi de ismini unuttum... Ha, “Kambri Hus,, un nerede olduğunu biliyor musunuz?

— Evet... Standford Prensi Lord Finsburi’nin malikânesinde.

— Evet, tamam! Şimdi hemen oroya koşun! Fotoğrafçılarından birini de yanınıza almağı unutmayın.. Meselâ Harris fena değildir... Çabuk, yamınki nüshamıza havadis yetiştirmemiz lâzım.

Basil, gayet sakin bir sesle:

— Ne olmuş? diye sordu.

— Hâlâ burada mısınız? Standford Prensi öldürülmüş!..

II

Basil, otomobilini bıraktığı "Aldviah Hus,, a kadar koşarak gitti. Kingsvey'in köşesini döneceği sırada okadar âni olarak durdu ki, arkasından gelen fotoğrafçı az daha kendisine çarpacaktı.

— Harris... Dur bakayım, anahtarını nereye koymuşum... Ha, işte! Alın ve otomobilimi çıkartıp buraya getirin... Yukarıda, Hamond'un çalışma odasında henüz ışık olduğuna göre kendisi evde demektir. Arabayı getirdiğiniz zaman motoru çalıştırın ve beni bekleyin.

İki dakika sonra, hususî polis hafiyesi Vilyam Hamond'un çalışma odasının kapısı hızla açıldı ve Basil, müthiş bir nağra atarak içeri girdi. Bu âni vaziyet ten ürken Hamond, yerinden fırladı. Genç muhabir, arkadaşını görünce bağırды:

— Merhaba Leol! Seni Burada bulduğum için ne kadar memnün oldum bilsen. Çabuk paltonu giy! Çabuk, çabuk!

— Ne oluyorsun dostum? Parlamento mı yanı-

yor yoksa?

Basil, derin bir nefes aldı.

— Leo, Standford Prensi Lord Finsburi öldürülmüş! diye bağırdı.

— Evet.

— Biliyor musun?!

— Şimdi sen söylemedin mi?

— Şu halde ne bekliyorsun??... Paltonu giysene!

— Bir dakika dostum! Bana Standford Prensinin öldürüldüğünden bahsediyorsun. Evet, hakikaten ~~be~~ sef edilecek bir hâdise. Fakat onun ölümü ile benim paltom arasında doğrusu hiçbir alâka göremiyorum.

Basil, arkadaşının kolunu tuttu ve hayretle yüzüne baktı:

— Leo, şimdi şakanın sırası mı? dedi. Çabuk paltonu giy... Esasen kâfi miktarda vakit kaybettim... Arabam aşağıda bekliyor.. Yoksa gelmek istemiyor musun? Yolda sana enteresan şeler anlatacağım... Haydi giyin artık!...

— Giyindiğimi görüyorsun ya.. Teklifini şimdilik kabul ediyorum. Seni uzun zamandanberi tanıdığım için, beyhude yere heyecanlandığımı anlıyorum. Buna rağmen..

— Şimdi konferansı bıraktı benimle gel!

Basil, gaze okadar âni bastı ki, Harris arkaya yaslanınca kemiklerinin çatırdadığını hissetti. Fakat üç senedenberi Stüart ile birlikte çalıştığı için, onun bu gibi hareketlerine alışmıştı. Bu defa da sadece tu-

tunup rüzgâra karşı başını iğmekle iktifa etti.

Kuvvetli otomobil, son süratle Hig Holborn'dan geçerken, Hamond bir kenara büzülmüş, sessizce etrafına bakınıyordu. Araba, yol ağzından okadar hızla geçti ki, işaret memuru 713 Smit, bir an için karısını düşünmekten vazgeçti ve ceza defterini çıkardı.

Otomobil, hafif bir fren yaparak Eston caddesine saptığı zaman, Hamond sessizliği bozdu:

— Basil, bana daha mufassal tafsilât vermez misin? diye sordu.

— Daha mufassal tafsilât mı? Sonra herşeyi söylediğimi zannediyorum! Şimdi biz... Hay Allah cezasını versin!.. Açın şu yolu yahu! Şehir içerisinde otomobil kullanmak yok mu, insanı deli ediyor... New-york'ta, Holanda tüneline olduğu gibi yavaş araba sürenlerden ceza almalılar... Belki seyrüsefer biraz daha intizama girer! Ha nelerden bahsediyorduk?

— Bu gezmemizin sebebini söyleyecektin?

— Evet, doğru! Şimdi biz Şelmsford'a gidiyoruz.

— Ya! Yolu bilirim. Şelmsford, küçük fakat sevimli bir şehirdir.

— Standford Prensinin malikânesi, Şelmsfordtan birkaç kilometre mesafededir... Şimdi anladın mı?

— Hayır.

— Hayır mı? Sana Standford Prensinin öldürüldüğünü söylemedim mi?

— Ben de sana bu husustaki fikrimi bildirdim.

— Şu halde mesele yok demektir. Cinayet işlenen yerde bir katilin de bulunması gayet tabii değil midir?

— Evet, akla yakın geliyor..

— Gördün mü? Nihayet meseleyi anlıyabildin!
Bu katili yakalamak senin vazifendir.

— Anlıyamadım?

— Nasıl? Son vakada mükemmelen iş yapmadın mı?

— Öyle! Fakat bu işi meydana çıkarmak polisin...

— Polisin mi? Şelmsford polisinin! Bunların meseleyi halledeceklerini mi zannediyorsun?

Hamond gülmeğe başladı.

— Niçin olmasın? dedi. Onlar yaman insanlardır! Fakat ister muvaffak olsunlar, ister olmasınlar, beni katiyen alâkadar etmez... Bana bir vazife verilmedikçe tabii.

— Bunu ben temin ederim dostum.

Genç polis hafiyesi, sigarasını yakarken gülmekte devam ediyordu.

— Teşekkür ederim Basil, dedi. Sen benim hakiki dostumsun...

Bir müddet sonra, son istasyonu da arkada bıraktılar. Basil, otomobilin kuvvetli farlarını yaktı ve gaz pedaline daha hızlı bastı. Sürati gösteren saatin ibresi yüz etrafında dolaşıyordu. Bir an sonra Homond tekrar konuşmağa başladı:

— Basil! Öldürülen adam hakkında malûmatın var mı?

— Tabii!... Müthiş zengin... Binbaşı olarak umumî harbe iştirak etmiş... Birkaç güzel nişan da almış... Harp esnasında bütün akrabası öldüğü için arazi ve aynı zamanda ünvan sahibi oldu... Akrabalarından

biri Peron'da şehit olmuş, diğerleri ise Suseks'te vukubulan bir otomobil kazasında ölmüşler. Aile şatosu olan Standford Kastel, aşağıda Plymut civarında bulunuyor. Fakat Prens burasını sevmiyor... Manzarası güzel değilmiş. İkamet ettiği Kambri Hus,u, bundan tahminen on sene evvel yaptırmış... Buraya, 1917 senesinin Ekim ayında bulunduğu Şimalî Fransanın bir muntika ismini...

Hamond daha fazla tahammül edemedi.

— Basil, yeter Allah aşkına! dedi. Bunları nereden öğrendin bilmem ki? Seyyar kütüphane gibi bir şeysin yahu...

Genç muhabir, sözlerine hususî bir mana vermeğe çalışarak:

— Hafızam henüz kuvvetlidir Leo, dedi.

Şelmsford'un ilk evlerinin önünden geçiyorlardı ki, arkalarında tüyler ürpertici bir ses işittiler. Basil, hiddetle söylendi:

— Hay Allah cezasını versin! Şimdi de polisler peşimize düştü galiba? Bu, polis otomobilinin canavar düdüğü değil mi?

Genç muhabir, ayağını gaz pedalinden çekmek niyetindeydi ki, gayet büyük gri bir araba, hızını azaltmaksızın yanlarından fırlayıp geçti. Hamond, otomobilin en aşağı saatte yüzyirmi kilometre süratle ilerlediğini tahmin etti. Basil, hayretle söylendi:

— Vay canına... Herifler bizi tâkip etmiyormuş yahu!

Hamond, gülmeğe başladı:

— Hayır dostum. Zannedersem bu arabayı tanı-

yorum. Şimdi düşünmeyi bırak ta gaza bas! Herhalde dostumuz müfettiş Kenedi'nin çok acele bir işi olacak.

— Kenedi mi?

— Evet! Otomobil yanımızdan geçerken, bu meşhur zatın, şoförün yanında oturduğunu gördüğüme dair bir lira bahse girerim. Adamcağız bize baktı. Belki de tanımıştır.

— Gördün mü, benim yine hakkım varmış. Şelmsford polisi tahkikatı üzerine almaktan vazgeçmiş ve hemen Skotland Yard'tan yardım istemiş.

— Fena mı? Bir insanın kendini zayıf hissedince yardım araması gayet tabii birşeydir.

Basil, anlaşılmıyan birşeyler söyledi ve son virajda gözden kaybolan otomobilin kırmızı ışıklarına baktı.

Şehri tahminen iki kilometre kadar arkada bıraktıktan sonra Basil, direksiyonu sağa kırdı ve otomobili, dar, dönemeçli bir yoldan Şark istikametine doğru sürdü.

Biran sonra elile ilerisini gösterdi ve:

— Kambri Hus, dedi. Ağaçların arasından, evin pencerelerinden sızan ışık görünüyor.

Genç muhabir, hızı azalttı ve gayet güzel, büyük bir demir kapıdan geçti. Evin ana kapısının önünde iki otomobil duruyordu. Basil, arabayı onların arkasına kadar sürdü ve motoru stop etti.

Merdivenlerde duran uzun boylu, zayıf bir adam, hiddetle başını çevirdi:

— Gözlerim yanlış mı görüyor acaba? dedi. Bunlar hakikaten ...

Basil, gülerek adamın sözünü kesti:

— Hayırlı geceler Şerlok Holmes! dedi. Yanılmıyorsunuz. Nerede birşey olursa bizi orada görürsünüz. Hamond ve ben sizden bir türlü kurtulamıyoruz.

Müfettiş Kenedi'nin hiddeti geçmiş yerine bir şaşkınlık gelmişti.

— Hamond mu? diye marıldandı.

Genç polis hafiyesi, otomobilden inerken gülümseyerek cevap verdi:

— Evet, ta kendisi. Hayırlı geceler sayın dostum!

Müfettiş, kaşısında duran gence hayretle bakıyordu.

— Buraya nereden geliyorsunuz Allahaşkına Hamond? diye sordu.

— Londra'dan... Arkadaşım Basil Stüart'ın ısrarına dayanamadım ve buraya kadar geldim. Size bir yardımımız dokunabilir mi Kenedi?

— Tabii, fazlasıyla! Yalnız, arkadaşınızın etrafta dolaşıp düztabanları ile bütün izleri ortadan kaldırmamasını temin etmeniz şartile.

Kenedi, Basil'e döndü ve sesini değiştirerek:

— Söylediğimi anladınız mı Stüart? diye sordu. Müsaadem olmadıkça ne siz ne de fotoğrafınız vaka mahaline yaklaşmayacaksınız!

Fotoğrafçıya gizli bir işaret veren Basil, sakın bir sesle cevap verdi:

— Başüstüne bay Müfettiş!

Müfettiş, tekrar Hamond'a döndü.

— Sizi burada gördüğümü hakikaten memnundum Hamond, dedi. Esasen son vakadan dolayı

size olan minnettarlığımı izhar etmek için bir türlü fırsat bulamamıştım. Şimdi isterseniz benimle birlikte gelin. Yanımdaki zat, Şelmsford'tan çavuş Sanders'tir.

Bütün polis hafiyelerine hayran olan çavuş, Hamond'u nezaketle selâmladı.

Hamond, Kenedi ve Sanders, ağır işlemeli kapıdan geçip, salona girdikleri zaman, yüzleri sararmış olan bir sürü kadın ve erkekle karşılaştılar. Müfettiş, başile selâm verdi ve çavuşa dönerek alçak sesle:

— Bana bakın, dedi. Bu insanların, ben çağırınca kadar oturacak başka yerleri yok mu Allahşkına?

— Olmaz olur mu efendim... Sağ tarafta yazı odası, onun karşısında da kütüphane bulunmaktadır. Ben, evdekilerin buraya toplanmalarını ve öteye beriye dağılmamalarını söylemiştim.

Müfettiş çavuşun omzuna dokundu ve:

— Mükemmell! Doğru hareket etmişsiniz.

Dedikten sonra salonda bekliyenlere döndü:

— Bayanlar, baylar dedi. Şimdilik kütüphaneye çekilmenizi rica edeceğim. Ben Müfettiş Kenedi'yim. Vakamın tahkikatını üzerime almış bulunuyorum. Daha sonra sizi birer, birer çağırıp ifadelerinizi alacağım.

Kenedi salon boşaldıktan sonra:

— Doktor nerede? diye sordu.

— Diğerleriyle birlikte kütüphaneye geçti bay Müfettiş.

— Orada ne yapacakmış?

— Sir Henri Vernet, Prensin misafirlerindendir

bay Müfettiş. Kendisi yalnız aile doktoru değil, aynı zamanda da bir aile dostudur.

— Anlaşıldı... Demek, burada tesadüfen bulunan aile doktoru cesedi muayene etti. Pekâlâ, ölüyü ilk gören kim?

— Evin kâhyası Barlet... O da kütüphanede bulunuyor.

— Güzel... Şimdi bu iki şahsı buraya çağırın. Sonra birlikte vaka mahaline gideriz.

Biran sonra beşi de, daha doğrusu altısı demek icabeder, çünkü Basil de görünmeden onları tâkip etmişti, fevkalâde güzel olan kış bahçesinin kapısına geldiler. Hamond'un tahminine nazaran bu bahçenin 15×20 metre ebadında olması lâzımdı.

Müfettiş, elini kaldırdı ve:

— Bir dakika, dedi. Yolumuza devam etmezden evvel birkaç sual sormak isterim.

Sonra, senelerin verdiği tecrübe ile etrafına baktı. Oldukça geniş bir yol, kış bahçesini uzunluğuna katediyor ve parka açılan camlı bir kapıya gidiyordu. Ana yoldan, sağa ve sola doğru daha dar yollar ayrılıyordu. Kenarlarda, maroken koltuklar göze çarpıyordu. Işık yukardan giriyordu. Palmiyeler ve etrafta bulunan diğer bitkiler birbirine girmişti. Bu vaziyet, bahçeye tabii bir güzellik veriyordu.

Bu anda Kenedi, evin kâhyasına döndü:

— Mister Barlet! dedi. Cesedi siz bulmuşsunuz, öyle değil mi?... Fakat ne oluyorsunuz Allahaşkına?

Kâhya, cevap vermedi. Yüzü sararmıştı. Kımıldadı.

maksızın duruyor ve kış bahçesinin muayyen bir noktasına bakıyordu. Bir an sonra titriyen elini kaldırdı ve ilerisini göstererek güç işitilir bir sesle:

— Çizmeler! diye kekeledi.

Kenedi, gösterilen istikamete baktı.

— Evet... Doğru, dedi. Ölünün çizmeleri. Onları ben de görüyorum. Fakat bunda ne var?

Müfettiş, uzun zamandanberi meslekte bulunduğu için, ceset onun üzerinde hiçbir tesir icra etmiyordu. Adamın yüzüne hayretle bakarak ilâve etti:

— Ben size, cesedi bulup bulmadığınızı sordum.

Nazarlarını hâlâ son ara yolun, ana yolla birleştiği noktadan görünen çizmelerden ayıramıyan kâhya:

— Evet, ben buldum bay Müfettiş, dedi.

— Ne zaman?

— Öğleden sonra, saat beşte bay Müfettiş:

— Nasıl oluyor da vakti bu kadar katiyetle biliyorsunuz?

— Saat dörtbuçukta yemek salonunda kahvaltı hazırlamıştım. Maylord beşe çeyrek kalaya kadar gelmeyince, Mister Mak Alister, beni Maylordu aramağa gönderdi.

— Mister Mak Alister, Prensle konuşmak mı istiyordu?

— Kendisi endişedeydi bay Müfettiş.

— Endişede mi? Niçin?

— Bilmiyorum efendim... Belki de elmaslar içindi. Müfettiş, hayretle:

— Elmaslar mı?

Diye sordu ve çavuşa dönerek ilâve etti.

— Bu adamcağız neden bahsediyor Allah aşkına?

— Onyedi elmas ortadan kaybolmuş bay Müfettiş.

— Ya!

Kenedi, yürümeğe başladı. Diğerleri kendisini tâkip ettiler. Park kapısına yaklaştıkları anda Müfettiş durdu. Sağ taraftaki ara yolun üzerinde ceset bulunuyordu. Kenedi eğildi ve ölüyü, dokunmaksızın muayene etti. Ceketin ve kanlı gömleğin önü açıktı. Göğsün üzerinde görülen kanlı bir yara, merminin isabet ettiği noktayı gösteriyordu. Kenedi, başını kaldırdı ve bütün vücudu titriyen kâhyanın yüzüne bakarak:

— Cesedi ilk defa gördüğünüz zaman bu vaziyette mi bulunuyordu? diye sordu.

— Ha...yır bay müfettiş, ...yüzüs ...tü yatıyordu....
....kolları arkaya doğru uzanmıştı....

Sir Henri Vernet, söze karıştı:

— Muayene esnasında cesedi ben çevirdim.

Müfettiş doğruldu.

— Evet, anlıyorum, dedi. S'ir Henri, cinayetin ne zaman işlenmiş olduğunu söyleyebilir misiniz?

— Evet, hem de katiyetle bay Müfettiş. Prens, cesedi bulunmazdan elli veya yetmiş dakika evvel ölmüştür.

— Demek üçü elli geçe ile dördü on geçe arasında?

— Evet.

— Acaba merminin isabeti ile hemen ölmüş mü?

— Şüphesiz. Gördüğünüz gibi burada mevzubahs olan bir kontak yaransıdır ve mermi kalbin sağ kısmına girmiştir.

Müfettiş, bir müddet konuşmadı ve ölüye baktı. Sonra Barlet'e döndü:

— Kış bahçesine hangi taraftan girdiniz? diye sordu.

— Park kapısından bay Müfettiş.

— Bu kapı daima açık mı durur?

— Hayır, açık durmaz. Kapının kilitli olmadığını görünce biraz hayret ettim.

— Öyle mi?

Kenedi, kapının yanına gitti ve sordu:

— Anahtar nerede?

— Anahtar mı?... Kapının üzerinde olacak !

Müfettiş, kâhyanın yüzüne dikkatle baktı:

— Kapının üzerinde olduğunu görseydim size sorarmıydım zannediyor sunuz? dedi.

— Hakkınız var bay Müfettiş... Fakat daima kapının üzerinde bulunduğu için, nerede olabileceği hakkında hiçbir fikrim yok.

Hamond, konuşulanların bir tek kelimesini bile kaçırmamakla beraber orta yolda aşağı yukarı dolaşıyordu. Ansızın durdu ve eğildi.

Yerde, iki yaprak arasında elektrik ışığında birşey parlıyordu. Polis hafiyesi, yaprağın birini dikkatle kenara itti ve Kenedi'yi çağırdı. Müfettiş yaklaşıncı:

— Tuhaf, dedi. Her zaman yerlerde elmas bulunmaz doğrusu.

Müfettiş, hemen eğildi ve cebinden mendilini çıkararak elması onunla tutup kaldırdı. Sonra :

— Siz bu taşı görmemiş miydiniz çavuş? diye sordu.

— Hayır bay Müfettiş. Ben sizi beklediğim için hiç bir teşebbüse girişmedim. Doktor cesedi muayene ettikten sonra kış bahçesine kimse girmedim.

—Ya park kapısı?

— Onun kapalı olmadığını derhâl farkettiğim için önüne bir nöbetçi bıraktım.

— Çok güzel! Şimdi icabeden tertibatı alıp lâzım-gelen resimleri çekebilirsiniz. Sonra da ceset kaldırılabılır... Sir Henri, kütüphaneye gidip orada birkaç dakika beklemenizi rica edeceğim. Siz de Mister Barlet. Biraz sonra ben de geleceğim.

Yalnız kaldıkları zaman Müfettiş, Hamond'a döndü ve:

— Ne dersiniz Hamond? diye sordu. Vaka, enteresan olmağa başladı değil mi?

— Evet. Siz aynı fikirde değil misiniz?

— Şimdiye kadar gördüklerime nazaran böyle bir iddiada bulunamayacağım. Bakalım sorgu sonunda ne netice. alacağız. Bana kalırsa...

Palmiyelerin arasından gelen bir ses, Müfettişin sözünü yarıda bıraktı. Basil, palmiyelerin arasından dışarı çıktı ve gerindikten sonra:

— Galiba hakkınız var, dedi. Neredeyse uyuyacağımı zannettim. Yaş toprağın üzerine oturmuşum, şifayı kapmadıkça iyi...

— Saçmalamayın Basil. Şimdi evinize gitmeğe bakın! İstedığınız malûmatı aldınız. Fotoğrafınıza da söyleyin, dışarıda yaptıklarını farkettiler. Hintliler gibi sessizce dolaşılıyor, fakat buna mukabil mütemadiyen magnezyum yakıyordu. Kendisine, kış bahçesinin için-

de de birkaç resim alabileceğini bildirin. Yalnız resimde ceset görülmiyecektir. Söylediklerimi anadınız mı Stüart?

— Anladım bay müfettiş! Korkmayın, âmirlerinizi ve halkı aleyhinize kışkırtmam, Kenedi! Sonra size, başka yerde değil, “Yıldız,, gazetesinde çalıştığımı söylemek isterim Buna rağmen teşekkürler eski dost!

Genç muhabir, fotoğrafçısını çağırmak için dışarı çıkınca, Hamond’la Müfettiş, kış bahçesini terkedip kütüphaneye gitmek üzere yürüdüler. Hole geldikleri zaman Kenedi durdu.

— Sorgu esnasında herhalde hazır bulunmak istersiniz değil mi Hamond? diye sordu.

— Lüzumsuz bir suâl Kenedi!

— Pekalâ... Gelin bakalım!

— Teşekkür makamında size ufak bir yardımda bulunayım! Şayet farketmediyseniz şunu söylüyeyim ki elmas, üçüncü ara yolun başında, yani cesetten beş metre mesafede duruyordu!

III

Kenedi ile Hamond, kütüphaneye girince, içerdeki gürültü birdenbire kesildi. Müfettiş, hiç bir mukademeğe lüzum görmeksizin söze başladı:

— Bayanlar, baylar! Bu cinayeti meydana çıkarmak benim vazifemdir. Siz hepiniz bana yardım edebilirsiniz. Yalnız, soracağım suallere tam ve doğru cevap vermenizi rica edeceğim. Belki de içinizden kimse, bir cinayet tahkikatında sorguya çekilmemiştir. Bunun için belki bazı sualler size tuhaf gelecektir. Hepinizi birer birer çalışma odasına çağıracağım. Mister Barlet, evin ve parkın umumî bir plânı var mı?

— Evet bay Müfettiş... Bir dakika!

Kâhya, duvardaki kitap dolaplarından birine yaklaştı ve sonra, elinde deri bir çanta olduğu halde tekrar dönerek çantayı Kenedi'ye uzattı.

— Buyurun bay Müfettiş! Binanın plânları ve bahçe mimarının yaptığı park krokileri çantadadır.

—Teşekkür ederim Mister Barlet. Size ihtiyacım o-

lursa haber veririm.

Müfettiş bunları söyledikten sonra tekrar diğerlerine döndü ve ilâve etti:

— Cinayetle rabıtası bulunması ihtimali olan, bir elmas hırsızlığından bahsedildiğini işittim. İçinizde, elmaslarla alâkası olan var mı?

Kalabalığın arasından, uzun boylu, zayıf biri çıktı ve:

— Elmaslar benimdi, dedi.

Adamın hareketlerinden, gayet sakin olduğu anlaşıyordu. Müfettiş, nezaketle sordu:

— İsminizi öğrenebilir miyiz efendim?

— Persi Mak Alister.

— Teşekkür ederim... Meydana çıkmışken işe sizinle başlayalım Mister Mak Alister. Lütfen bizimle gelir misiniz? Diğerlerine biraz sabretmelerini rica edeceğim. Bütün sorgunun bir saatten fazla devam etmeyeceğini ümit ediyorum.

Hamond, iki erkeği tâkip etti. Yazı odasına girdikleri zaman, üçü de, odanın tam ortasında bulunan büyük bir masanın etrafına oturdular. Kenedi, binanın plânını önüne yaydı ve:

— Kambri Hus'ta misafireten mi bulunuyor sunuz Mister Mak Alister? diye sordu.

— Evet... Ben, maktulün eski bir silâh arkadaşıyım. Kendisini her sene bu vakit ziyaret ederim. Kimberley' de ikamet etmekteyim.

— Kimberley mi? Cenubî Afrika ha?... Her sene mi dediniz?... Uzun bir yolculuk yapıyor sunuz!

— Evet, öyle. Fakat Albay Vestfal'ın her sene gö-

ze aldığı seyahat kadar uzun olmasa gerek... Kendisi, Afganistan ve Hindistan hududundan gelmektedir.

— Ya! Her sene burada buluşmak için katı söz vermişe benziyor sunuz, öyle değil mi?

— Evet... Ekim ayının yirmisine doğru daima buluşuruz... Yani içimizden sağ kalanlar.

— Anlıyorum. Sizden ve Albaydan başka zatlar da var mı?

— Evet, yalnız bir tek kişi. Bu anda kütüphanede oturan Mister Grey. Diğerleri ölmüştür... Hiç olmazsa öyle tahmin ediyorum.

— Katı olarak bilmiyor sunuz demek? Neyse, şimdilik bir ehemmiyeti yok. Biraz evvel, kaybolan elmasların sahibi olduğunuzu söylemiştiniz...

— Evet... Bu elmasları Kimberley'den getirmiştim. Maden ocaklarını bu şehrin yakınındadır.

— Anlıyorum. Demek siz maden ocakları sahibisiniz Mister Mak Alister? Kaybolan elmaslar kaç tane idi?

— Onyediyedi bay Müfettiş. Hepsi ayrı büyüklükte ve başka biçimdeydi.

— Bunların kıymeti tahminen nekadardı.

— Yüzonbin liraya sigortalı idiler.

Müfettiş gayriihtiyarî bir adım geriledi.

— Yüzonbin lira! Büyük bir servet! dedi. Sigorta kumpanyalarının bu gibi belâlı işlere gireceklerini hiç tahmin etmezdim doğrusu.

— Uzun müzakerelerden sonra "Lloyd," bu mesuliyeti üzerine aldı. Verdiğim parayı ve koşulan şartları bilerseniz okadar hayret etmezsiniz.

— Elmasları buraya niçin getirmiştiniz?

— Elden çıkarmak için. Geçen sene yontulmamış taşlarla birlikte Amsterdam pazarına gitmiş ve müşteri de bulmuştum. Fakat Elmaslar işlendiği sırada, müşterim kalp sektesinden öldü. Elmas piyasası geçen sene çok düşük olduğu için, işlenmiş taşlarımla birlikte Kimberley'e dönmek mecburiyetinde kaldım. Madenlerimde yaptırdığım birkaç yeni bölme ve bazı tamirat, sermayemi sarstı. Bu sebepten, Prensın elmaslarını alabileceğini veya hiç olmazsa bana iyi bir müşteri bulabileceğini düşündüm.

— Maktul, kıymetli taşlardan hoşlanır mıydı?

— Evet! Bahusus elmasa bayılırdı.

— Evde bulunan diğer misafirlerin bu elmaslardan haberi varmıydı?

— Evet, hepsinin vardı! Öğle yemeğinde Prensle bu hususta konuşmuştuk. Kendisi bana, taşları saat dörtte çalışma odasına götürmemi rica etmişti. Bu arada mektuplarını yazmak niyetindeydi.

— Elmasların kaybolduğunu nereden biliyor sunuz?

— Cinayet meydana çıktıktan sonra, gayet tabii olarak taşlarımla aradım. Fakat hiçbir yerde bulamadım. Kilidin şifresini bilen, Prensın yengesi Leydi Finsburi daha sonra kasayı açtı. Fakat elmaslar orada da yoktu.

— Belki de Prensın yanında idi.

— Buna ihtimâl veremem, bay Müfettiş.

— Ya!... Bu elması tanıır mısınız?

Kenedi, Hamond'un kış bahçesinde bulduğu taş:

gösterdi.

— Evet, bu benim elmaslarımdan biridir.

— Emin misiniz?

— Tamamen! Taşlarımın en küçüğü ve en kıymet-sizi olmakla beraber onu, binlercesinin arasında ta-nırım.

Sorgu esnasında Hamond, önünde bulunan kâğı-dın üzerine acıip şekiller çiziyordu. Yalnız, arada sı-rada birkaç not alıyor ve maden ocağı sahibine dik-katle bakıyordu. Bir an sonra Kenedi, sözüne devam etti:

— Mister Mak Alister, elmasları ne zaman ve ne-rede verdiğinizi daha mufassal anlatır mısınız?

— Memnuniyetle. Taşları saat tam üçbuçukta, ça-lışma odasında Prense verdim. Bunları kendisile bir-likte gözden geçirmek niyetindeydim. Fakat Leydi Fins-buri, beni çağırttığı için salona, kendisinin yanına git-mek mecburiyetinde kaldım. Burada dördü çeyrek ge-çeye kadar durdum. Daha sonra ansızın bir gürültü işittim. Mister Grev bu odada bulunan bir vazoyu de-virmişti. Hepimiz buraya koştuk. Kırılan kıymetli bir “Sevr - vazosu,, olduğu için Mister Grev çok mütees-sirdi. Kendisinin anlattığına nazaran, pencerenin önün-den birinin koşarak geçtiğini görünce korkmuş ve he-yecanla vazoyu devirmiş.

— Bak sen... Bu zat kimmiş acaba?

— Ben de bilmiyorum.

— Fikriniz nedir?

— Benim mi?

— Evet. Kaçan şahısla elmaslarınız arasında bir

alâka bulunabileceğini düşünmediniz mi?

— O anda kaybolduklarını bilmediğim için bunu nasıl düşünebilirdim?

— Burada, çalışma odasında nekadır kaldınız?

— Ancak birkaç dakika. Mister Grev, kırılan vazonun parçalarını toplaması için uşaklardan birini çağırdı ve sonra, yaptığı zararı nasıl telâfi edebileceğini Prense sormak üzere çalışma odasına geçti. Ben de kendisini tâkip ettim. Fakat Prens orada yoktu. Bunun üzerine uşakla Mister Grev salona döndü, ben de Prensi aramağa koyuldum.

— Endişe etmiyor muydunuz?

— Endişe değil fakat biraz hayret etmiştim.

— Prensi nerede aradınız?

— Evvelâ çiçek salonunda. Sonra da kış bahçesinin kapısını açtım ve seslendim...

— Burada fevkalâde birşey farketmediniz mi?

— Hayır... Evet, evet... Şimdi hatırıma geldi: Kapıyı açtığım anda burnuma gayet hafif bir koku geldi. Yanmış aseton, yani Kordit gibi birşey. Fakat buna ehemmiyet vermedim. Koku okadar hafifti ki onu çiçek kokusu zannettim. Malûm olduğu veçhile, kış bahçesinde birçok tuhaf bitkiler mevcut.

— Çay zamanında, Prensten başka herkes toplanmış mıydı?

— Hayır. Mister Grey, öğleden sonra çay içmesini sevmez. Kendisi kütüphanede okuyordu. Bundan başka, Prensın genç yeğeni Roy Finsburi'de yoktu.

— Prensın gelmemesi sizi hayrete düşürmedi mi?

— Evvelâ aldırmadık. Fakat on beş dakika geçti-

ği halde gelmediğini görünce kendisini aramak için kâhyayı gönderdik. Prens, bahçevanın kulübesine veya kendi yatak odasına gitmiş olması ihtimali vardı.

— Tabî. Barlet cesedi buluncaya kadar aradan nekadır zaman geçti?

— Tahminen onbeş dakika. Sofradan kalkmak üzere idik ki adamcağız salona girdi ve gördüklerini bağırarak anlattı. Hep birlikte kış bahçesine koşmağa başladık. Fakat kapının önüne geldiğimiz zaman, en önde giden Sir Henri, mevcut olması ihtimali bulunan izleri ortadan kaldırmamamız için, içeri girmemize müsaade etmedi. Cesedin yanına yalnız gitti ve muayene etti.

— Doktor, hakikaten iyi hareket etmiş. Bunun üzerine vaka mahallini terkettiniz mi?

— Evet. Tahminen on dakika sonra Şelmsford polis çavuşu geldi. Yanında birkaç kişi daha vardı. Bütün kapıları kapattıktan sonra bizi holde topladı.

— Teşekkür ederim Mister Mak Alister. Leydi Finsburi'yi buraya göndermek lûtfunda bulunur musunuz?

Mak Alister, kapıdan çıktığı anda içeriye çavuş girdi ve:

— Bay Müfettiş, dedi. Bu kâğıdı şimdi bulduk. Buruşturulup küçük bir top haline getirildikten sonra cesedin yanına atılmış.

Hamond, kâğıdın üzerine eğildi ve yüksek sesle okudu:

“Saat tam 15,45 te kış bahçesine gelin. Çok mühim...”

Müfettiş, yerinden fırladı ve bağırdı:

— Vay canına! Bir ip ucu elde ettik galiba. O, affedersiniz Leydi Finsburi! Geldiğinizi duymadım. Lûtfen oturur musunuz?

Uzun bolu, zayıf, yüzündeki hatlar gayet muntazam ve kuvvetli olan Leydi Gras Finsburi, soğuk gri gözleriyle müfettişi baştan aşağıya kadar süzdükten sonra, sandalyalardan birine oturdu. Hareketlerinden akrabasının ölümüne üzüldüğünü anlamak imkânsızdı. Daha fazla, rahatsız edildiği için asabîleştiği seziyordu. Boynunda asılı bulunan uzunca bir zincirin ucundaki Stilornet'i elinde çevirerek önüne bakıyordu.

Kenedi, kadının iyice yerleşmesini bekledi ve sonra çavuşa dönerek:

— Bana bakın çavuş, dedi. Mister Grev, saat dördü çeyrek geçe, parka bakan pencerelerin önünden bir şahsın geçtiğini görmüş. Kendisinden, bu şahıs hakkında daha mufassal malûmat alın ve onu bulmağa çalışın!

Çavuş emri yerine getirmek için hemen dışarı çıktı. Kenedi, Leydi Finsburi'ye döndü:

— Kıymetli vaktinizi birkaç dakika işgâl edeceğim için affınızı dilerim Mayleydi, dedi. Yalnız birkaç sual soracağım. Ondan sonra çekilebilirsiniz.

— Çok nazıksınız bay Müfettiş... Fakat size, hiçbirşey söyleyemeyeceğimden korkuyorum.

— Bu evvelden kestirilemez Mayleydi! Bana lûtfen, saat üç ile üçbuçuk arasında ne yaptığınızı söyleyebilir misiniz?

— Ne yaptığımı mı? Ne demek istiyorsunuz?

Kadın, Lornet'ini kaldırarak müfettişi tekrar süzdü.

— Sualim gayet açıktır Mayleydi. Ne yaptınız?

— Benim yaptıklarımın polisi ne cihetten alâkadar ettiğini sorabilir miyim?

— Şayet bu polisi alâkadar etmemiş olsaydı bunu size sormazdım. Cevap vermek istemiyor musunuz?

Müfettişin sesi, birdenbire değişti. Leydi Finsburi, ayağa kalktı ve:

— Evet, cevap vermekten imtina ediyorum, dedi. Şimdiye kadar polisler hakkında hiçbir fikrim yoktu. Fakat insanları, bu gibi suallere cevap vermeğe mecbur edeceklerini aklıma bile getirmemiştim.

Bu anda Hamond ayağa kalktı ve gülümseyerek:

— Affedersiniz Mayleydi, dedi. Belki de söyleyecekleriniz, kayın biraderinizin ölümü etrafında bize bir fikir verebilir. Bunun için, bir dakikanızı daha feda etmenizi rica edeceğiz

Leydi Finsburi, Stilornet'ini, karşısında duran genç adama çevirdi ve dikkatle baktı. Hoşuna giden bir netice elde etmiş olacaktı ki, yüzünde bir tebessüm belirir gibi oldu. Konuşmağa başladığı anda, sesi biraz evvelki kadar haşın değildi.

— Herhalde siz polisten değilsiniz genç dostum? dedi.

— Hayır, değilim Mayleydi. İsmim, Hamond'dur. Arada sırada bugibi işlerle hususî olarak meşgûl olurum. Fakat polis teşkilâtına dahil değilim

— Bunu hemen anlamak mümkün... Evet, öğrenmek istediğiniz nedir?

— Mayleydi, acaba zikredilen zaman hakkında daha mufassal bir malûmat verebilir misiniz? Fevkalâde birşey gördünüz veya işittiniz mi? Siz de salonda bulunuyordunuz değil mi?

— Evet, üçten itibaren oradaydım. Daima yanımda taşıdığım Şeli'yi okuyordum...

— Bu arada hiç rahatsız edilmediniz mi?

— Hayır... Fakat yalnız yarım saat. Aradan bir müddet geçtikten sonra, kayınbiraderimin odasına giden Mister Mak Alister'i gördüm. Mak Alister, çok sempatik bir zattır. Arkasından uşağı gönderdim ve yanıma gelmesini söyledim. Onunla mühim bir iş hakkında görüşmek istiyordum.

— Mister Mak Alister hemen geldi mi?

— Evet, tabii..

Hamond, gizlice gülümsedi ve müfettişe baktı. Sonra:

— Çok güzel Mayleydi, dedi. Mister Mak Alister, kayın biraderinizin odasından mı çıktı?

— Gayet tabii değil mi delikanlı? Ne tuhaf bir soru! Mademki Mister Mak Alister çalışma odasına girdi, şu halde yalnız oradan çıkabileceği gayet tabiidir.

— Evet, öyle... Affedersiniz. Bu zatın, kayın biraderinizin yanında nekadardı kaldığını tahmin edebilir misiniz?

— Bilmiyorum. Her dakika saatime bakamıyacağımı takdir edersiniz herhalde.

— Mister Mak Alister'le olan muhavereniz nekadardı sürdü?

— Mister Henri başka bir zatla birlikte içeriye gi-

rinceye kadar. Diğ erinin ismini bilmemekle beraber, gayet kültürel bir zat olduğunu zannediyorum.

— Sonra ne oldu Mayleydi?

— Ne mi oldu? Ne olabilir ki? Ş u meş hur avukat ikiyüzelli liraya bile alınamıyacak bir vazo kırdı. Fakat buna da ş ükretmek lâzım. Ya çalışma odasında bulunan Ming-vazosuna ç arpsaydı...

Kadın, nefes almak maksadıyla biran durdu. Hamond, bu fırsatı kaçırmak istemedi ve müş fik bir sesle:

— İstirabınızı gayet iyi anlıyorum Mayleydi, dedi. Evvelâ kıymetli “Sévr-vazosu,,nun kırılması, sonra da kayınbiraderinizin ölümü... Evet, asabınızın bozulacağı gayet tabiidir. Sonra ne oldu?

— Bir müddet kırılan vazodan bahsettik. Bu arada avukata fikrimi söylemekten çekinmedim. Bunun üzerine adamcağız, yanına bir uş ak aldı ve Mister Mak Alister ile birlikte kayın biraderimle vazo için konuşmak üzere çalışma odasına gittiler. Bense diğ er baylarla birlikte salona döndüm. Aradan henüz beş dakika bile geçmemiş ti ki, Mister Mak Alister yanımıza döndü.

— Teş ekkür ederim Mayleydi! Nezaketinizi daha fazla suiistimâl edemeyiceğ im. Verdiğ iniz malûmatın iş imize yarıyacağı muhakkak.

— Hangi malûmat delikanlı?

Hamond’un ç ehresinde gayet masum bir ifade belirdi. Sesine ahenk vermeğ e ç alışarak:

— Bize söyledikleriniz Mayleydi, dedi. Bahusus

kırılan vazonun kıymeti hakkında verdiğiniz malûmat, son derece mühimdir.

Leydi Finsburi, gülümsiyerek memnuniyetini izhar etti ve:

— Delikanlı, size yardım edebildiğim için son derece memnunum.

Dedikten sonra, müfettişe bakarak odayı terketti. Müfettiş:

— Gayet sempatik bir kadın, diye mırıldandı. Sizin tipiniz galiba, değil mi Hamond?

Genç polis hafiyesi, bir kahkaha attı.

— Herhalde sizin değil sayın Müfettişim, dedi. Kayın biraderinin ölümüne, vazonun kırıldığına üzüldüğü kadar üzülmüyor... Herneyse... Şimdi sıra kimde?

— Yine bir bayanda... Holde genç bir kız görmüştüm. Onu çağtırtacağım.

Bir dakika sonra genç kız, yazı odasında oturuyordu. Yaşı tahminen yirmi olan bu kız, gayet gösterişliydi: Uzun boylu, narin yapılı, iri siyah gözlü ve koyu kahverengi saçlı idi. İçeriye girdiğı zaman, Hamond'a bir göz attı fakat sonra tekrar müfettişe döndü.

— İsminiz efendim?

— Evelin Brent.

— Bu evde işgâl ettiğiniz mevki nedir?

— Ben, Leydi Gras Finsburi'nin yanında bulunuyorum.

Genç kızın sesi, gayet ahenkli ve tatlıydı. Buna rağmen Hamond, bu seste hafif bir ürpermeye sezdi. Herhalde asabiyetin tesiri olacaktı.

— Bugün saat üçten sonra neredeydiniz?

— Tam üçbuçuğa on kalaya kadar odamdaydım. Sonra aşağıya indim.

Müfettiş, hayretle genç kıza baktı:

— Saati, dakikasına kadar nereden biliyor sunuz? diye sordu.

— Çünkü ben...

Kız, sözünü tamamlamadı.

— Evet? Çünkü siz?...

— Ufak bir gezinti yapmak niyetindeydim. Hölde inerken, tesadüfen kolumdaki saate baktım.

— Tuhaf... Sonra gezmeğe nereye gittiniz?

— Albay Vestfal ile birlikte ana kapıya yürüdüm. Bunun üzerine kendisi sağa saptı, ben ise cenup istikametine doğru yürüyerek evin etrafında dolaştım.

— Yolda kimseye rasgelmediniz mi?

Genç kız biran cevap vermedi. Sonra:

— Evvelâ kimseyi görmemişim. Fakat kütüphanenin önüne gelince Sir Henri ile Sir Preskot'a rastladım, dedi.

— O anda saat kaç vardı?

— Dördü bir geçiyordu.

Müfettiş Kenedi, hayretle kaşlarını kaldırdı.

— Bunu nereden biliyor sunuz? diye sordu.

— Kilisenin saati henüz vurmuştu.

— Ya! Demek odanızdan çıkıp salondan geçmek ve ana kapıya kadar gittikten sonra evin etrafında bir

defa dolaşmak için yarım saatten fazla bir zamana ihtiyaç var? Herhalde çok yavaş yürümüş olacaksınız?

Müfettiş, dikkatle genç kızın yüzüne bakıyordu. Genç kız, serinkanlılıkla:

— Evet, gayet ağır yürüdüm bay Müfettiş, dedi.

— Sonra tekrar eve girdiniz mi?

— Hayır... Yarım saat kadar şosa boyunca yürüdüm. Tam çay vaktinde, yani dörtbuçukta evde bulunuyordum.

— Dönerken parktan çıkan ve acele eden birine tesadüf ettiniz mi?

Hamond, kızın bu sual karşısında irkildiğini ve cevap vermezden evvel bir müddet düşündüğünü farketti.

Genç kız nihayet:

— Birine mi? Yani tanımadığım birine demek istiyorsunuz, değil mi? diye kekeleydi.

Kenedi, kızın yüzüne dikkatle bakarak:

— Böyle birşey söylemedim, dedi. Ben sadece, parktan gelen birine tesadüf edip etmediğinizi sordum.

Genç kız kendini biraz toplamıştı :

— Hayır, görmedim, dedi. Fakat Şelmsford'a giden şosa boyunca yürürken, ağaçların bulunduğu noktayı döndüğüm zaman arkamda bazı ayak sesleri işittim. Lâkin ağaçlar önümü kapadığı için hiçbirşey göremedim. Gürültü ansızın kesildi. Belki de arkamdan gelen adam ağaçların arasına girmişti... Bu husta zihnimi daha fazla yormadım. Çünkü o anda,

böyle bir vaziyetle karşılaşacağımı tahmin edemezdim tabii.

— Anlattığınız vaka saat kaçta cereyan etti?

Genç kız, yine bir an düşündü:

— Bunu pek katî olarak söyleyemeyeceğim, diye cevap verdi. Fakat zannederseniz dördü çeyrek geçiyordu.

— Teşekkür ederim Mis Brent! Şimdilik bu kadarı kâfi.

Hamond, ileriye doğru eğildi. Biran genç kıza baktı. Sonra:

— Lütfen bir dakika daha bekleyin Mis Brent! dedi. Benim bir tek sualıma de cevap verir misiniz?

Kız, hafiyenin yüzüne endişeyle baktı. Cevap verirken sesi yine hafifçe titriyordu.

— Şayet sizin için mühim bir sualse, buyurun sorun, dedi.

Hamond, gözlerini genç kızdan ayırmaksızın:

— Bahsettiğiniz ayak seslerini arkanızdan işittiğinize emin misiniz Mis Brent? diye sordu. Buna cevap vermeden iyice düşünmenizi rica ederim.

Genç kız şaşırır gibi oldu.

— Evet, diye kekeledi. Mevzubahs adam parktan geldiği için peşimde olmsı icabederdi.

— Bu hususta katî birşey bilmiyoruz Mis Brent. Bu sadece bir sualdir.

Mis Brent, Hamond'a baktı. Biran düşündü. Sonra

katî bir sesle:

— Ayak seslerini arkamda işittiğime eminim, Mister Hamond, diye cevap verdi.

— Teşekkür ederim Mis Brent.

Müfettiş, kıza hitaben:

— Albay Vestfal'ın buraya kadar zahmet etmesini söylemek lûtfunda bulunur musunuz Matmazel, dedi.

Mis Brent, mütereddit adımlarla odayı terketti.

IV

Kapı henüz arkasından kapanmıştı ki evvela müthiş bir çığlık ve hemen arkasından da ağır bir cismin yere düştüğü duyuldu.

Müfettiş, yerinden fırladı ve kapıya koştu. Ansızın ışıklar söndü. Hamond karanlıkta, söylenerek, holün kapısını açmağa çalışan müfettişle çarpışmıştı.

— Hay Allah cezasını versin! Hamond, yanınızda cep feneri var mı?... Çabuk!... Ne...

Kenedi, yerde yatan hareketsiz bir vücuda çarptığı için tekrar söylenmeğe başladı.

Etraf zifiri karanlıktı.

Kütüphanenin kapısı açıldı... Bütün hazır bulunanlar hep bir ağızdan konuşuyorlardı. Bu anda bir fener yandı. Çavuş merakla:

— Ne oldu bay Müfettiş? diye sordu.

— Ana sigorta nerede?

— Kapının solunda... Bir dakika!

Çavuş uzaklaştı.

Bu anda, cam kırılmasından hasıl olma bir ses duyuldu. Holdeki ışık yandı.

Yerde, Mis Brent yatıyordu.

Müfettiş bir müddet ona baktı ve sonra başını kaldırdı:

— Ne kırıldı Allahaşkına? diye sordu.

Bütün hazır bulunanlar, konuşmaksızın birbirlerine bakıyorlardı. Yalnız Hamond, bayılmış olan kızın üzerine eğildi ve göz kapaklarından birini kaldırdı. Bunun üzerine tekrar doğruldu ve:

— Zannedersen, yazı odasının penceresi kırıldı, dedi.

Kenedi, hemen odaya koştu ve hiddetle bağırdı. Beş saniye sonra tekrar hole döndü ve sert bir sesle:

— Kütüphaneyi terkeden oldu mu? diye sordu.

Hazırbulunanlardan biri cevap verdi:

— Yalnız Barlet, bay Müfettiş.

— Barlet mi? Niçin?

Roy Finsburi ileriye doğru birkaç adım attı.

— Baylara viski almak için onu mutfığa göndermiştim, dedi.

Bu anda, bütün başlar kapıya doğru döndü. Barlet, elinde bir tepsi olduğu halde içeriye giriyordu.

Kenedi, bahçenin hemen aranması için çavuşa emir verdi. Sonra kâhyaya döndü.

— Neredeydiniz? diye sordu.

— Mutfakta bay Müfettiş.

— Nekadar kaldınız?

— Beş, altı dakika bay Müfettiş.

— Şurada yatan genç kadına bir yudum viski

verin.

Kâhya , yere iğildi ve Mis Brent'in dudakları arasına birkaç damla Viski akıttı. Genç kız, gözlerini yavaşça açtı ve şaşkın şaşkın etrafına bakındı. Sonra titrek bir sesle:

— El! diye mırıldandı.

Müfettiş, kızın üzerine eğildi.

— Hangi elden bahsediyor sunuz? diye sordu.

— Beyaz bir el... Park kapısının yanında... Elektrik sigortasında... Ay ışığında farkedebildim...

— Yalnız eli mi gördünüz? Sahibini göremediniz mi?

— Ha...yır... Yalnız eli.

— Ya Çok tuhaf !.. Hepiniz tekrar kütüphaneye döner misiniz?

Kenedi, doğruldu ve Hamond'la birlikte yazı odasına girdiler. Kapı kapandıktan sonra Müfettiş hiddetle söylendi:

— Hakikî bir suikast.

— Suikast mı?

— Evet... Kâğıt kaybolmuş.

— Esasen anlamıştım.

— Anlamış mıydınız? Nasıl?

— Gayet basit! Pencerenin kırıldığını işitince aklıma hemen kâğıt geldi. Esasen farkettiğim birçok hakikatlerden sonra bunu bekliyordum.

— Meselâ, güzel Mis Brent'in bir yalançı olduğunu değil mi? Anlattıklarını sükûnetle dinlediğime adeta pişman oluyorum.

Hamond, gülümsedi.

— Bunu farkedeceğinizi düşünmüştüm, Kenedi, dedi.

— Evet... Esasen güç bir iş değildi. Aptal kız! O-nun evvelâ bağırdığını ve yere düştüğünü duyduktan sonra ışıklar söndü. Kızın, ışığı söndüreni görmemiş olması lâzım. Çünkü parka açılan kapı, çift kanatlıdır ve sigortalar da bir kanadın solunda bulunmaktadır. Ben kendi hesabıma hayatımda iki metre uzunlukta bir kol görmedim Hamond!

— Ben de keza. Fakat bunu şimdilik bir tarafa bırakalım. Bakalım bu hareketin diğer vakalarla ne gibi bir alâkası var? Sorguya devam etsek nasıl olur?

— Muvafık. Şimdi Albayn çağıralım.

Albay Vestfal, orta boylu, sağlam yapılı tam bir askerdi. Yaşı tahminen altmış kadardı. Fakat yüzündeki hatlar okadar muntazamdı ki, gayet sık, kır saçları, kahverengi derisi üzerinde tamamen beyaz görünen küçük sakalı ile tezat teşkil ediyordu. Sesi kuvvetli ve hakimane, cevapları kısa ve katî idi.

Kenedi, sorguya başladı:

— İsminiz efendim?

— Hari Vestfal.

— Mesleğiniz?

— Kırıl ordusunda Albay. Şimdi Hindistanda 24 çü hudut alayı Komutanlığını yapmaktayım.

— İzinde misiniz?

— Evet, her sene bu vakit mezunum.

— Herhalde uzun bir yolculuk yapmak mecburiyetinde kalıyor sunuz?

— Bugünkü günde bunun pek ehemmiyeti yok.

Jodpur veya Karahi'den, Amsterdam'a kadar Holanda yolcu uçağı ile geliyorum.

— Albayım, bugün öğleden sonra vaktinizi nasıl geçirdiğinizi söyleyebilir misiniz?

— Hay, hay. Saat ikiden, tahminen üçü otuzbeş geçeye kadar odamdaydım... Sonra birkaç mektup yazmak maksadile aşağıya indim... Burada, yazı odasında genç Finsburi oturmuş meşgûl oluyordu... Onu rahatsız etmemek maksadile biraz dolaşmağa karar verdim... Parka çıktım ve orada bir sigara içtim. Dört buçuk olarak tesbit edilmiş çay zamanına beş dakika kala, eve döndüm ve diğer misafirlerle birlikte çayımı içtim.

— Evi terkettiğiniz zaman holde kimseye tesadüf ettiniz mi?

— Evet. Leydi Finsburi'nin yanında bulunan Mis Brent'i gördüm.

— Hemen parka mı gittiniz?

— Evet... Park yolu birkaç dönüş yapar. Bu yoldan yürüdüm.

Kenedi, bir müddet parkın plânını tetkik etti. Sonra:

— Evet, doğru, dedi. Eve hangi yoldan döndünüz?

— Cenup yolunu tâkiben, küçük gölün etrafından dolaştım ve merdivenlerden salona çıktım. Buradan da yemek odasına geçtim.

— Daha kısa olan yoldan, yani kış bahçesinden niçin geçmediniz?

— Çünkü, kış bahçesinden parka açılan kapının, senenin bu vaktinde kapalı bulunduğunu biliyordum.

— Ha, şu mesele... Evet, doğru. Parkta dolaştığınız müddetçe nazarıdikkatinizi celbeden birşey olmadı mı?

— Hayır.

— Kış bahçesinin yakınında kimseyi görmediniz mi?

— Hayır.

— Kış bahçesinde, patlıyan bir tabancanın sesi parktan, meselâ on metre mesafeden işitilebilir mi? Bu hususta fikriniz nedir?

Albay, bir an düşündü. Sonra:

— Kış bahçesinin bütün pencereleri ve cam duvarlar çift kattır, dedi. Bunların arasında bir miktarda hava bulunduğu muhakkak. Buna rağmen, silâh sesinin işitileceğini zannediyorum.

Hamond, Albayın yüzüne dikkatle baktı ve sordu:

— Ya tabancada bir ses boğma âleti varsa, o zaman ne olur Albayım?

— Evet... Meselâ tabancada bir Maksim ses boğucu âleti bulunursa gürültünün duyulmasına imkân yoktur. Hattâ kış bahçesinin kapısı önünde bile durulsa yine ses duyulmaz.

— Söylediğinizden emin misiniz?

— Tamamile! Afganistan hududundaki kabilelerle mücadele ettiğimden hernekadar ses boğma aletine ihtiyacım olmadıysa da muhtelif silâh cinslerini gayet iyi bilirim.

Hamond, Vastfal'ın sesinde hafif bir, istihza kokusu sezdi. Buna rağmen aldığı neticeden memnun görünüyordu. Nezaketle eğilerek:

— Teşekkürler ederim Albayım! dedi.

Bundan sonra sorguya çekilen Vili Grey, uzun boylu ve zayıftı. Hareketleri, Albayınki gibi askerce değildi. Üzerinde taşıdığı elbise, birinci sınıf kumaştan dikilmişti. Vaziyetinden, hayatından pek memnun olmadığı anlaşılıyordu. Sanki, yeryüzünde bulunduğuna pişmandı. Yeşile çalan gözlerinde yorgunluk, bitkinlik alâmetleri belirmişti. Müfettiş, ilk sualini sorduğu zaman o, karşısındakileri tetkik etmekle meşguldü.

—İsminiz ve mesleğiniz, lûtfen?

— Vili Grey... Tüccar.

— Sizin subay olduğunuzu zannediyordum?

— Evet, bir zamanlar subaydım bay Müfettiş. Fakat bundan on sene evvel istifa ettim. Babam fazla para bırakmadı.

— Demek bu arada, eski silâh arkadaşlarınızla doaima buluşuyordunuz?

— Evet.. Bunlardan birkaçı ile. Her sene Ocak ayında toplanır ve...

— Evet, ne yapardınız?

— Muayyen bir sebep tahtında toplanıyorduk... Bu hususla maalesef daha mufassal malûmat vermek salâhiyetine haiz değilim... Şimdi, Prens öldükten, sonra, işin nasıl devam edeceğini bilmiyorum doğrusu... Çünkü gayet karışık bir meseledir.

— Bunun karışık olan tarafı neresi Mister Grey?

— Söyliyeceğim. İsterseniz bunu Mister Harrington Grey'e sorun. Prensın bütün haklarını kendisi müdafaa eder ve işleri ile meşgûl olurdu.

— Ya! Bu iş bana biraz tuhaf geliyor. Bir defa da Prensın avukatına soralım. Mister Grey, bugün öğ-

leden sonra nasıl vakit geçirdiğinizi öğrenebilir miyim?

Grey, Müfettişin yüzüne hayretle baktı ve sonra:

— Öğleden sonra vaktimi nasıl mı geçirdim? diye sordu.

— Evet... Saat üçten itibaren.

— Bu saatte kütüphaneye gitmiştim.

— Daha mufassal malûmat almak istiyorum.

Grey'in gözlerinde sabırsızlık alâmetleri parladı. Cevap verirken sesinde hafif bir asabiyet seziliyordu.

— Bu hususta beni mazur görün bay Müfettiş, dedi. Çünkü kütüphaneye giderken saatte bakmak lüzumunu hissetmedim... Size vakti tam olarak söyleyemem. Belki de üçü çeyrek geçiyordu...

— Kütüphanede kimse var mıydı?

— Evet, bir köşede Mister Grev oturuyor ve okuyordu.

— Siz kütüphanede ne yaptınız?

— Evvelâ Mister Grev'le konuştum ve sonra bir kitap alarak okumağa başladım.

— Hangi kitabı okudunuz?

— Norah Lofts'un yeni romanı olan "**Mukadderatının Efendisi**," ni okumağa başladım. Yalnız, bu işin vakayla ne gibi bir alâkası olabileceğini anlamıyorum doğrusu.

Kenedi, kısaca:

— Bunu düşünmek benim vazifemdir, dedi. Şimdi siz devam etmek lûtfunda bulunun.

— Mister Grev'e bu kitabı okuyup okumadığını sordum. O da menfi bir cevap verdi. Bunun üzerine bende romana daldım.

— Mister Grev kütüphanede kaldı mı?

— Evet, saat dördü çeyrek geçeye kadar oturdu.

— Bunu katî olarak nereden biliyor sunuz?

— Mister Grev ayağa kalktı ve çalışma odasının kapısına yurdu. Cevap alamayınca açmak istedi. Fakat kapının kilitli olduğunu farketti. Bunun üzerine birşeyler söylendi ve suratını asarak hole gitti. Ben çay vaktinin gelişini tahmin ettiğim için duvardaki büyük saate baktım. Bu suretle dördü çeyrek geçti-ni tesbit ettim.

— Demek saatte yanılmadığınıza eminsiniz?

— Tabii.. Yalnız saatin doğru olması şartile. Fakat bu evde yanlış saat kullanılabileceğini hiç tahmin etmiyom.

— Çalışma odasının kapısı kilitliydi, değil mi?

— Evet... Mister Grev'in hiddetlenmesine sebep te budur.

— Herhalde... Sonra ne oldu?

— Yerimde kaldım ve okumağa devam ettim.

— Mister Grev kütüphaneyi terkettiği zaman bir gürültü işitmediniz mi?

— Evet, işittim. Birşeyin yere düşüp kırıldığını duydum. Fakat mütecessis bir insan olmadığım için yerimden kalkmadım. Birkaç dakika sonra Mister Grev tekrar geldi ve kütüphanede unuttuğu çantasını aldı. Bu arada da, çok kıymetli bir vazı kıldığını bildirdi. Kendisini teskin etmeğe çalıştım. Bunun üzerine tekrar gitti.

— Bu arada Prensle konuşmuş muydu?

— Herhalde konuşmamış olacaktı ki Maylordun

kütüphaneye gelip gelmediğini sordu.

— Kütüphanede daha nekadır oturdunuz?

— Prens cesedi bulunduktan sonra bir takım sesler işittim. Ne olduğunu bilmediğim halde mühim birşeyin cereyan ettiğini anladım.

— Gürültüyü tahminen saat kaçta işittiniz?

— Beşi birkaç dakika geçse. Ayağa kalktım ve kitaba bir işaret koyduktan sonra, ne olduğunu anlamak için dışarı çıktım. Bütün misafirler çiçek salonunda kış bahçesinin kapısı önünde bulunuyorlardı. Doktor Vernet, cesedi muayene etmekle meşguldü.

— Teşekkür ederim Mister Grey. Mister Grev'i buraya göndermek lütfunda bulunur musunuz? Sonra sorguları yapılan şahısların odalarına çekilebileceklerini de bildiriniz. Mister Grey'e birşey sormak ister misiniz?

Hamond, red makamında başını sallayınca Grev odayı terketti.

Kenedi :

— Pek fazla ilerliyemedik Hamond, dedi. Bu iş canımı sıkmağa başladı.

— Eski dost, sabır yalnız bir meziyet olmakla kalmaz, aynı zamanda bir polis için elzemdir de. Şimdi geri kalanları da sorguya çekelim ve sonra neticeleri mukayese ederiz. Belki de bu arada elmas hırsızını ve katili yakalamış oluruz.

Kenedi, gülmeğe başladı.

— Böyle birşeyin olabileceğine hakikaten inanıyor musunuz? diye sordu.

Hamond cevap vermedi.

V

Hamond, Hartington Grev'den bahsedildiğini müteaddit defalar işitmişti. Vebster firması, Londra'da tanınmış bir müesseseye idi. Vebster, ihtiyar bir adamdı. Buna mukabil, babasının ölümünden sonra firmaya giren Grev, tahminen kırk yaşında kadardı. Oldukça uzun boylu ve zayıftı. Buna rağmen vücudu, sporun tesirile gayet düzgün ve adaleliydi. Bu, Hamond'un gözünden kaçmadı. Yüzünün hatları düzgündü. Koyu siyah saçları, itina ile arkaya taranmıştı. İnsanın en fazla nazarı dikkatini celbeden tarafı, gayet keskin gri gözleri idi. Aldığı bütün davaları muvaffakiyetle neticelendirdiğine dair dolaşan şaiyaların, görünüşe göre asılsız olmadıkları anlaşıyordu.

Avukat, hafifçe eğilerek selâm verdi ve gösterilen yere oturdu. Sonra:

— Benden bazı malûmat mı almak istiyorsunuz bay Müfettiş? diye sordu.

— Evet. Size de, evde bulunan diğer misafirlere

sorduğum sualleri sormak mecburiyetindeyim.. Mese-
lâ: Bugün öğleden sonra vaktinizi nasıl geçirdiniz?

Avukat, hafifçe gülümsedi

— Anlıyorum bay Müfettiş, dedi. Diğer misafirlerin anlattıkları sizi yormuş olacak. Sözümü kısa kesmeğe ve masumiyetimi ispata çalışacağım...

Kenedi, Grev'in sözünü kesti:

— Sizi ittiham eden veya sizden şüphe eden yok zannederim, dedi.

Müfettiş, biraz hiddetlenir gibi olmuştu. İçinden gelen bir his, ona, avukatın kendisile alay ettiğini söylüyordu.

Avukat, aynı tonla sözüne devam etti:

— İnşallah bu evde şüphelendiğiniz kimse yoktur bay Müfettiş. Bildiklerimi söyleyeyim. Öğle yemeğniden, saat üçe kadar odamda oturdum. Sonra kütüphaneye gittim ve orada dördü çeyrek geçeye kadar kaldım. Biraz sonra holden geçerek yazı odasına girdim ve burada kıymetli bir vazı kırmak suretile büyük bir zarar yaptım. Herhalde bundan bahsedildiğini işitmişsinizdir. Af edilmek için Mister Mak Alister ile Prensın odasına gittik. Fakat Maylord, odasında yoktu. Mister Mak Alister, onu aramağa çıktı, ben ise tekrar holden geçerek kütüphanede unuttuğum çantamı almağa gittim.

— Kütüphanede kimse var mı idi?

— Evet. Mister Grev vardı. Kitap okumakla meşguldü.

— Kütüphanede ne kadar kaldığımı biliyor musunuz?

— Benden onbeş dakika evvel gelmişti. Yani üçü

çeyrek geçe.

— Bir daha kütüphaneden ayrılmadı mı?

— Herhalde. Çünkü birbirimize yakın duruyorduk. Ayrılmış olsa idi muhakkak farkına varırdım.

— Kütüphaneden ayrılmadan önce çalışma odasını vurmuş muydunuz.

— Evet. Prense birşey sormak istemiştım. Fakat kendisi içerde yoktu.

— Kapı kilitli mi idi?

— Evet. Açmak istedim. Fakat açamadım.

— Bu hal başka zaman da olur mu idi?

— Bilâkis. Onun için hayret ettim. Şayet Prens, kapıyı elmaslar için kilitlemiş olsaydı, koridorlara açılan diğer iki kapıyı da kapardı.

— Prensın bu kapılardan birinden çıkmış olması lâzım.

— Tabii. Fakat ikisinden değil herhalde.

— Hakkınız var. Çalışma odası ile kütüphane arasındaki kapı çalışma odası tarafından mı kapanmıştı.

— Evet. Bu hususta hiç şüphem yok.

— İşittiğime nazaran, yazı odasının penceresi önünden birinin koşarak geçtiğini görmüşsünüz?

— Evet. İçeri girdiğim anda görmüştüm.

— Bunun kim olduğunu farketmediniz mi?

— Hayır. Vakit bulamadım. Yanılmıyorsa, orta boylu, siyah elbise giymiş biri idi. Fakat bunun bir insan olduğunu dahi, katıyetle söyleyemeyeceğim. Bir gölge olması ihtimali de düşünülebilir.

— Buna pek ihtimâl veremem Mister Grev.

— Niçin? O sırada hava hayli kararmış bulun-

yordu. Esasen ben de sadece pencerenin önünden geçen bir insan olduğunu katıyetle iddia edemiyeceğimi söylüyorum. Fakat yanılmadığımdan eminim. Gözlerime itimat edebilirsiniz.

— Anlıyorum... Demek çantanızı aldıktan sonra tekrar yazı odasına geldiniz. Burada çok kaldınız mı?

— Evet. Masanın başına oturdum ve yazı yazdım. Bu arada uşak, kırılan vazunun son parçalarını kaldırıyordu.

— Tahminen nekadardır oturdunuz?

— Çay vaktinin geldiğini ilân eden gong'u işitinceye kadar. Sonra, tamamlamak üzere yazdığım mektubu bıraktım...

Grev, ansızın sustu ve biran düşündükten sonra sözüne devam etti:

— Şimdi hatırıma gelen bir noktayı zikretmeden geçemiyeceğim. Bunun cinayete bir alâkası olmyabilir. Buna rağmen, beni hayrete düşürüyor.

— Acaba ne oldu Mister Grev?

— Çay içmeğe gittiğim zaman, çantanı burada bırakmıştım. Daha sonra, içinden bir evrakın kaybolduğunu farkettim.

Kenedi, hayretle:

— Bir evrak mı? diye sordu. Ne evrakı?

Hamond, Grev'in söyledikleriyle pek alâkadar görünmüyordu. Sesini çıkarmaksızın, önündeki kâğıdın üzerine şekiller çizmekte devam ediyordu.

Avukat, sükûnetle cevap verdi:

— İşin tuhaf tarafı, bu evrakın hiç bir kıymeti olmamasındadır. Bu kâğıtta, Prensin vasiyetnamesine

ilâve etmek istediği bir madde vardı.

Müfettiş, heyecanlandı ve:

— Gayet enteresan bir işe benziyor, diye bağırdı.

— Evet... Öyle görünüyor. Fakat hakikati öğrendiğiniz zaman hiç te öyle olmadığını anlıyacaksınız bay Müfettiş. Prens, kâhya Barlet'e, uzun ve gayretli çalışmasını takdir ettiği için mükâfat olarak beş bin lira bırakmak istiyordu. Bu evrakta bundan başka birşey yoktu. Şu halde bunu almakta kimin menfaati olabilirdi? Ortada yalnız bir ihtimâl kalıyor. Varisler! Fakat buna da ihtimâl veremem. Bu para, Barlet için çok fazla olabilirdi. Fakat Prens'in serveti yanında deveye kulak kalır. Bunun da varisler için hiçbir ehemmiyeti olamaz. Acaba bunu yapan Barlet olamaz mı? Buna da imkân yok.

— Evrakın kaybolduğundan emin misiniz?

— Tamamile.

— Evrakı son defa nezaman gördünüz?

— Çay içmeğe gitmezden on dakika evvel. Zarfa koyup, Londra'daki ortağıma göndermek için meydana çıkarmıştım. Tafsilat verdiğim mektubu da yazmak üzereydim ki gong vurduğu için işimi yarıda bırakmak mecburiyetinde kaldım.

— Çay içmeğe gittiğiniz zaman, mektubu ve diğer kâğıdı, masanın üzerinde mi bırakmıştınız?

— Hayır. Her ikisini de çantama yerleştirmiş ve masanın üzerine koymuştum.

— Sizin tahmininize nazaran bu evrak saat kaçta alınmıştır.

— Dörtbuçuk ile beşbuçuk arasında. Prens'in öldü-

rölmesile artan umumî heyecan biraz yatıştıktan sonra çantayı hatırladım. Gürültü arasında onu tamamen unutmuştum.

— Şu halde, bu zaman zarfında odaya yaklaşanlar çok olmuştur?

— Tabii. Yalnız misafirler değil, uşaklar bile etrafta dolaştı.

— Fakat en akla yakın şekil, evrakın, salonda çay içildiği esnada alınmış olmasıdır. Bu taktirde şüphelenebileceğimiz şahıslar şunlar olacaktır. Genç Roy Finsburi, Mister Grey, müstahdemin, Prens veya evde olmıyan bir yabancı.

— Bunu, Prens kendisi yapmış olamaz... Çünkü, Maylord, Sir Henri'nin söylediğine nazaran dörde doğru öödürölmüş.

— Hakkınız var... Bunu bir an için unutmuştum.

Hamond, müfettişin yüzüne hayretle baktı. Çünkü Kenedi'nin birşeyi kolay kolay "unutmadığını,, gayet iyi biliyordu.

Avukat sözüne devam etti:

— Mütemadiyen yemek odasında dolaşan Barlet'i ve mektup atmağa giden Roy Finsburi'yi de hesaptan çıkarmamız doğru olacak.

— Şu halde, ortada müstahdeminden başka yalnız Mister Grey kalıyor.

— Evet. Mister Grey ve yabancı. Fakat Mister Grey'i de çok eskiden tanıdım. Bukadar saçma bir iş yapacak kadar akılsız olmadığını tahmin ediyorum.

Bu anda Hamond, söze karıştı ve avukata hitaben:

— Mister Grey, hırsızın, ihtiyacı olan başka bir ev-

rak alacağı yerde, aceleyle bunu çalmış olması ihtimâli yok mudur? diye sordu.

Grev, polis hafiyesine hayretle baktı.

— Hiç te fena bir buluş değil Mister.... Mister?...

— Hamond.

— Mister Hamond. Bu ihtimâli hiç düşünmemiştim. Fakat buna da ihtimâl veremem. Çantada, Prensın gözden geçirmiş olduğu üç aylık hesap pusulaları, bankalardaki hesabı gösteren defterler ve yalnız beni alâkadar eden birkaç şahsi mektup vardı.

— Herhangi bir şahsın, Prensın servetinin miktarını anlamak için banka defterlerini gözden geçirmek istemiş olması ihtimâli de yok mudur?

Avukat gülümsedi.

— Buna da ihtimâl veremem, dedi. Finsburi'lerin servetinin, memlekette üçüncü veya dördüncü olduğu bir sır değildir. Sonra, defterle kâğıt arasındaki farkı görmemek için aptal olmak lâzım.

Müfettişin canı sıkılmış olacaktı ki:

— Şimdilik bunu bir tarafa bırakalım, dedi. Mister Grev, Prensın avukatı olmanız sıfatı ile, onun ölümünden sonra ünvanının ve servetinin kime ait olduğunu herhalde bilirsiniz, değil mi?

— Ünvan meselesine hiç bir tereddüt caiz değildir. Prensın daha ufak kardeşi, dört sene evvel öldü. Bunun için ünvan, oğlu Roy Finsburi'ye kalıyor.

— Ya servet?

— Bu, biraz karışık bir meseledir.

— Nasıl olur? Şayet vasiyetnamede hususî bazı maddeler mevcut değilse, Servette ünvan gibi en ya-

kın akrabaya kalır.

— Evet, hakkınız var. Fakat bu maddeler hakikaten mevcut.

Hamond ve Müfettiş avukatın yüzüne hayretle baktılar. Grev, sükûnetle sözüne devam etti.

— Birkaç saat evveline kadar bu hususta konuşmak salâhiyetine haiz değildim. Fakat cinayet işlendikten sonra, susmak mecburiyeti ortadan kalkıyor. Çünkü vakanın, vasiyetname ile çalâkası olması ihtimâli vardır!

VI

Avukat Grev, anlatmağa başladı:

— Bundan yirmi sene evvel, yani 1917 senesi Aralık ayının 17 sinde, cephede bulunan ve birbirleriyle çok samimi arkadaş olan sekiz subay tarafından gayet tuhaf bir evrak vücuda getirilmiştir. Bu evrak, sekiz zatın vasiyetnameleri ile ehemmiyet kesbetmiştir. Aldıkları en mühim, kararı şu şekilde izah etmek mümkündür:

İçlerinden birinin ölmesi üzerine, servetinin üçte ikisi bizim firmanın idaresi altında bulunan bir birliğe kalıyor. Sonunda, geriye kalan sekizinci şahıs, bu birliğin idaresini eline alacak. Prens hariç şimdiye kadar bu zatların üçü öldü ve birliğin serveti onsekizbin lira oldu. Fakat şimdi, Prens'in ölümü ile bu servet müthiş çoğaldı. Bundan başka, harb vasiyetnamesinin bir maddesinde "Birliğe kalan paraların ne yapılacağını tayin etmek, en son varisin hakkıdır,, deniyor. Bu hususta vasiyetnamede paraların, ya memleketin müda-

İaasına veyahutta sulh uğruna sarfedilmesinden bahsediliyor. Kanunî bakımdan bu evrak kusursuz gibidir. Fakat hazırlanırken müthiş bir hata işlendiği ancak, evrakın tashih edilmesi imkânı olmayan bir zamanda anlaşılmıştır. Vasiyetnamedeki kayıtlara nazaran, bütün servete sahip olacak şahsın, zikredilen maksatlar uğruna bir tek kuruluş bile harcamasını sağlayacak kanunî hiçbir kuvvet yoktur. Çünkü evrakın bir maddesinde "Bütün servete varis şahıs, yaşadığı müddetçe bu servetten istediği şekilde istifade edebilir,, denmektedir. Ancak öldükten sonra serveti, mirasçılarının düşen üçte bir hisse hariç, birliğe kalmaktadır. Şimdi, en genç olan Mister Grey'in sona kaldığını tasavvur edelim. Vasiyetnamede, paraların, zikredilen maksat için ne zaman kullanılacağı bildirilmemektedir. Buna mukabil, varisin bütün ömrü müddetince servetten dilediği gibi istifade edebileceği açıkça gösterilmektedir. Mirasta, ölmüş olan diğer yedi kişinin paraları da mevcut olduğu halde, mirasçı bunları istediği şahıslara dilediği gibi dağıtmak salâhiyetine sahiptir. Bu şahıs da öldükten sonra, şayet o ana kadar paraları malûm maksatlar için sarfetmediyse, bütün servet, bu harb vasiyetnamesi ile alâkaları olmayan kanunî mirasçılarına kalır. İzah edebildim mi?

Bu suale Hamond cevap verdi:

— Yanılmıyorsam, vasiyetnameye şöyle bir maddede eklemek icap ediyormuş: Sekiz numaralı varis, yedi numara öldükten sonra, kendi servetinin üçte ikisini de ekliyerek bütün paraları, zikredilen menfaatler uğruna sarfetmek mecburiyetindedirler, değil mi?

— Fevkalâde Mister Hamond! İnsanın sizin hukukçu olduğunuza hükmedeceği geliyor.

— Yanılmıyorsunuz Mister Grev... Tahmininiz tesadüfen doğrudur.

— Öyle mi?... Bunu bilmiyordum.

Hamond, gülümsedi:

— Esasen öğrenecek kadar zaman geçmedi, dedi. Oksfort'ta, Pariste ve Bon'da tahsil ettim.

— Meselenin esasını bu kadar çabuk kavramış olduğunuz beni artık hayrete düşürmüyor... Evet baylar, gördüğünüz gibi vasiyetnamede, bir cinayet işlemek için kâfi miktarda sebep mevcuttur.

Kenedi, avukatın yüzüne hayretle baktı.

— Mister Grev, yoksa Prensi öldürenin, Mister Vestfal, Grey ve Mak Alister'den biri mi olduğunu tahmin ediyorsunuz? diye sordu.

— Allah esirgesin bay Müfettiş!.. Belki de bunun başka bir izah şekli vardır.

— Biraz daha açık konuşamaz mısınız?

— Memnuniyetle. Size söylediğim gibi bu vasiyetnameyi sekiz subay tanzim etmiştir. Bunlardan ilk evvelâ ölen, Binbaşı Rişar Alison'dur. Bu zat, vasiyetname tanzim edildikten birkaç gün sonra, yani 20 Aralık 1917 de Kambri civarında şehit düştü. Ertesi gün, Binbaşı Ronald Tir, bir şarapnel parçası ile yaralandı ve Lenz hastahanesinde öldü. Yüzbaşı Robert Meredith, Filistinde bulunan General Alembi'nin ordusuna nakledildi ve ertesi sene Hayfa civarında şehid oldu. Dördüncüsü olan Teğmen Leslie Kambel, bundan ondokuz sene evvel esrarengiz surette ortadan kayboldu... Mü-

tarekeden biraz sonra..

— Kayboldu mu?... Ne demek istiyorsunuz?

— Mesele sizin düşündüğünüz gibi değil... Harpte kaybolanlar listesine dahil değildir. Harbin sonunda, birliği ile İngiltere'ye döndü. Buraya, memleketine geldikten sonra sır oldu!

— Herhalde ölmüş olacak?

— Elimizde bunu ispat edecek hiçbir delilimiz yok. Meselenin güç tarafı da burada.

Hamond, bir an düşündükten sonra:

— Mister Grev, bu zatın katil olabileceğini mi zannediyorsunuz? diye sordu.

— Böyle bir iddiada bulunmadım Mister Hamond. Yalnız, her ihtimali nazarıtibara almak lâzımdır.

Kenedi söze karıştı.

— Şayet bu zat, hâlâ yaşıyorsa, vasiyetnameden istifade etmek hakkına sahip midir?

— Sekiz subaydan sağ olanlar, hangi haklara sahipse, kendisi de aynı haklara sahiptir. Fakat gelecek seneye kadar meydana çıkmıyacak olursa, bu gibi hallerde kanunun gösterdiği yollardan yürüyeceğim... Yani onu öldü diye ilân ettireceğim.

— Evet, tabii. Prensın kanunî varisi Roy Finsbury'nin bu vasiyetnameden haberi var mı?

— Hayır. Çocuk hiçbirşey bilmiyor. Bundan malûmatı olan yalnız beş kişi var. Albay Vestfal, Mak Alister, Grev, ortağım ve ben. Her ihtimale karşı Leslie Kambel'i de dahil etmek lâzım.

— Kaybolan Kambel'i hiç aramadınız mı?

— Mütemediyen araştırıldı. Hem de esassız surette.

Gerçi Prens, onun aranmasına muhalifti. Çünkü kendisi daima “Şayet Kambel kaybolduysa, bunu mühim sebepler tahtında yapmıştır..” derdi.

— Pek saçma bir fikir değil yani... Zannedersenim şimdilik bu işle daha yakından alâkadar olamayacaksınız. Vasiyetname ile uğraştığınız için, herhalde işiniz başınızdan aşmış olacak, değil mi?

— Evet. Bu maksatla hemen Londra’ya gitmem lâzım. Bir itirazınız yoksa, önümüzdeki Salı, yani ayın yirmi üçünde tekrar geleceğim. Esasen siz de bu arada, cinayetin tahkikatı ile meşgul olacaksınız. Salı günü Prens’in cenaze merasimi var. Vasiyetnamenin açılmasında hazır bulunmak istersiniz, değil mi?

— Evet, tabii. Birşey hususunda malûmat almak istediğim takdirde sizinle görüşebilirim, değil mi?

— İsteddiğiniz zaman yazıhaneme telefon edebilirsiniz. Şayet tesadüfen ben bulunamazsam, ortağım size her hususta yardım edebilir.

— Teşekkür ederim Mister Grev... Genç Lord Finsburi’yi buraya göndermek lûtfunda bulunur musunuz?

Avukat, dışarı çıktıktan sonra Kenedi koltuğuna rahatça yerleşti ve Hamond’a baktı.

— Aziz dostum, dedi. Bunlarla meşgul oldukça bir çıkmaza saptığımızı anlamaya başlıyorum.

— Cesaretinizi kaybetmeyin Kenedi!

— Yoksa bir fikriniz mi var, Hamond?

— Hayır meslekdaşım... Ben de sizin kadar karanlıkta didiniyorum.

— Pek hoş bir havadis değil... Herneyse, belki genç Lord Finsburi’den birşeyler öğrenebiliriz?

— Ben de aynı fikirdeyim... Fakat sizin düşündüğünüz mânada değil.

— Şu halde ne bekliyorsunuz, Hamond?

— Korkunç bir yalan, dostum Kenedi!

VII

Kenedi, Hamond'un cevabı üzerine düştüğü hayretin tesirinden henüz kurtulmamıştı ki, Roy Finsburi odaya girdi.

Genç Lord, gayet yakışıklı bir erkekti. Fakat asıl çehresinin hatlarında, tuhaf bir ifade vardı. Gayet sınırlı ve heyecanlı olduğu anlaşılıyordu. Nazarlarını mütemadiyen Kenedi ile Hamond'un üzerinde dolaştırıyordu. Cinayet, bu gence, o ana kadar sorguya çekilenlere nazaran çok daha fazla tesir yapmıştı.

— Maylord, sizden bazı malûmat rica edeceğiz.

— Hay, hay! Buyurun...

— Öğleden sonra nerede vakit geçirdiniz?... Hayır, hayır Maylord! Heyecanlanmayın! Size sorduğum suâl, biraz evvel de söylediğim gibi sorgu tekniği bakımından elzemdir... Tekrarlıyorum: Öğle yemeğinden sonra neredeydiniz?

— Muhtelif yerlerde. Evvelâ, şoförün tamir ettiği otomobili görmek için garaja gittim. Motörde...

Müfettiş, gencin sözünü kesti:

— Ozaman saat, tahminen kaç vardı?

— Zannedersem bire geliyordu.

— Bundan sonra nereye gittiniz?

— Evvelâ yukarı, kendi odama çıktım ve sonra da, şimdi bulunduğumuz odaya döndüm. Bir mektup yazmak niyetindeydim.

— Yazı odasına saat kaçta geldiniz?

— Üçbuçuğa doğru.

— Vakti bukadır katî, nereden biliyor sunuz?

— Zannedersem mektubu yarım saatte yazdım ve götürürken kulenin saati dördü vurdu.

— Yazı odasında yalnızmıydınız?

— Evet.

— Mektubu götürürken hangi yolu tâkip ettiniz?

— Ana kapıdan çıktım ve sonra, cenuptaki kapıya giden yolu tâkip ettim.

— Niçin bu yolu tercih ettiniz?

— Mektubu, kutu boşalmazdan evvel atmak istiyordum. Kutu saat tam dördü otuzbeş geçe boşaltılır. Benim geçtiğim yol, diğerinden sekiz veya on dakika daha kısadır.

— Posta kutusuna olan mesafe nekadardır?

— Benim tâkip ettiğim yol tahminen birbuçuk kilometre kadardır. Diğerisi ise ikiden biraz fazla. Dönüşte şosadan yürüdüm.

— Geri döndüğünüz zaman saat kaçtı?

— Hemen hemen amcam... Amcam bulunmazdan on dakika evvel.

— Demek dördü elli geçeye doğru.

— Evet.

— Yolda misafirlerden birine tesadüf ettiniz mi?

— Hayır. Geri döndüğüm zaman kâhyaya tesadüf ettim. Amcamı aramak için şoförün ve bahçevanın yanına gitmiş.

— Onunla birlikte yürüdünüz mü?

— Hayır. O evin etrafında dolaştı ve çalışma odası ile kış bahçesinin önünden geçti. Ben ise ana kapıdan girerek odama çıktım.

— Odaya mı gittiniz? Amcanız için endişe etmiyormuydunuz?

Bu suâl gayet anî ve tesirliydi. Yapacağı neticeyi görebilmek maksadile Kenedi, ileriye doğru eğildi ve genç Lord'un yüzüne baktı.

— Endişe mi? O saatte, amcam için niçin endişe edebiliirdim? Müthiş cinayetten kimsenin haberi yoktu ki, dedi.

— Yanılıyorsunuz... Katilin vardı!

— Evet... Tabii. Endişede olup olmadığımı bunun için mi soruyorsunuz?

Genç adamın sesi birdenbire sakinleşmişti. İçinde, hafif bir istizha bile sezmek mümkündü. Müfettiş, hiddetinden dudaklarını ısırды. Hamond, memnuniyetle gülümsüyordu.

— Cinayet keşfedildikten sonra odanızdan hemen çıktınız mı?

— Evet. Müthiş bir gürültü ve heyecanlı sesler işittiğim için ne olduğunu anlamak maksadile aşağıya indim.

— Teşekkür ederim Maylord... Öğrenmek istedik-

lerim bundan ibarettir.

Genç adam ayağa kalktı, birkaç adım attı ve kapının önünde durdu. Müfettiş nezaketle:

— Birşey mi söylemek istiyordunuz Maylord? diye sordu.

— Hayır... Mühim birşey değil. Albay Vestfal'ın, dördü kırk geçe yazı odasına girdiğini fakat beni rahatsız etmek istemediği için hemen çıktığını düşünmüşüm de...

— Albay, hakikaten nezaketle hareket etmiş... Fakat bunun ne gibi bir ehemmiyeti olabileceğini anlıyamıyorum.

— Bunu tayin edecek ben değilim. Yalnız, herşeyi teferruatı ile öğrenmek istediğinizi düşündümdü de...

Her an ve her yerde sükûnetini kaybetmeyen Hamond, söze karıştı:

— Affedersiniz Maylord, dedi. Acaba, mektubunuzu götürmezden evvel, evde bulunanlardan birile konuşup konuşmadığınızı söyleyebilir misiniz?

— Hayır, konuşmadım.

Cevap, gayet katî idi. Buna rağmen Hamond, genç gözlerinde peyda olan korkunun izlerini farkettiler.

— Şimdi size, belki biraz fazla lâubali telâkki edeceğiniz, fakat muhakkak surette sormam icabeden bir suale cevap vermenizi rica edeceğim, dedi. Mektubunuzu hangi adrese gönderdiniz? -

Genç adam, Hamond'un yüzüne endişeyle baktı.

— Bu hususta hiçbirşey söyleyemeyeceğim, dedi. Yazdığım hususî bir mektuptu.

— Sualime cevap vermek istemiyor musunuz,

Maylord?

— Evet. Bunu yapmakta da haklı olduğumu zannediyorum.

— Evet, belki polise hesap vermek mecburiyetini hissetmiyorsunuz. Fakat mahkeme huzurunda ne yapacaksınız?

Genç Lord, irkildi ve:

— Mahkemede mi? diye sordu.

— Tabii. Hiç şüphesiz şahit olarak celbedileceksiniz. Hattâ cesedi teşhis etmek için dahi sizi çağıracaklarını zannediyorum.

— Evet... Olabilir... Fakat... Şimdi gidebilir miyim?

— Tabii Maylord! Lûtfen bize Mister Preskot'u gönderir misiniz?..

Genç adam dışarı çıktıktan sonra, Kenedi gülmeğe başladı ve:

— Şu aptal, yine tuzağa düştü azizim! dedi.

— Fakat sizin kurduğunuz ilk tuzağa değil dostum!

— Evet. Fakat buna mukabil ikincisine çift ayakla girdi. Ona, kendisini yazı odasında birinin görüp görmediğini soracaksınız diye endişe ettim.

— Beni böylemi tanıyor sunuz Kenedi? Kurduğunuz tuzağın hemen farkına varmadığımı mı zannediyor sunuz? Bunun için, kendisini yazı odasında birinin gördüğünü söyleyinceye kadar bekledim. Fakat ona niçin tuzak kurmak istediniz?

— Bu fikri bana siz kendiniz verdiniz. Onun, müthiş bir yalan söylemesini beklediğinizi söylemiştiniz Bunun da, kendi masumiyetini ispat etmesi ve mevzu-

bahs zamanı etrafında olması muhakkaktı.

— Tabî.

Mister Preskot, odaya yavaşça girdi ve iki erkeği baştan aşağıya kadar süzdü. Boyu gayet kısa olmakla beraber, kalın gözlüklerinin arkasındaki parlak gözleri ve bütün hareketleri, müthiş enerjik ve kuvvetli bir adam olduğunu gösteriyordu.

Malûm mukaddimeden sonra Kenedi, nezaketle:

— Siz, ölenin arkadaşı mısınız? diye sordu.

— Bunu iddia etmek biraz fazla olur zannederseniz Muhtelif sahalardaki görüşlerimiz pek fazla ayrılırdı. Fakat Prens, son derece nazik ve kültürlü bir insan olduğu için, onu arkadaşlarımla arasında saymak benim için bir şeref olacaktır.

— Bugün öğleden sonra, vaktinizi nasıl geçirdiğinizi öğrenebilirmiyim?

— Doğrusunu isterseniz, saat üçbuçuğa kadar odamda uyudum. Sonra kalktım ve bir kitap almak maksadile kütüphaneye indim.

— Kütüphanede kimseyi gördünüz mü?

— Evet. Mister Grev ve Mister Grey oturmuş okuyorlardı. Ben de kendime bir kitap seçtim ve çay vaktine kadar okumak niyetinde olduğum için, kitabı odama götürdüm. Fakat bu ana kadar kitaba başlamak nasip olmadı. Çünkü hole çıktığım zaman, eskidenberi arkadaşım olan Sir Henri'ye tesadüf ettim ve onunla birlikte dışarı çıktım.

— Sir Henri'ye saat kaçta tesadüf ettiğinizi hatırlıyor musunuz?

— Evet. Hem de katîyetle. Çünkü hole çıkmazdan

evvel, kütüphanenin büyük duvar saatine bakmıştım. Üçü tam kırkbeş geçiyordu. Sir Henri ile bir müddet ana kapının önündeki, merdivenlerin üzerinde durduk ve konuştuk. Sonra, kulenin saati dördü vurunca evin etrafında küçük bir gezme yaptık.

— Merdivenlerin üzerinde durduğunuz müddetçe, ana kapıdan kimse girmedi mi?

— Tek bir canlıya bile tesadüf etmedik.

— Emin misiniz?

— Tamamile!

— Evin etrafında dolaştığınız zaman da kimseye tesadüf etmediniz mi?

— Genç matmezeli gördük... Zannederseniz ismi Brent. Köşeyi koşarak döndü ve sonra parmaklıkları kapıdan kayboldu.

Müfettiş, hayretle kaşlarını kaldırdı.

— Nasıl? Koşuyor muydu? Koştuğundan emin misiniz? diye sordu.

— Evet, tabii. Her söylediğimi niçin şüpheyle karşılıyorsunuz?

— Böyle birşey aklıma gelmedi Mister Preskot! Fakat genç bayanın koşmasını siz de tuhaf bulmadınız mı?

— Bunu düşünmediğimi itiraf ederim. Gençlik bu, başka şeye benzemez. Amerika'da gencin biri, bir bayrak direğinin tepesinde elli saat oturmuş. Genç bir kızın koşmasının böyle bir hareket yanında ne ehemmiyeti olabilir?

— Evet, hakkınız var. Bundan sonra hangi yolu tâkip ettiniz?

— Ev boyunca yolumuza devam attık, kış bahçesinin önünden geçtik ve sonra salona açılan kapıdan girdik. Salonda, Leydi Finsburi'yi ve Mister Mak Alister'i gördük... Bundan sonra şu tuhaf avukat vazoları kırmağa başladı.

— Öyle mi? Benise yalnız bir tane kırdı zannediyordum?

— Mümkündür... Fakat buna rağmen gayet tuhaf bir harekettir.

Hamond, arkasını döndü ve mendilini çıkararak lüzumsuz bir gürültü ile burnunu sildi.

— Kış Bahçesinin önünden geçerken, herhangi bir ses işitmediniz mi Mister Preskot?

— Ne gibi?

— İnsan sesleri... Silâh sesi veya bunun gibi birşey.

— Hayır. Ele aldığımız mevzu okadar enteresandı ve biz de okadar dalmıştık ki, silâh sesini işitebileceğimizi hiç zannetmiyorum.

— Kış bahçesinde ışık yanıp yanmadığının acaba farkında mısınız?

— Yanmaz olur mu? Elektrik cereyanı bu evde inamlımyacak derecede fazla sarfedilmektedir.

— Evet Mister Preskot. Galiba hakkınız var. Verdiğiniz malûmata teşekkürler. Lütfen sir Henri'yi buraya gönderir misiniz?

Hamond, sessizce önüne bakarken, Kenedi:

— Hey Allahım, sen bilirsin!

Diye söylendi ve gerindikten sonra ilâve etti:

— Doktorla da işimizi bitirdikten sonra, bu akşam-
lık sorguya nihayet veririz. Müstahdeminden yeni bir-
şey öğrenemeyiz... Bu adamlar hep susarlar. Esasen
bu hususiyetlerini, bu vakadaki sessizlikleri ile de is-
pat etmiş bulunmaktadır.

Hamond, gülmedi:

— Daha iyi ya, dedi. Onların işini bir an evvel bi-
tirmiş olursun. Bana kalırsa, bugünkü işini yarına bı-
rakma. Bu suretle kuş tüyü yastıkların üzerinde daha
rahat edersin...

Müfettiş, genç hafiyenin yüzüne baktı. Bakışların-
dan kızıp kızmadığını anlamak imkânsızdı. Bir an sus-
tuktan sonra:

— Bırak şu kuştüyü yastıkları Allahaşkına Ha-
mond! dedi. Ben umumiyetle bir divan üzerinde uyur-
mayı tercih ederim... Fakat, belki de hakkın var. İşimizi
bir an evvel bitirelim.

Osırada kapı açıldı, içeriye Sir Henri Vernet, girdi.

Müfettiş, biran Sir Henri'nin yüzüne baktıktan son-
ra derhal sorgusuna başladı:

— Sir Henri, size yalnız birkaç soracağız. Ci-
nayetin işleniş saati hakkındaki fikrinizde yanılmıyor-
sunuz ya?

— Hayır, katiiyen! Ölü, katılığını henüz gösterme-
mişti. Muayene esnasında, uzuvların katılıgım ve kanı
ölçtüm. Bu hususta hiç bir şüphem yok.

— Teşekkür ederim!... Bugün öğleden sonra Mister
Preskot'a tesadüf ettiniz mi?

Sir Henri, hiç tereddüt etmeksizin cevap verdi:

— Evet.

Sir Henri, arkadaşının söylediklerini kısaca tekrar etti.

Müfettiş sorduklarını kâfi bulmuş olmalı idi ki:

Teşekkür ederim Sir Henri... Allah rahatlık versin! dedi.

VIII

— Bana bakın Hamond! Karargâhımızı kütüphane-
neye nakledeyim mi, ne dersiniz? Sorguya çektiğimiz
şahıslar, önümüzden geçtikçe kendimi askerî bir dok-
tor zannettim. Daha kaç kişi kaldı Allah aşkına?

— Kâhya ve birkaç uşak.

— Pekalâ. Gel öteye geçelim. Kâhya bize Viski
de getirir.

Bu anda, salonun kapısından bir ses geldi:

— Belki bir bardak soğuk bira da lûtfederler... Bo-
ğazım okadar kurudu ki, toz tabakasının kalınlığını
hissediyorum...

Kenedi, ayağa fırladı.

— Siz de nereden çıktınız Stüart? diye bağırdı.

Basil, masum bir tavır takınarak:

— Salondan geliyorum bay Müfettiş, diye cevap
verdi.

— Salondan mı? Allah bilir, yine ne saçmalar
yapmışsındır.

— Sağmalar mı Şerlok Holmes? Böyle birşey yaptığımı zannetmiyorum! Otuz kişilik bir ziyafet için, bazı hazırlıklar yaptım.

Kenedi, başını salladı.

— Stüart, bazan hakikaten aklınızdan şüphe ediyorum, dedi.

Basil, ciddi bir tavırla cevap verdi:

— Bu şekilde düşünen tek insan siz değilsiniz bay Müfettiş. Teyzem de bu fikirde. Fakat şimdi bunları bir tarafa bırakalım. Viski ile soğuk biraya ne dersiniz?

Kenedi, alayla gülümsedi.

— Muharrirlere, güzel gözlerinizin hatırı için evlerde içki ikram edildiğini ilk defa işitiyorum, dedi. Fakat bizimle gelin bakalım... İçkilerin nerede olduğunu biliyoruz...

Müfettiş, ansızın durdu ve Basil'e bakarak:

— Fotoğrafınız nerede? diye sordu.

— Londra'da, eski dost,

— Londra'da mı? Oraya nasıl gitti Allahaşkına?

— Otomobilimle. Fakat geri gelip beni alacağına dair söz verdi. Vakit az olduğu için resimlerin tab edilmesi lâzım. İnşallah işini bitirmiştir.

— Öyle mi?

Müfettiş, Basil'e doğru yürüdü ve sesine sert bir ton vererek:

— Bana bakın dostum Stüart, dedi. Son saatler zarfında telefon başına gittiniz mi?

— Telefon mu?

Basil, bir melek masumiyeti ile gülümsedi ve ilâ ve etti:

— Ha evet... Tabii gittim. Asrımızın tekniği bunu icap ettiriyor. Büyük babam daima şöyle derdi: Graham Bel'den sonra...

Yüzü kıpkırmızı kesilen Müfettiş, hiddetle bağırdı:

— Büyük babanızı ve Graham Bel'i yanyana ası-lırken görmek isterdim. Telefonda şu berbat gazeteniz-le mi konuştunuz?

— Tabii bay Müfettiş... Bunu menetmemiştiniz ki? Yanlış birşey yapmadım değil mi?

Stüart'ın sesinden korktuğu seziliyordu. Hamond, müdahale edeceği yerde, pencerenin yanına gitmiş ve karanlık parkı seyre dalmıştı.

— Yanlış birşey yapmadınız, ha? Stüart, acaba hayatınızda doğru birşey yaptığınız var mı?

Müfettiş, ansızın sesinin tonunu alçalttı ve:

— Gazetenize neler bildirdiniz? diye sordu.

— Tabii herşeyi!... Bütün gece talih kuşu peşimi bırakmadı. Azizim Kenedi. Siz de biliyorsunuz ki, ci-varda bulunan santraller muhavereyi saat ondan son-ra keserler.... Fakat "Kambri Hus,, Şelmsford santrali ile doğrudan doğruya bağlıdır. Salonda bir telefonun bulunduğunu görünce, nekadardı sevindiğimi tasavvur edemezsiniz. Bir saat mütemadiyen gazeteyle konuş-tum ve kapının aralığından gördüklerimi muntazaman bildirdim. Sorguyu çekmek için çağırttığınız şahıslar, birer birer önümden geçtiği için, vaziyeti olduğu gibi anlatmak çok kolay oldu. Verdiğim haberler gazetede müthiş bir sevinçle karşılandı. Sabah nüshası her ta-rafta müthiş bir bomba tesiri yapacak.

Müfettiş, soğuk bir tarzda:

— Ben de, bombayla beraber patlaması icabeden bir şahıs tanıyorum Stüart, dedi.

— Öyle mi?... Azizim Kenedi, bu arada size bir de yardımda bulundum.

— Bana mı? Nasıl?

— Bütün sabah gazetelerinin, “Yıldız,, hariç tabii, vakayı teferruatı ile nakletmelerinin hoşunuza gitmiyeceğini düşündüğüm için, sizin hesabınıza çavuşa, başka gazetelerin muhabirlerini vaka mahalline sokmamasını söyledim. Zannedersem çavuş bu emri tam manasile tatbik etmiştir. Hattâ resmî üniformalı üç polis, havadis alamıyacaklarını anlayınca galeyana gelen muhabirlerle ufak bir mücadele yaptıklarını tahmin ediyorum. Çünkü, tecessüslerini tatmin edemiyen meslekdaşlar, pek azgın olurlar...

Basil konuştuğça, Müfettiş yüzünü buruşturuyordu. Nihayet, yüzündeki bütün adaleler oynamağa başladı. Sabrı tükenmiş olacaktı ki:

— Yeter artık be adam! diye bağırdı. Yeter artık! Hamond, gelin birer Viski içelim, yoksa şimdi düşüp bayılacağım!

Kütüphanede, Barlet’le iki uşak bekliyordu. Her üçü de yorgun ve bitkin görünüyordu. Fakat Müfettiş konuşmağa başlayınca, yüzlerindeki ifade birden bire değişti.

— Barlet, gerçi elimde, bize ikramda bulunmanızı icabettirecek bir emir yok. Fakat buna rağmen mesuliyeti üzerime alıyorum. Fena halde susadık... Sonra sizin ve arkadaşlarınızın da vaziyeti pek hoş görmüyor... Acaba bize biraz Viski, Soda ve bir şişe so-

guk Bira getirebilir misiniz?

Kâhya, nezaketle eğildi ve uşaklardan birine işaret ederek:

— Başüstüne bay Müfettiş. Emriniz hemen yerine getirilecektir, dedi.

Hamond, kütüphanenin içerisinde aşağı yukarı dolaşıyordu. Çalışma odasının kapısı hâlâ kapalıydı. Genç polis hafiyesi, duvardaki büyük saate baktı ve kolundaki saatle kontrol etti.

Bütün duvarlar, yukarıya kadar kitapla kaplıydı. Bölmelerin önünde, yerde gömme raylar vardı. Bunun üzerinde bulunan bir merdiven, istenilen yere itilebiliyordu. Hamond, bu merdivene kazıca çarpmış gibi hafifçe dokundu. Merdiven, sessizce kaydı ve tesadüfen, duvardaki büyük saatin altında durdu. Bunun üzerine Hamond, küçük masalardan birinin önüne oturdu ve üzerinde bulunan kitabı eline aldı. Bu, Norrah Lofts'un "**Mukadderatının Efendisi**," romanı idi. 72. ci ve 73.cü sayfeleri arasında bir işaret vardı. Hafiye, sahifelere bir göz gezdirdi fakat uşak, şişe ve bardaklarla içeri girince başını kaldırdı.

Kenedi, memnuniyetle gülümsedi.

— Fevkalâde! Belki Çavuşa ve diğer memurlara da birşey verebilirsiniz Mister Barlet. Onlar, herhalde kış bahçesinde veya parktadırlar.

Barlet, tekrar eğildi.

— Başüstüne bay Müfettiş, dedi.

Uşak odadan çıktı. Kenedi, Viskiden bir yudum içti hemen kalitesinin yüksekliğinden bahsetmeğe başladı. Sonra, koltuğuna rahatça yerleşti ve:

— Şimdi sizinle konuşalım Mister Barlet, dedi. Bugün öğleden sonra neler yaptınız, vaktinizi nasıl geçirdiniz?

— Anlatayım bay Müfettiş. Saat üçü elli geçeye kadar mutfaktaydım. Sonra yemek salonuna gittim ve orada da dördü kırkbeş geçeye kadar kaldım. Daha sonra da Mister Mak Alister'in arzusu üzerine Maylord'u aramağa çıktım.

— Mutfakta yalnız mıydınız?

— Hayır. Kızlar yanımdaydı. Bundan başka bitişikteki odada da iki uşak vardı.

— Evde yalnız iki uşak mı var?

— Hayır, dört bay Müfettiş. Fakat bunlardan biri izinli, diğeri ise Bromfild'te annesinin yanında iken hastalanmış, gelememi.

— Burada bulunan uşaklar, odalarından ayrılmadılar mı?

— Hayır bay Müfettiş. Vodson'a yazı odasında bulunan bir Viski şişesini almasını emretmişim.

— Saat kaçta?

— Dörde çeyrek vardı. Şişeyi ancak onbeş dakika sonra getirdi. Geç kaldığı için adamı pırladım, bay Müfettiş.

— Anlıyorum. Demek siz saat üçü elli geçeden, dördü on geçeye kadar yemek salonundaydınız?

— Üçü elli geçeden dördü kırkbeş geçeye kadar bay Müfettiş.

— Evet, doğru. Fakat ilk yirmi dakika beni fazlasıyla alâkadar ediyor. Bu arada nazardikkatinizi celbeden birşey işitmediniz mi?.... Gürültü, silâh sesi fa-

lan?

Müfettiş, Barlet'in yüzünü dikkatle tetkik ediyordu. Barlet, tereddüt etmeksizin cevap verdi:

— Hayır bay Müfettiş... Hiçbirşey işitmiş değilim...

— Çok tuhaf.

— Tuhaf mı bay Müfettiş?

— Tabii tuhaf! Yemek salonu, kış bahçesine çok yakın bulunuyor. Kış bahçesinde Prens öldürülüyor... Bu vaka, siz yemek salonunda bulunduğunuz yirmi dakika zarfında cereyan ediyor ve siz hiçbirşey işitmiyorsunuz

— Vaziyet, maalesef bu merkezde bay Müfettiş.

— Yemek salonunun bitişiğinde bulunan çiçek salonunda da birşey işitmediniz mi?

— Zannedersem işitin gibi oldum... Evvelâ birtakım konuşmalar ve sonra da hızla kapanan bir kapının sesini duydum. Fakat bunu dahi katiyetle söylemeyeceğim. Çünkü evin duvarları gayet kalındır ve sesi fazlasıyla boğar.

Bu anda, bardağını elinde tutan Hamond, okadar anî bir el hareketi yaptı ki, Viskinin yarısı masanın üzerine döküldü.

Kenedi, gülümsiyerek:

— Hamond, kıymetli cephanemizi böyle mi sarfediyorsun? dedi.

— Affedersin Kenedi, işinize devam edebilirsiniz. San ki pencerenin önünde birini görür gibi oldum. Fakat yanılmışım. Bu bir gölgeden başka birşey değilmiş.

Müfettiş, lâkayt bir tavırla:

— Belki de polisten biridir.

Dedi ve tekrar kâhyaya döndü.

Hamond, ayağa kalktı ve pencerenin önüne giderek parkı seyre daldı. Sonra ansızın döndü ve kâhyayı tetkike başladı.

Kenedi, sorguyu bitirince, genç polis hafiyesi masaya yaklaştı:

— Birkaç sual de ben sormak isterdim! Mister Barlet, dedi.

— Buyurun efendim.

— Mutfak, nerede bulunuyor? Yani, hangi odanın altında demek istedim?

— Tam yemek salonunun altında.

— Mutfığa inen merdiven ne tarafta?

— Koridorun sonunda ve yemek odası ile salonun arasında.

— Teşekkür ederim Mister Barlet... Şimdi yalnız ehemmiyetsiz bir nokta kaldı! Şayet, çiçek salonunda hakikaten sesler işittiğinizi kabul edecek olursak, hızla kapandığını zannettiğiniz kapının, acaba çalışma odasının mı, yoksa kış bahçesinin mi olduğunu söyleyebilir misiniz?

— Bunu söyleyemeyeceğim... Çünkü işittiğim sesin bir kapının kapanmasından çıkıp çıkmadığını katîyetle bilmiyorum.

— Evet, anlıyorum Mister Barlet... Fakat buna rağmen... Bir defa düşünün!

Kâhyanın düşünmesi hiç bir netice vermedi. Adamcağız, bir Hamond'a bir de Müfettişe bakıyor ve mütemadiyen başını sallıyordu.

Hamond, yine müdahale etmek lüzumunu hissetti.

— Mister Barlet, evde bulunan bütün kapılar kapandığı zaman aynı sesi mi çıkarırlar?

— Bunu şimdiye kadar hiç düşünmemiştim... Fakat durun bakalım... Evet, tabii, tabii... Tuhaf... Bu aklıma gelmemişti-

— Aklınıza gelmiyen nedir?

— Kış bahçesinin kapısı, hemen hemen candan yapılmış sayılır... Bunun çıkardığı ses, hiç şüphesiz daha kuvvetli olacak... Söylemek istediğimi anlıyor musunuz?

— Evet, tamamile.

— Kapandığını işittiğim kapı buydu.

— Bundan tamamile emin misiniz?

Hamond'un sesi gayet sakindi. Kâhya tereddüt etmeksizin cevap verdi:

— Tamamile eminim... Bunu hemen düşünmediğime hayret ediyorum... Ancak, her kapının aynı sesi çıkarıp çıkarmadığını sorduğunuz zaman hatırladım. Evet, kış bahçesinin kapısı olduğuna eminim.

Hamond, gülümsiyerek uşağın yüzüne baktı. Sonra:

— Talihiniz varmış Mister Barlet, dedi.

Busefer de Barlet, hayretle hafiyenin yüzüne baktı.

— Talihim mi varmış? diye mırıldandı.

— Evet! O sırada birinin kış bahçesinde dolaştığına göre, Prens öldürüldüğü anda onun yanında bulunmanız imkânsız.

Kâhya, bütün vücudu ile ürperdi ve titrek bir sesle:

— Bunu bir an bile düşünmemiştim, dedi. Neka-

der müthiş! Demek benden şüphe ediyordunuz? Aman Yarabbi!

Hamond, gülümsedi.

— Tabii! dedi. Fakat Psikolojik bazı sebeplerden dolayı bunu size, hangi kapının kapandığını hatırlamazdan evvel söylemek istemedim.

IX

Bu anda, uşak Vodson odaya girince Müfettiş hemen ona döndü:

— Bana bakın dostum, dedi. Siz, dörde çeyrek kala yazı odasından bir Viski şişesi almışsınız, öyle mi?

— Evet bay Müfettiş!

— Girdiğiniz zaman yazı odasında kimse varmıydı?

— Hayır bay Müfettiş. Oda boştu.

— Orada nekadarkaldınız?

— Birkaç dakika bay Müfettiş.

— Bu zaman zarfında da kimse gelmedi mi?

— Hayır bay Müfettiş.

Kenedi, bir an düşündü. Ansızın ileriye doğru eğildi ve sert bir sesle sordu:

— Yazı odasından çıktıktan sonra ne yaptınız?

— Şişeyi Mister Barlet'e götürdüm.

— Başka?

— Birşey yok bay Müfettiş.

— Yalan söylediniz!

— Nasıl efendim?

— Yalan söylediniz dedim! Yerinize onbeş dakika da döndüğünüzü biliyoruz. Bir şeyi yazı odasından yemek salonuna onbeş dakikada mı götürürsünüz?

— Ben başka birşey yapmadım bay Müfettiş.

— Öyle mi? Demek başka birşey yapmadınız? Bana bakın, sizin ailede akıl hastası var mı?

— Hayır bay Müfettiş.

— Şimdi karşımdan çekilin! Yarına kadar aklınızı başınıza toplamazsanız kendiniz bilirsiniz!

Vodson, sessizce dışarı çıktı.

İkinci uşak Anderson, mühim birşey söylemedi. Mister Grev, kendisini yazı odasından çağırması. Adam, avukatın söylediklerini tastik etti.

Anderson, odayı terkettikten sonra Hamond, düşünceye daldı. Elindeki kalemle, muntazam fasılalarla büyük parmağının tırnağına vuruyor ve bu arada kâhyaya bakıyordu. Biraz sonra ansızın:

— Mister Barlet, dedi. Maylord vasiyetnamesini tanzim ederken sizi de düşünmüş. Bunu biliyor musunuz?

— Benide mi düşünmüş? Hayır, bilmiyordum.

Kâhyanın, "**Beni de mi?**", kelimesini gayriihtiyari daha yavaş söylemesi, Hamond'un keskin kulaklarından kaçmadı.

— Evet... Vasiyetnameye sonradan ilâve edilmiş bir madde vardı. Fakat evrak, maalesef ortadan kayboldu... Çalındı!

— Çalındı mı?... Fakat bu....

Hamond, sükûnetle:

— Birşeymi söyleyecektiniz? diye sordu.

— Hiç... Yani, bu evrakı çalmak kimin işine gelir? diyecektim.

— Bilmiyorum Mister Barlet... Herhalde siz şimdi bize bunu anlatmak istiyordunuz.

— Evet... Bunu, bana zarar vermek isteyen birinin yapmış olması lâzım.... Belki bir düşmanım...

— Düşmanlarınız var mı Mister Barlet?

— Evet... Bir tek. Fakat bunu o yapmış olamaz.

— Entèresan bir hakikat. Bu hususta bize daha fazla malûmat veremez misiniz?

— Hususî işlerimin sizi alâkadar edebileceğini hiç zannetmiyorum.

— Belli olmaz Mister Barlet. Düşmanınızın ismi ne?

— Tomson.

Vakit, hayli ilerlemşti. Bunun çin Mister Barlet, bu lâtifenin hakikî manasını anlıyamadı. Fakat buna rağmen, daha mufassal malûmat verdi.

— Ceymis Tomson. Standford şatosunun kâhya-sıdır.

— Öyle mi? Ben bu şatonun boş olduğunu zannediyordum. Prens oraya nadiren gidermiş.

— Evet, doğru. Maylord, bu eski şatodan hiç hoşlanmazdı... Bunun için orada kimse oturmaz. Yalnız, kendini kâhya yerine koyan Tomson bir istisna teşkil eder.

— Mahrem bir sebebi yoksa, aranızdaki bu düşmanlığın nereden çıktığını sorabilir miyim?

— Bilmiyorum... Fakat Tomson, benden nefret ediyor.

Hamond, Kenedi'ye baktı. Kâhya yalan hususunda uşaklardan birine yaklaşıyordu. Fakat yalnız, biraz daha bitaraf ve insaflıydı...

— Prensın bu düşmanlıktan haberi var mıydı?

— Hayır.

Hamond, kendi kendine "İki numaralı yalan,, diye düşündü ve uyuyacakmış hissini veren Müfettişe tekrar baktı.

Bu anda kapı açıldı ve Çavuş Sanders içeri girdi. Kenedi, başını kaldırdı.

— Nasıl? Gayretleriniz bir netice verdi mi? diye sordu.

— Hayır bay Müfettiş. Karanlık çok büyük bir mânia teşkil ediyor. Fakat fotoğraflarla krokileri tamamladık. Cesedi, kış bahçesindeki büyük mermer masanın üzerine koyduk ve örttük. Yoksa başka bir emriniz mi vardı?

— Hayır hayır, iyi yapmışsınız! Şimdilik bir müddet orada dursun. Anahtar buldunuz mu?

— Hayır bay Müfettiş.

— Mister Barlet, sizde kış bahçesinin ikinci bir anahtarı var mı?

— Evet bay Müfettiş.

— Onu lûtfen çavuşa verin.. Sanders, kapıyı iyice kilitledikten sonra Şelmsford'a dönün. Yarın sabah saat dokuzda tekrar gelirsiniz.

— Baş üstüne bay Müfettiş.

Çavuşla Barlet, odayı terkettiler.

Kenedi, öyle bir gerindi ki, kemikleri çatırdadı.

Sonra:

— Bukadar yalanı bizi arada gördünüz mü? dedi. Hepsi de hiç çekinmeden yalan söylüyorlar... Genç Finsburi, Mis Brent, iki uşak, Barlet...

Hamond, gülerək:

— Barlet de mi? diye sordu.

— Bütün çetenin en azgını odur. Azizim, daha bizi sürü yalan dinlemek için hazırlanmamız lâzım.

Bu ana kadar, arkada kalmış olan Stüart gülümseyerek:

— Matbuata söyleyecek başka birşeyiniz var mı Şerlok Holmes? diye sordu.

— Bu akşam kâfi miktarda öğrendiniz galiba. Öyle değil mi? Sütunlarınızı, arzu ettiğiniz yazılarla doldurabilirsiniz. Artık evinize gidip yatağa girmek zamanı gelmedi mi acaba?

— Eve mi? Nereye gideceğimi zannediyorsunuz? Burada okadar iyi vakit geçiriyorum ki, yangın yerinden uzaklaşmayıp, yarın yeni heyecanlar yaşamak niyetindeyim... Şimdi sizin otomobillinize binerek Şelmsford'a gidip kendime münasip bir yer arayacağım. Yanılmıyorsam ana caddede gayet güzel bir otel var.

— Ya, öyle mi? Demek Şelmsford'a gideceksiniz? Bu müsaadeyi kimden aldığınızı sorabilir miyim kıymetli dostum?

— Ne müsaadesini? Otelde kalmaman mı?

— Hayır... Otomobilimi kullanmamız için size kim müsaade verdi diye soruyorum? Yanılmıyorsam, şu fotoğrafçınızın geri dönüp sizi alacağını söylemişsiniz.

— Evet... Siz şimdi söyleyince hatırlar gibi oldum..

Ben hakikaten bazan çok unutkan oluyorum, değil mi Leo?

— Çok doğru... Esasen Kenedi, seni buradaki yalancılar koleksiyonuna dahil edebilir. Şaka bertaraf, size rica edersem, otomobilinizle Şelmsford'a kadar gitmemize müsaade edermisiniz Kenedi?

— Bu da ne demek oluyor? Siz de otele mi gideceksiniz Hamond?

— Evet. Zannederseniz burada, evde kalmak için bana kimse teklifte bulunmadı. Sonra, Basil'le yolculuk etmesini severim.

Stuart güldü ve:

— Bunu da yutuverin Kenedi, diye takıldı.

Müfettiş, bu söze aldırmadı. Cevap vereceği yerde:

— Yarın sabah tekrar gelecek misiniz? diye sordu. Hamond gülümsedi.

— Hiç zannetmiyorum, dostum, dedi. Gerçi bu vaka beni çok alâkalandırdı. Fakat siz, hiç şüphesiz yaradımuma muhtaç değilsiniz

— Şelmsford'ta nekadarkalmak niyetindesiniz?

— Yarın, daha doğrusu bugün Pazardır. Biraz istirahat edelim. Nehrin kenarında kendime güzel bir yer bulup, Kambri cinayetini salim kafa ile gözden geçireceğim. Pazartesi sabahı tekrar Londra'ya dönmek niyetindeyim.

— Allah versin Hamond! Hoş vakitler geçirmeni dilerim... Yalnız, yarın öğle yemeğini bir yerde beraber yesek olmaz mı?

— Niçin olmasın? Otele telefon edebilirsiniz. Hayırlı geceler Kenedi!

— Hayırlı geceler dostum.

Basil'le Hamond, kütüphaneııı terkedip, ne yapıcağını şaşırarak Müfettişı yalnız bıraktılar. Fakat biran sonra kapı tekrar açıldı ve Hamond, gülümsiyerek başını uzattı:

— Kenedi, unutmadan şunu söyleyeyim ki, dedi. Barlet'e muhakkak surette, kış bahçesinin misafirler tarafından sık sık ziyaret edilip edilmediğini sorun. Bunu sakın unutmayın aziz dostum.

Müfettiş Kenedi, hayretle Hamond'un yüzüne baktı. Cevap alamayınca sordu:

— Niçin?

Hamond, gülümsiyerek cevap verdi:

— Alacağınız cevap çok mühimdir dostum. Yalnız suali unutmayın! Hiç olmazsa bu suretle yanlış bir şahıs tevkif etmekten kurtulursunuz!

Hamond, çekilip kapıyı tekrar kapadıktan sonra, Kenedi, biraz evvelkinden daha fena bir durumda kaldı. Acaba Hamond, ne söylemek istemişti? Kış bahçesi çok mu ziyaret ediliyormuş? Hamond daima kapalı konuşmasını severdi. Fakat Kenedi, genç polis hafiyesini, bu sorunun hakikaten mühim olduğunu anlamak kadar iyi tanıyordu. Bu anda, Hamond'un ne söylemek istediğini anlamak için masasının yarısını fedaya hazırdı. Fakat harp, henüz kaybedilmiş değildi ve zaferin kendisine ait olması icabediyordu. Ocak ayında Başmüfettiş Keli, tekaüde sevkedilecekti... Onun yerine geçebilmek için güzel bir fırsat vardı... Kış bahçesi: Şu cam evin 'Allah cezasını versin... Acaba Hamond, ne demek istemişti? Herneyse, onu

nasıl olsa öğle yemeğinde görecekti. Müfettişin o anda yegâne düşündüğü şey yatıp, deliksiz bir uyku uyumaktı. Okadar yorgundu ki.

Barlet gelip, odasının hazır olduğunu söyleyince, müfettiş derin bir nefes aldı.

X

Şelmsford'taki " Altın Aslan " oteli, Londra'nın herhangi bir oteli ile mukayese edilecek vaziyette olmamakla beraber, yataklara diyecek yoktu. Hamond'un, bütün gece deliksiz uyuyup, ancak ertesi sabah saat sekizbuçukta, kapısının vurulması ile uyanmasına başlıca sebep bu olsa gerekti. Genç polis hafiyesi, kapı bir defa daha vurulunca yerinden fırladı.

Bu anda Basil'in sesi duyuldu:

— Kalk artık, uyku tulumu!

Muhabir, okadar kuvvetli bağırıyordu ki, odanın tavanından sıvalar dökölmeğe başladı.

Hamond, hemen kapıyı açtı, elini uzattı ve arkadaşını tutup odaya çektikten sonra yatağın üzerine fırlattı. Basil, ayağa kalkıp derin bir nefes aldıktan sonra:

— Merhaba dostum, dedi. Uyanmış olduğunu ancak şimdi hissettim. Üzerindeki mesuliyeti unutup

mütemadiyen uyumak niyetindemisin Allah aşkına?

Polis hafiyesi, aynanın önüne geçerken hayretle:

— Üzerimdeki mesuliyet mi? diye sordu.

— Tabii. Dün, güzel güzel başladığın işi bir an evvel bitirmek istemiyor musun?

— Saçma!

Hamond, yüzünü sabunlamağa başladı. Basil, bir sigara yaktı ve arkadaşına baktı. Ansızın, aklına güzel bir fikir gelmiş gibi gülümsedi.

Polis hafiyesi, duşunu yaptıktan sonra giyinmeğe başladı. Basil, kaşlarını kaldırarak:

— Biraz evvel niçin “saçma,, dedin? diye sordu.

— Sen de benim kadar iyi bilirsin ki, bu iş beni değil, polisi alâkadar eder.

— Öyle mi? Kenedi'ye biraz yardım etmek istesen, kabul etmiyecek mi zannediyorsun? Dün akşam ayrıldığımız için pek memnun görünmüyordu zannedsem?

— Ona yardım etmem için ricada bulundu mu? Fakat belki de öğle yemeğine buraya gelir. Tahkikat-ta kendisine faydalı olabilecek birkaç şey söyleyebileceğimi ümit ediyorum. Fakat sen ne dersen de, Kenedi aptal bir adam değildir. Bilâkis bana kalırsa gayet zekîdir.

— Buna rağmen, elinde bulunan vaka, onun için pek ağırdır.

— Benim için ağır olmadığını mı söylemek istiyorsun? Şaşarım aklına dostum. Beni pohpohladıkları zaman tembelleştığimi, hâlâ öğrenemedin mi yahu?

Basil, anlaşılmıyan birşeyler söylendi ve içini

çekerek:

— Buldum, diye bağırdı. Hemen giyin ve aşar-
ğıya, kahvaltıya in! Ben de şimdi gelirim!

Hamond birşey söylemeğe fırsat bulamadan genç
muhabir odadan dışarı fırladı.

On dakika sonra, otelin nehre bakan taraçasın-
da oturmuş beraberce kahvaltı ediyorlardı.

Hamond, yumurtasını soyarken:

— Biraz evvel, deli gibi yerinden fırladığın zaman
aklına ne geldi? diye sordu.

— Bunu zaman gösterecektir, aziz dostum.

— Fikirlerinin daima parlak olduğunu kabul edi-
yorum Basil... Fakat bunların ne dereceye kadar doğ-
ru olduğu ayrıca düşünülecek bir keyfiyettir.

— Hele bekle biraz! Bana bak, bu anda paraya
ihtiyacın var mı?

— İhtiyacın var mı da söz mü Allah aşkına? Hele
büyücek bir para olursa çok memnun olurum. Fakat
niçin soruyorsun?

— Belki de bu işte çok para vardır... Hem de bu
para seni bekliyebilir?

— Hiç zannetmiyorum. Şimdiye kadar burnumu
soktuğum işlerde, yaptığım yardımlara rağmen hiç te
fazla bir para alamadım.

— Evet. Fakat bu suretle kendine bir mevki temin
ettin.

— Şayet bana kredi açanlar, bununla iktifa eder-
lerse, çok iyi. Fakat bu zatlar, senin zannettiğin kadar
idealist değillerdir.

— Gördün mü? Demek senin de paraya ihtiyacın

var. Tahkikatı nereye kadar ilerlettin?

Hamond, gülmeğe başladı.

— Ne tuhaf çocuksun Basil! dedi. Sana işe başladığımı kim söyledi?

— Bunu anlıyacak kadar eski arkadaşımın. Sonra sen de bir sürü not aldın. Bunların arasında gayet enteresan şeyler de var, değil mi?

— Belki var, belki de yok. Senin kurduğun bir nazariye var mı?

— Yok gibi birşey. Kurduğum nazariye, o kadar basit ve akla yakın ki, hakikat olmasına imkân yok.

— Anlat bakalım. Ummadığın taş baş yarar.

— Bana iltifat ediyorsun dostum! Buna rağmen söyleyeyim. Evvelâ : Katilin, Prensın elinde bulunan elmaslardan haberdar olduğu muhakkak.

— Pek yakın gelmiyor ama devam et.

— Katil kurbanına bir pusula yazarak onu kış bahçesine davet etmiştir. Bu adam, herhalde Prensın yakın bir dostu olacak ki, mektubunda nezaket kaidelerine riayet etmediği gibi altına imza da koymamış.

— Fena değil Basil!... Devam et!

— Herhangi bir sebepten dolayı katil, bunu yazmak mecburiyetinde kalmıştır. Sebebini bilmiyorum... Fakat bunu sen herhalde meydana çıkarırsın. Daha evvel katil, kış bahçesinin anahtarını eline geçirmiş. Fakat burası içerden kilitli olduğu için, katilin evde bir yardımcısı olması icabediyor... Belki de uşaklardan biri.

— Pek iyi değil Basil. Fakat tuttuğun yol doğru.

Devam et bakalım!

— Bunun üzerine katil, kış bahçesine saklanmış ve Prens beklemeye başlamıştır.

— Pekâlâ, adam anahtarını niçin almış olabilir? Kapağı kendisine Prensın açması daha tabii değil midir?

— Prensın açması mı?... Evet... Bunu henüz daha düşünmedim... Esasen tuhaf birşey... Fakat sen bunu da meydana çıkarırsın. Daha sonra katille Prens konuşmuş ve beraberce elmasları tetkik etmişlerdir. Bunun üzerine katil, Prensın üzerine ateş ederek öldürmüş ve elmasları toplayıp parka açılan kapıdan kaçmıştır. Bu arada, elmaslardan birini düşürmüştür. Yarı odasının penceresi önünden geçerken, Mister Grev tarafından görülmüş ve daha sonra yola çıktığı zaman da Mis Brent, ayak seslerini işitmiş.

— Pekâlâ, katil kim acaba?

— Grev'in bahsettiği Kambel, yani kaybolan adam değil herhalde... Buna imkân yok.

— Niçin?

— Bir insan, yirmi sene ortadan kaybolduktan sonra, 20 Aralık 1937 Cumartesi günü saat dörtte birdenbire meydana çıkıp, elinde kıymetli bir elmas koleksiyonu olduğu için eski arkadaşlarından birini öldüremez. Buna imkân yok. Fakat insan her türlü ihtimali nazanıtibara almalıdır. Elmaslar yüzbin lira kıymetindedir. Bu, çok paradır.... Hattâ okadar çok ki tanınmış bir doktoru bile yoldan çıkarabilir.

Hamond, hayretle:

— Katilin sir Henri olduğunu mu söylemek istiyorsun? de-

— Hayır, ben yalnız bunu da hesaba katmamız icabettiğini söylemek istedim. Cesedin yanına kimseyi bırakmaması bana şüpheli görünüyor. Perensin en aşağı üçü elli gece öldürülmüş olduğunu iddia eden yalnız bir Sir Henri'dir. Adamın yalan söylemesi pekâlâ mümkün. Bana kalırsa bu işte en mühim nokta, cinayetin işlenme saatidir.

— İşte şimdi seni takdir ettim. Anlattıklarının içinde en makul söz bunlardır. Bu noktada sana hak veririm.

Basil, tekrar konuşmağa hazırlanıyordu ki garson geldi ve Mister Hamond'u telefondan istediklerini bildirdi.

Hamond, hayretle:

— Beni mi? diye sordu. Fakat benim burada olduğumu bilen yok ki.

Hamond, birkaç dakika sonra döndü. Muhabir, sahte bir lâkaydı ile:

— Ne olmuş? diye sordu.

— Basil, günün birinde fikirlerinin saçma olduğunu iddia edecek olursam, eline bir sopa alır başıma vurur musun?

— Demek muvaffak olduk.

— Evet... Hiç olmazsa plânın ilk kısmı tamamlandı. Çünkü sigorta şirketini arkamdan koşturmak senin fikrin olsa gerek. Loyd, elmasların aranma işini bana verdi. Hem de parlak şartlarla. Evvelâ bin, elmasları bulduğum takdirde de beşbin.

Basil, kendini arkaya doğru bıraktı ve hayretle:

— Vay canına! Altıbin lira! diye bağırdı.

XI

Müfettiş Kenedi, fırtınalı bir havayı andırıyordu. Hamond'un avdeti bile adamı teskin edemedi.

Genç Polis hafiyesi, nezaketle selâm verdikten sonra:

— Merhaba eski dost, dedi. Katilimiz ne âlemde bakalım?

Müfettiş, kaşlarını çatı.

— Katilimiz mi? dedi. Onun bizim malımız olduğunu bilmiyordum doğrusu.

— Şimdi değilse bile ileride pekâlâ olabilir. Başınızı kaldırın bakalım! İyi uyumadınız mı?

— Bilâkis... Gayet iyi uyudum. Bütün insanların Allah cezasını versin.

Hamond, Müfettişin hiddetten kızaran yüzüne hayretle baktı.

— Kenedi, eski dost, böyle güzel bir sonbahar sabahında niçin bu kadar asabileşıyorsun, dedi. Eskiden gayet sakin bir insandınız! Kendinize gelin ki bir an

evvel işe başlayabilelim!

Kenedi, Hamond'a dikkatle baktı ve:

— Sizi ve şurada duran sevimli genci buralara atan sebep nedir Hamond? diye sordu.

"Sevimli genç,, yavaşça uzaklaşırken, polis hafiyesi Müfettiş, Loyd şirketi ile aktettiği mukaveleden bahsetti. Hamond, anlattıkça, Kenedi'nin gözleri hayretten büyüyordu. Nihayet tebessüm etti ve:

— Vay anasını! diye söylendi. Altıbin lira! Doğrusunu söylemek icap ederse, oldukça mühim bir para. İşte, hususî polis hafiyelerinin avantajı burdadır Hamond, bu gibi işler bizim elimize düşmez doğrusu.

Müfettiş, insana dokunacak şekilde içini çekti:

Hamond, gülmeğe başladı.

— Hususî polis hafiyelerinin, hergün böyle yağlı bir kuyruk bulduğunu tahmin ediyorsanız yanılıyorsunuz dostum, dedi. Herneyse, şimdi işimize gelelim. Niçin hiddetlisiniz?

— Demek bunun sebebini bu kadar sükûnetle sorabiliyorsunuz Hamond? Camı kırıp kâğıdı çalan hırsızın izini bulamadık... Şayet onu yakalayabilseydik, katili ele geçirebilirdik.

— Ben pek emin değilim Kenedi... Yeni birşey keşfettiniz mi?

— Hayır... Fakat sizin bana söyleyecekleriniz vardı galiba?... Anlatın bakalım..

— Pek fazla birşey beklemeyiniz, dostum. Benim söyleyeceklerim sadece birkaç tahminden ibaret. Bu işte lehimize olan yegâne nokta, birçok olayların tam saatini bilmemizdir. Sonra, cinayetin ne zaman işlen-

diğini de biliyoruz.

— Şayet Doktorun söyledikleri doğruysa tabii.

— Kabul! Fakat anlatılanlara inanmak mecburiyetindeyiz. Aksi halde bir tek adım bile ilerleyemeyiz. Şimdi saatleri tesbit etmeğe başlayalım. Bu noktada benim nazıdkkatımı celbeden birşey var. Dakikası dakikasına uyan üç saat bulunabileceğini hiç tahmin etmiyorum. Sonra, saatine bakan bir insanın, saatin kaç olduğunu bilmediği bir hakikattir.

— Durun bakalım... Bu iddiada biraz ileri gitmiyor musunuz?

— Katiiyen. Siz de bir defa tecrübe edin! Önünüze çıkan ve saatine baktığını gördüğünüz ilk şahsı durdurup saatin kaç olduğunu sorun. Umumiyetle, adamın saatine bir defa daha baktığını görürsünüz. Fakat bu vakada, güvenebileceğimiz birçok noktalar var. Meselâ kulenin saati, kütüphanedeki saat ve kendi saatlerine göre vakti tesbit eden misafirler.

— Belki hakkınız var... Fakat uşaklarla, misafirlerin birçoğu, tam manasile birer yalancıdır... Kütüphanedeki saat ise mükemmelen ileri.

— Öyle mi? Nerede ise kule saatinin de bozulduğunu iddia edeceksiniz. Hayır Kenedi! Uşakların ve bazı misafirlerin yalan söylediklerini ben de kabul ediyorum... Esasen bu noktaya sonra tekrar temas edeceğim... Fakat kütüphanedeki saatin karıştırıldığını katiiyetle söyleyebilirim! Kütüphanede en fazla kalan iki şahsın, yani Grey ile Grev'in bunu yapmak istediklerini tasavvur edelim... Muvafık olabilmeleri için, evvelâ merdiveni saatin altına itmek ve sonra da

birbirlerinin sırtına çıkmak mecburiyetinde kalacaklardı...

— Niçin?

— Kenedi... Ben bu adamların ikisinden de uzunum... Fakat buna rağmen, merdivenin en üst basamağına çıkıp parmaklarımın üzerine kalksam, yine erişemem. Şayet dikkat ettiyseniz, kitap rafları müteharriktir... Yani, istenildiği kadar yükseltilebilirler.. Son vaziyete göre, tavana kadar daha dört metre var. Saat her zaman yerinin değiştirilmemesi için mümkün mer-tebe yükseğe asılmıştır. Buna göre, şayet bu iki şahıs, saatin ayarını bozmak istediyseler, merdivenin üzerinde birbirlerinin sırtına binmiş olmaları lâzımdır. Bu ise, merdiven kolayca kaydığı için evvelemirde çok tehlikeli bir oyun olurdu... Sonra kütüphaneye, birinin ansızın girdiğini tasavvur ederseniz, vaziyetin tuhaflığını hemen anlarsınız... Bahusus Prensın sonradan öldürüldüğü anlaşılnca, vaziyet büsbütün ciddileşirdi. Bunun için bu nazariyeden vazgeçmemiz lâzım. Düşünülecek ikinci nokta, katildir. Bu şahıs, ya dışardan eve giren bir yabancıdır, ya bir tanıdıktır veya evden biridir. İlk ihtimali hemen atmamız lâzım. Çünkü dışardan gelen bir yabancı, şayet evden biri söylemediyse, o anda elmasların Prensın elinde olduğunu bilemezdi. İkinci guruba şu şahısları dahil edebiliriz: Bahçıvan, şoför, hazır bulunmayan iki uşak ve Kambel. Sonra ortada bir de Tomson var. Barlet, vesikamın çalındığını işittiği zaman tuhaf bir tavır takındı. Bu meseleyi daha yakından tetkik etmemiz icabediyor. Bu gurubun ilk dört şahsı ile Tomson arasındaki alâkayı kolayca teşbit edebili-

riz. Kambel'e gelince, işler değişiyor. Aksi ispat edilmedikçe, bu adamın hayatta olduğunu kabul etmemiz lâzım... Onun da cinayette bir rolü bulunması ihtimali var... Belki de katil kendisidir. Üçüncü guruba, evde bulunan her şahıs dahildir... Ev sahipleri, misafirler ve müstahdemin. Her şahsın üzerinde ayrı ayrı durarak lehinde ve aleyhinde olan noktaları tesbit etmemiz lâzım. Kış bahçesinin, cesedin ve bulunan elmasın tetkikinde nazardikkatinizi celbeden birşey farkettiler mi Kenedi?

— Evet. Elmasın, cesede nazaran uzaklığı ve durumu tuhafıma gitti. Daha ilk nazarda bunu gördüğüm halde siz de ayrıca nazardikkatimi çekmişsiniz.

— Evet Kenedi. Ceset, ara yolların sonuncusunda bulunduğu halde elmas, buradan beş metre ötede ve ana yolun üzerinde bulunuyordu. Buna göre Prensin elması kaybetmiş olması, hemen hemen imkânsızdır. Burada ikinci bir ihtimâl daha var: Katil, kaçarken aceleden elması düşürmüş olabilir. Fakat bu da imkânsızdır. Şayet katil elması, Prensi öldürdükten sonra aldıysa, hiç güçlük çekmemiş demektir. Şu halde taşın hiç sebepsiz, beş metre uzağa ve üstelik te ana yola düşmesine imkân yoktur. Diğer taraftan, elmas için iki erkek arasında bir mücadele geçtiyse, mesafe uygun olabilir. Fakat taşın, ana yola düşmesine yine imkân yok. Ortada üçüncü bir ihtimal daha kalıyor. Katil, herhangi bir sebepten dolayı elması kendi atmıştır. Akla en yakın gelen ihtimâl de bu olsa gerek. Fakat adam, acaba hangi maksadı gütmüş olabilir? Bunu şu şekilde düşünebiliriz: Dışarıdan gelen katil, suçu evdekiler-

den birinin üzerine yüklemek ve kaçarken düşürdüğü-
nü anlatmak maksadile elması çiçek salonu istikame-
tinde atmıştır Evet, akla yakın bir ihtimâl... Fakat ma-
alesef pek fazla yakın. Basit görüşlü, acemi bir polis
bile kurulan bu tuzağa düşmez. Çünkü: Kendimizi bir
defa katilin yerine koyalım! Prensi öldürüyor ve el-
masları alıyor. Bunun üzerine evvelâ ne yapıyor? Taş-
lar bulunan kutuyu cebine sokuyor! Şayet bu esnada
elmaslardan biri düşmüş olsaydı, cesedin yanında bu-
lunması lâzımdı... Beş metre ötede değil! Bu hakikate
nazaran, dışardan gelen katilin, elması kasten atmış
olması veya içerden gelenin kaybetmiş olması ihtimâli
yoktur.

— Fakat biz, nihayet iki şıktan birini kabul etmek
mecburiyetindeyiz... Ben başka bir ihtimâl göremiyo-
rum.

— Şu halde yanılıyorsunuz aziz dostum! Ortada
bir ihtimâl daha var: Şayet katil, içerden geldiyse, el-
ması kasten atmış olabilir.

— Ha, ha! Çok güzel Hamond! Bütün izler, katilin
dışardan gelmiş olduğunu gösteriyor. Fakat polislerin
yanlış iz takip ederek vakit kaybetmemeleri için katil
güzel bir ip ucu veriyor. Psikolojik tahlillerinizde acı-
ba fazla ileri gitmiyor musunuz Hamond?

Polis hafiyesi, gayet sakin bir sesle:

— Bunu zaman gösterecektir, eski dost, dedi. Siz,
Skotland Yard'lılar, yaman adamlarsınız... Fakat mu-
hayyileleriniz zayıf olduğu gibi, Psikolojik anlayışınız
da kıt. Sizden birçokları, belki de hiç bilmiyerek, Lam-
broso'nun çoktan eskimiş basit nazariyelerine göre ha-

reket ederler. Siz, tesadüfen kırmızı saçı olduğu için, meselâ zavallı bir İrlandalıyı kundakçı diye tevkif edebilecek kabiliyette insanlarsınız. Fakat iş, Psikolojiye kalınca, aczinizi hemen ortaya atıyorsunuz Kenedi. Fiiliyatın dışında kalam olayların, hiç olmazsa yarısı, sizin bilgi sahanız haricinde kalıyor.

Müfettiş, hiddetinden dudaklarını ısırды. Fakat buna rağmen cevap vermedi. Çünkü Hamond'un söylediklerini doğru buluyordu.

Hamond, sözüne devam etti:

— Ortada muhakkak olan birşey var Kenedi. Bu elmas ya düşürüldü veya kasten atıldı. İsterseniz, birinci şıkkın doğru olmadığına dair yüz lirasına bahse girelim. Buna göre atılmış olması lâzım. Şimdi yalnız bir tek soru kalıyor: Hangi sebebe istinaden atılmıştır? Kenedi, bu elmas nazardikkatinizi celbetmedi mi?

— Hayır. Ne demek istiyorsunuz?

— Bu taş, onyedi elmasın en küçüğü, yani en az kıymetli olanıdır!

— Doğru, bunu Mak Alister söylemişti.

— Evet! Bu hakikat sizi daha fazla düşündürmedi. mi? Bulunan, onyedi elmasın en kıymetsizidir. Bunun bir tesadüf olması ihtimali de vardır... Fakat çok zayıf! Bunun en doğrusu, katilin herhangi bir sebeple taşı atmak mecburiyetinde kalmış olmasıdır. Fakat zayıf iradeli bir insan olduğu için, elmaslardan en küçüğünü seçmiştir. Bu suretle de büyük bir hata işlemiş ve elimize tehlikeli bir silâh vermiş oluyor. Katil pek zeki olmasa gerek. Şayet kaybolan elmas, üçüncü veya dördüncü büyüklükte olsaydı, hakikaten çok müşkül

bir duruma düşecektim... Şimdi başka bir noktayı ele alalım. Barlet'in bahsettiği, çiçek salonundaki sesler ve kapının vurulması hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Söylediklerine inanmıyorum.

— Niçin?

— Adam birçok defa yalan söyledi. Bu defa niçin hakikatı söylemiş olsun?

— Barlet yalnız bir noktada yalan söyledi. O da, Kâhya Tomson hakkında anlattıklarıdır.

— Şayet diğer sözleri hakikate uygun ise, katilin, Prensle birlikte evin içinden gelmiş olması lâzım.

— Belki. Fakat şimdilik bunun doğru olduğunu iddia edemeyeceğim. Sadece, Barlet'in anlattıklarını ay-
nen kabul edeceğiz. Zira onu zorla söyleten olmadığı gibi, hiçbir tesir altında kalmaksızın ve düşünmeden ifade verdi. Herhalde sözlerinin ehemmiyetini kavrayamamış olacak. Adam evvelâ bazı sesler ve sonra da kapının vurulduğunu işitmiş. Şayet bunları ters söylemiş olsaydı, vaziyet çok daha müşkülleşirdi.

— Ona, olayların bu sırayı takip edip etmediğini sormadınız mı?

— Hayır. Bunu söylemeği kendisine bıraktım. Bu suretle daima en iyi netice elde edilir. Şayet ona, söylediğinden tamamen emin olup olmadığını sormuş olsaydım, şaşırarak ve hakikaten birşey işitip işitmediğini düşünmeğe kalkışacaktı. Vereceği cevap, şimdiki kadar kıymetli olmayacaktı. Barlet'in söylediklerine pek fazla ehemmiyet verdiğimi itiraf ederim... Buna rağmen kâhya masayı hazırlarken, katille, Prensle çiçek salonundan geçtiklerini iddia etmekten henüz çekiniyorum.

— Pencerenin önünden geçtiğini gördüğünüz şahsı nereden çıkardınız? Yalan söylemenize ne sebep vardı?

— Demek benim yalanımı yakaladınız ha! Anladığınızı hakikaten belli etmediniz. Buna rağmen hakkınız var. Viskiye dökmemin başka bir sebebi vardı. Barlet, duvarlarda ve kapılarda ses boğma tertibatı bulunduğunu söyleyince, hatırıma Grey'in anlattıkları geldiği için irkildim. Adam, vazunun kırıldığını, yani düşüp parçalandığını işittiğini iddia etmişti. Halbuki onun bulunduğu yerle, hadisenin cereyan ettiği yer arasında kocaman bir kütüphane, iki kapalı kapı ve bir de hol bulunuyor. Hakikaten fevkalâde bir muvaffakiyet! Adamın yalan söylediği gün gibi aşikâr. Fakat niçin? Bu yalanda hiç bir maksat göremiyorum.

— Evet, hakikaten tuhaf! Bu evde yalan söylemekte herkes birbirile yarış ediyor. Sonra birşey daha var Hamond. Kış bahçesi hakkında söylediğiniz esrarengiz sözlerle neyi kastetmek istiyorsunuz? Burasının, misafirler tarafından fazla ziyaret edilip edilmediğini Barlet'e niçin sormamı istediniz?

Hamond, evvelâ cevap vermedi ve bir sebep bulmağa çalışan Müfettişin yüzüne dikkatle baktı. Sonra:

— Bu hususta şimdilik birşey söylemek istemem dostum, dedi. Beni eskiden beri tanıdığınız için, sağlam temellere istinat etmedikçe iddialarda bulunmadığımı bilirsiniz... Bu defa da vaziyet bu merkezde. Size belki de, kaybolmasına fazlasile hiddetlendiğiniz mektup hakkında birşeyler söyleyebileceğim...

— Hırsız hakkında?...

— Evet, ondan da bahsedeceğim... Nazariyem doğruysa tabîî. Fakat bir müddet daha sabredin. Evvelâ, bana Loyd tarafından verilen vazifeden Mak Alister'e bahsedeceğim. Sonra da etrafı tetkik edeceğim. Bu sabah Mak Alister'i gördünüz mü?

— Evet. Siz geldiğiniz zaman, parkta batı istikametinde yürüyordu. Yanılmıyorsa henüz dönmedi.

— Güzel... Ben onu şimdi bulurum!

Hamond, dönemeçlerle parkın içinde uzanan dar bir yoldan ağır ağır yürümeğe başladı. Bir müddet sonra yol, küçük bir meydana açıldı. Bir kenarda, sarmaşıklarla çevrilmiş bir taş sıra duruyordu. Üzerinde iki kişi oturuyordu: Mister Grey'le Mak Alister; ciddî bir münakaşaya girişmişlerdi.

Polis hafiyesi yaklaşıncâ, iki erkek hayretle başlarını kaldırdı. Hamond, kendilerini rahatsız ettiği için özür diledi ve Mak Alister'le kısaca görüşmek istediğini bildirdi.

— Size, Loyd'un, elmasları bulmak vazifesini bana verdiğini söylemek istiyordum.

Mak Alister, müstehzi bir tavırla tashih etti:

— Bulmağa çalışacağınızı söylemek istediniz galiba.

— Evet, tabîî... Fakat ben doğuştan nikbin bir adamım. Sonra korkunç bir şansım vardır.

— Bu işi polisin gördüğünü zannediyordum.

— Polisler, herşeyden evvel cinayetle meşgul olurlar. Herhalde Loyd, elmasların kaybolmasile, cinayet arasında muhakkak surette bir rabıta bulunması icabettiğini düşünmüş olacak ki taşların aran-

ması işini bana verdi. Meselâ katil, elmasları almış olsa bile, onları çoktan elden çıkarmıştır. Cinayet suçu ile nasıl olsa asılacağına göre, taşların bulunması için polise niçin yardım etsin?

— Evet, hakkınız var. Bana söyleyecek başka bir şeyiniz var mı Mister Hamond?

— Evet. Bana biraz yol gösterebileceğinizi düşünmüştüm.

— Size mühim bir yardımda bulunabileceğimi tahmin etmiyorum. Buna rağmen buyurun, sorun.

— Elmasların evde bulunduğunu bilen çok kişi vardı, değil mi?

— Bu hususta Prensle öğle yemeğinde konuşmakla büyük bir hata işlediğimi kabul ediyorum. Hiç olmazsa bu bahsi müstahdemin yanında açmıyacaktım. Onlar vasıtasıyla hariçte bulunanların dahi bunu öğrenmeleri ihtimal dahilinde idi.

— Elmasların paraya tahvil edilmesi kolay olmasa gerek. Siz ne dersiniz?

— Onları nizam dahilinde... Yani normâl vaziyette satmak hemen hemen imkânsızdır... Fakat bunun için başka yollar da vardır.

— Bir sual daha Mister Mak Alister. Dün akşam, kış bahçesine gittiğiniz zaman, hafif bir Kordit kokusu farkettiğinizi söylemiştiniz, değil mi?

— Evet, bana öyle geldi. Belki de yanılmışımdır.

— Bana kalırsa, öyle olacak. Gayet büyük ve aynı zamanda ısıtılmış bir salonda ateş edildikten yirmi yirmibeş dakika sonra barut kokusu duyulacağını hiç zannetmem.

— Mister Hamond, esasen ben de size emin olmadığımı söylemiştim.

— Evet, tabii... Şimdilik öğrenmek istediklerim bundan ibaret. Sizi rahatsız ettiğim için tekrar özür dilerim.

Polis hafiyesi, ayağa kalktı ve ceplerini yokladıktan sonra :

— Size birşey daha sormak istiyordum. Mister Grey dedi. Neredeyse unutacaktım. Kütüphanede küçük bir şişe tentürdiyot buldum. Sizin midir?

Grey güldü.

— Benim mi? Buğa nereden hükmediyorsunuz? diye sordu.

— Dün akşam, baş parmağınızın bağlı olduğunu görmüştümde...

— Hayır, ben Tentürdiyot kullanmadım. Dün sabah parmağımı, garajın kapısına kısırmıştım. Bir defa da kâhyaya sorun. Belki şişeyi o bırakmıştır. Zannedersem kendisi sık sık Tentürdiyot kullanıyor.

XII

— Merhaba Leo !.. Buraya gel ! Al şu sigarayı iç ve şu güzel manzarayı seyret !

Parktan çıkmak üzere bulunan Hamond, hayretle etrafına bakındı ve civarın en yüksek bir noktasında oturan Basil'i görünce:

— Burada ne arıyorsun Allahaşkına? diye sordu.

— Düşünüyorum.

— Neyi?

— Herşeyi. Bilhassa Kenedi'yi. Bir müddet, ondan kaçmam icabettiğini anladığım için emin bulduğum bu yerde oturuyorum.

Hamond, siğarasını yakarken güldü ve:

— Burasının emin olduğu muhakkak, dedi. Sonra manzarası da hakikaten güzel.

— Yeni birşey var mı?

— Bir sürü. Fakat hiçbirisi senin işine yaramaz.

— Buda ne demek Leo? En ufak birşey bile benim işime yarar.

— Bir dakika Basil!

Hamond, yere diz çöktü ve bir sıranın etrafını gözden geçirmeğe başladı. Genç muhabir, ona hayretle bakıyordu. Hamond, araştırma sahasını gittikçe büyütüyordu. Nihayet bir müddet sonra ayağa kalktı ve sıraya oturdu.

— Bana bak Basil, burada ne zamandanberi oturuyorsun? diye sordu.

— Zannedersem, yarım saat kadar oldu.

— Bugün hiç rüzgâr esmiyor galiba?

— Evet. Aksini iddia edemiyeceğim.

— Dün akşam ve evvelki akşam da hava böyle sakin miydi?

— Hiç şüphesiz. Fakat rüzgârla niçin alâkadar oluyorsun?

— Dün akşam Kenedi, misafirlerin ve müstahdemmin yalan söylediklerini iddia etti... Fakat ihtiyar Albay Vestfal'ı herhalde hesaba katmamış olacak.

— Ona da ne olmuş?

— Kendisi dün akşam, bu güzel manzaralı noktaya geldiğini ve bir sigara içtiğini söylemişti. Fakat bütün araştırmalarıma rağmen civarda bir miktar sigara külü bile bulamadım! Ayaklarının dibinde gördüğüm kül, herhalde senin "Dunhil,, ine ait olacak... Bu hususta yanılmam.

— Dostumuz Kenedi sevinecek doğrusu. Kendisi muamma çözmeğe bayılır.

Hamond, gülmeğe başladı.

— Öyle mi zannediyorsun? dedi. Bu vakada muammanın azlığından şikâyetçi olmasa gerek. Masumiyetlerini ispat edebilecek çok az kişi var.

— Gün sona erinceye kadar bunların daha fazla azalacağını tahmin ediyorum. Meselâ vazunun kırılmasını ele alalım. Bunu avukat, kendini temize çıkarmak için kasten devirmiştir.

— Basil, sen hakikaten yaman bir adamsın! Cınayeti saat dörde doğru işlendi. Fakat vazo, saat dördü çeyrek geçte kırıldı.

— Doğru!... Fakat Sir Henri'nin yanılmamış olması şartıdır.

— Aksini ispat etmedikçe, bildirdiği saatin doğru olduğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz.

— Pekâlâ! Albayın, ses boğucu âletler hakkındaki mufassal malûmatına ne dersin Kendisi nihayet bir askerdir... Gangster değil.

— Böyle saçma sapan söyleneceğine sussan daha iyi olmaz mı?

— Bu sözüne pişman olacaksın Leo.

— Öyle mi zannediyorsun?

— Evet. Sana birşey daha söyleyebilirim. Avukatın çantasındaki evrakı Mis Brent çalmıştır.

— Şu halde... Bunu nereden biliyorsun?

— İçime öyle doğuyor. Mis Brent, genç Finsburi'ye âşıktır. Kendisi, günün birinde Leydi Finsburi olmak hûlyasında. Mirastan beşbin dolar eksildiğini öğrenince, evrakı çaldı. Kadınlar sevitabîleriyle hareket ederler.

Hamond, yine güldü.

— Çok sathî düşünüyorsun dostum, dedi. Bir Finsburi için, beşbin lira nedir ki? Ne diyeyim bilmem... Taymis nehrinde bir damla suya benzer! Sonra, Mis

Brent'in, genç Finsburi'ye âşık olduğunu nereden biliyorsun?

— Yarım saat evvel, tesadüfen onları parkta beraber gördüm. Heyecanlı heyecanlı birşeyler konuşuyorlardı. İkisi de çok sinirli görünüyordu. Mis Brent, ansızın eve doğru koşmağa başladı ve genç Lord yoluna devam etti. Onların müşterek bir sırrı var. Bunu anlamak pek güç birşey değil.

— Bak bu defa yanılmadın. Mis Brent ile genç Lordun arasındaki rabıtaı çoktan keşfetmiştim. Fakat şimdi bu bahsi de kapatalım! Benimle beraber geliyor musun? Biraz daha yakından tetkik etmek istediğim birkaç nokta var.

— Kenedi, beni görünce yine köpürecek.

— Saçma! Onunla nasıl olsa başa çıkarsın.

Basil, evvelâ biraz düşündü fakat sonra yürümeye başladı.

Yemek salonunun önünde, kâhyaya rasgeldiler Hamond, adamı gülerek selamladı ve,

— Merhaba Mister Barlet! dedi. Pek düşünceli görünüyorsunuz?!

— Herhalde sebepleri vardır... Olup bitenlerden sonra buna hayret etmemek lâzım. Hepimiz Maylord'a bağlıydık.

— Biliyorum Mister Barlet. Bugün Müfettiş Kenedi ile konuştunuz mu?

— Evet... Görüştüm. Kendisi... Bana karşı hiç te nazik davranmadı... Söylemek istediğimi anladınız mı?

— Tahmini güç değil. Mister Kenedi, acaba ni-

çin kızmıştı?

— Dünkü ifademde yalan söylediğimi iddia ediyorum.

— Adamcağızın hakkı var Mister Barlet

— Nasıl, anlıyamadım?

— Yalnız anlamadınız. Hakikati bizden niçin sakladınız? Şu arkadaşınız Tomson hakkındaki mesele-
nin aslı nedir?

— Tamamen şahsî bir dava... Esasen onu, evrakı çalmakla ittiham edemem... Böyle bir iddiada bulunurken hiç düşünmemişim. Tomson'dan hiçbir suretle şüphe edemeyiz. Çünkü kendisi, Ocak ayının onundanberi buralarda görünmedi.

— Eskiden sık sık gelir mi idi?

— Çok şükür, senede yalnız iki defa. Esasen birbirimizle konuşmayız.

Hamond hayretle:

— Konuşmaz mıydınız? diye sordu. Şu halde aranızda mühim birşey cereyan etti demektir. Acaba Prens, Tomson'la daima iş hakkında mı görüşürdüler?

— Öyle tahmin ediyorum. Fakat katî olarak birşey söyleyemem. Eskiden, şatonun yakınındaki bakır ve gümüş madeni çalışırken işler fazlaydı. Birkaç zaman evvel maden kapandıktan sonra, Tomson'un buraya senede ancak iki defa niçin geldiğini bilmiyorum. Şatoya ait arazinin büyük kısmı çöl haline geldi.

— Prens, kâhyayı takdir eder miydi?

— Evet... Bu hususta hiçbir şüphe caiz değil. Fakat Tomson'un ziyaretinde münkaşa ettiler... Sebep herhalde El...

Hamond, gülümsiyerek tamamladı:

— Elmaslar, değil mi? Evet... Ne olmuş?

Barlet, asabileşti. Hareketlerinden, düştüğü fena vaziyetten kurtulmak için gayret sarfettiği anlaşılıyordu. Hamond, duyduğu heyecanı yüzüne aksettirmemeğe çalışarak gayet sakin bir sesle:

— Elmaslar için, niçin münakaşa ettiler Mister Barlet? diye sordu.

— Bunu söylemem, hakikaten büyük bir hatadır.

— Sebebini anlamıyorum. Ortada çalınan iki şey var: Size beşbin lira bahşeden bir evrak ve Elmaslar. Bu iki olayın da birbiriyle alâkası var. Şayet, taşları çalanı bulmağa muvaffak olursam, evrakı kimin çaldığını da söyleyebilirim. Buna göre, bana yardım etmeniz, kendi menfaatiniz icabıdır.

— Ben de size yardım etmek ve bildiklerimi anlatmak isterim... Yanlız, size anlatacaklarımdan müfettişe bahsetmemenizi rica edeceğim. Çünkü bunları kendisinden sakladığımı anlayınca kızacaktır.

— Emin olabilirsiniz Mister Barlet. Kimse ağzımdan lâf alamaz.

— Söylediğim gibi Tomson, son defa Ocak ayının onunda gelmişti... Maylord'la çalışma odasında konuşuyorlardı. Çiçek salonunda işim olduğu için, muhaverenin bir kısmını işitebildim.

Hamond, tebessümünü gizlemeğe çalışarak:

— Ne işitmiştiniz Mister Barlet? diye sordu.

— Bir defasında, Tomson'un: "Sizi ikaz ederim Maylord,, dediğini.

— Bunu ne şekilde söyledi? Tehdit maksadile mi, yoksa bir tehlikeyi haber vermek maksadile mi?

— Katiyetle birşey söyleyemeyeceğim. Daha sonra yine Tomson'un: "Elmaslar hiçbir suretle... „ diye söze başladığını duydum, fakat cümleyi nasıl tamamladığını anlıyamadım. Maylord, çok heyecanlı idi.

— Prensın neler söylediğini işitmediniz mi?

— Yanlız birkaç kelimesini: "O, mukadderatını kendi hazırladı... „ dediğini duyar gibi oldum. Fakat tamamen emin değilim. İşimi bitirdikten sonra, cıcek salonunu terkettim.

— Ya! Fakat sonunda işi herhalde yine tatlılığa bağladılar, değil mi? Yani... Prens'le Tomson'un arasındaki samimî hava bozulmadı değil mi?

— Evet. Çünkü ertesi gün, birlikte herzamanki gibi Londra'ya gittiler.

Hamond, hayretle:

— Herzamanki gibi mi? diye sordu.

— Evet. Bu vaziyet her sene tekerrür ederdi. Tomson, Ocak ayında gelince, beraber Londra'ya gıderlerdi.

— Tomson, daima muayyen günlerde mi gelirdi?

— Evet. On Haziran ve on Ocakta.

— Çok güzel Mister Barlet!

— Nasıl efendim?

— Verdiğiniz izahata teşekkürler. Söylediklerinizin işime fazlasile yarıyacağını tahmin ediyorum. Hoşça kalın!

İki arkadaş, kâhyanın yanından ayrıldılar. Bu anda, Barlet'in yüzündeki ifadeye bir mana vermek imkânsızdı.

Biraz uzaklaştıktan sonra Basil, merakla:

— Ne oldu? diye sordu.

— Basil, Basil. Acaba bu yükü sırtımıza niçin koydular? Sükûnet içinde geçen bir hafta sonu tatili için, neler vermezdim... Fakat o şans bizde ne gezer? Hafta tatilini nerede geçireceğiz biliyor musun? Birkaç dakika sonra Tavistok'a hareket ediyoruz.

Basil, sanki arkadaşı kendisine sadece bir sigara teklif etmiş gibi lâkayt bir tavırla:

— Orada ne yapacağız? diye sordu.

— Standfort şatosunu ziyaret edeceğiz dostum! Tomson'dan başka, bütün canlı mahlûklar tarafından terkedilmiş bir şatoya gideceğiz. Hazır mısın?

— Tabii!

— Pekâlâ. Benimle gel! Fakat sana şunu söyleyeyim ki, Tomson'un vaziyetini tahmin ettiğim kadar enteresan bulmazsam, Barlet'e, Kenedi'den daha fena muamele yapacağım.

XIII

Basil yaman bir şofördü ve otomobiline de güvenirdi. Monometrenin ibresi doksan kilometre üzerinde dolaşmadıkça, genç muhabirin keyfi yerine gelmezdi. Gaz pedaline basarken:

— Bana bak Leo, dedi. Barlet'in kendisi de başlı başına bir muamma. Sana şunu söylüyeyim ki, bu adamın yüzü hoşuma gitmiyor.

— Vah vah, zavallı Barlet!

— Elmas meselesinden niçin hemen bahsetmedi? Ben bu işten şüpheleniyorum.

— İlk defa sorguya çekildiği zaman unutmuş olabilir. Belki de Kenedi'den fena muamele gördüğü için ona söylemek istememiştir. Bir nevi intikam.. Anlıyor musun?

— Buna ihtimal verebiliyor musun?

— Doğrusunu söylemek icap ederse, böyle olacağına pek inanamıyorum! Bütün anlattıklarının uydurma olması ihtimali de var. Belkide Tomson'a bir oyun oynamak istiyor.

— Bak, buna benim de aklım yatıyor. Adama yakışacak bir hareket olur! Yalnız bundan eline ne geçeceğini anlıyamıyorum.

— Ortada bir ihtimâl daha var Basil... Fakat bunu düşündükçe içime fenalık geliyor doğrusu.

— Söylemek istediğin nedir?

— Belki de başka birşeyler yapmak niyetinde olduğu için bizi evden uzaklaştırıyor. Dördüncü bir sebep daha var... Bu şekil benim aklıma en uygun geliyor. Tomson'la Prens, kapalı kapı arkasında konuşmuşlardır. Hâlbuki bize, evin her tarafında ses boğma tertibatı bulunduğunu söyleyen Barlet'in kendisidir. Buna göre, muhavereyi işitmesi için kapıdan dinlemiş olması icap eder. İşte, zavallı adamın hakikati ortaya atmaktan çekinmesinin sebebi budur.

— Hakkın var Leo. Herhalde sebep bu olacak. Bunu ben nasıl düşünemedim!

Basil, arabasının bütün hızından istifade etmesine rağmen, Tavistok'a gece geç vakit vasıl oldular.

Genç muhabir, etrafına dikkatle bakınırken:

— Acaba buralarda oturulabilecek dürüst bir otel var mı? diye söylendi.

— Tabîî. Burası küçüktür, fakat tren güzergâhı olması dolayısıyla, herşey bulunur. Biz doğrudan doğruya istasyona gidelim. Orada istediklerimizi temin ederiz.

Hamond'un hakkı vardı. "**İstasyon Otelî**," insanın üzerinde fevkalâde bir tesir bırakıyordu. Otomobili garaja bıraktıktan sonra, otelin sevimli yemek salonunda oturup kendilerine hizmet eden garsonla konuş-

mağa başladılar.

Adam, merakla:

— Baylar, acaba maden ocaklarını mı ziyaret etmek istiyorlar? diye sordu.

Hamond, mümkün olduğu kadar sakin görünmeğe çalışarak:

— Hayır, diye cevap verdi. Maksadımız bu değil. Esasen orada görülecek birşey olmasa gerek. Madenler çalıştırılmıyor, değil mi?

— Evet, öyle... Fakat buna rağmen onları görmek için yazları birçok yabancı geliyor.

— Yanılmıyorsam, madenlerden birkaçı galiba Standford şatosuna aitmiş.

Garsonun küçük gözleri parladı.

— Evet fakat hepsi durmuş vaziyettedir, dedi. Şey... Baylar Prensini öldürüldüğünü biliyorlar mı? Çok müthiş birşey değil mi?

— Doğru... Standford Prensi öldürüldü! Bu facia, sizin yakınınızda da cereyan edebilirdi.

— Prens, ailesinden kalan bu şatoda çoktandır oturmuyor. Zannedersem burasını pek sıkıntılı buluyormuş. Hakkı da yok değil yani. Şato çok eskidir. Bin sene evvel, şehri harap eden Danimarka'lılar zamanından kalmadır. Ozamanlar, burasının ismi henüz Tovistok değildi...

Hamond, garsonun sözünü kesti:

— Anlattıklarınız hakikaten enteresan, dedi. Demek şimdi şatoda kimseler yok?

— Evet... Bir tek kişi müstesna. İçerde yalnız kâhya Tomson oturuyor. Kocaman şatoda bir tek kişi. Ben kendi hesabıma bunu yapmağa cesaret edemem...

Adam, sesini alçalttı ve ilâve etti:

— Söylediklerine nazaran, şatoda ruhlar, hayaletler dolaşıyormuş-

— Hayaletler mi?... Bu esasen bütün eski şatolar için söylenir. Fakat buna nasıl hükmetmişler? Arada sırada beyaz bir kadın mı görünüyor?

— Böyle birşey işitmedim. Fakat geceleri şatonun yakınından geçilirken, birtakım gürültüler duyuluyormuş. Civarda oturan halk, oradan geçmemek için uzunca bir yola katlanıyor.

— Fakat mademki kâhya koca şatoda yalnız başına oturmağa cesaret ediyor, hayaletler pek fena değil demektir.

— Tomson, çok tuhaf bir adâmdır... Diğer insanlara hiç benzemez. Onu birkaç kere gördüm. Her defasında bütün vücudum ürperdi.

— Yaz günleri de mi?

— Siz, beni anlıyamadınız bayım..

Garson, sesini daha fazla alçalttı ve etrafına baktıktan sonra:

— Onu, bir defa görmeniz lâzım, dedi. Uzun boylu ve son derece zayıftır. Yüzü, tamamen sararmıştır... Gözlerinde tuhaf bir mânâ vardır. Bhusus birinde...

— Nasıl? İki gözüde aynı değil mi?

— Pek okadar değil... Göz bebeğinin biri daha uzundur... Kedilerdeki gibi.. Aynı zamanda da çok büyüktür. Onun gözlerine hiç bakamam. Tüylerim diken diken olur.

— Arada sırada buraya gelir mi?

— Nadiren. Adam yalnız yaşamasını seviyor. Bazen uzaktan, şatonun kulesine çıktığını ve saatlerce

aynı yerde kalıp, muayyen bir istikamete baktığını görürüz!

— Çok tuhaf bir adam olacak.

— Evet, fazlasile bayım.

— Onu bir defa da biz görebilsek çok iyi olur.

— Zannedersem buna imkân bulamayacaksınız.

Çünkü birkaç gündür seyahattedir.

— Ne dediniz?!

Basil, hayretle yerinden fırladı. Fakat Hamond'un işaret ettiğini görünce sustu. Polis hafiyesi sözüne devam etti:

— Seyahata çıktığını nereden biliyor sunuz?

— Başka zamanlar, geceyarısından sonra bile çalışma odasında ışık yanardı. Fakat Harison, tahminen bir haftadan beri hiç bir ışık görememiş.

— Harison da kim?

— Bahçıvan. Gündüzleri Plimut'ta çalıştığı için, dönüşte şatonun yanından geçmek mecburiyetindedir. Her akşam burada bir bardak bira içer.

— Anladım, anladım. Şato buradan çok uzak mı?

— Tahminen beş kilometre.

— Esasen biz, arkadaşım ile biraz daha dolaşmak niyetindeyiz. Fırsattan istifade, şatoyu da görürüz. Bir iki saate kadar döneriz. Bu arada siz de odaları hazırlatırsınız.

— Baş üstüne efendim. Başka bir arzunuz var mı?

— Hayır, teşekkür ederim.

Garson, hayretle arkalarından bakarken, iki arkadaş yemek salonunu terkettiler.

Şehirden çıktıktan sonra, Basil gaze bastı ve dü-

şünceli bir tavırla:

— Bu Tomson çok enteresan bir adama benziyor, dedi. Onunla tanışırsam, memnun olacağım.

— Bu iş benim hoşuma gitmiyor doğrusu.

Basil, güldü ve:

— Hayaletler meselesi mi? diye sordu.

— Saçma! Fakat acaba Tomson nerede?

— Herhalde eski şatonun bir köşesinde ruhlarla konuşmağa dalmıştır.

— Bir haftadanberi kimse ışık görmemiş.

— Hayaletler karanlığı tercih ederler.

Hamond, birdenbire hiddetlendi ve:

— Bırak şu saçmaları artık! diye bağırdı. Ben sana bu işte hoşuma gitmiyen birşey var diyorum!

Basil, sustu ve arkadaşını tetkike koyuldu.

Bir müddet daha ilerledikten sonra, yolun solunda, muazzam bir taş bina göründü.

Hamond, kısaca:

— Standford şatosu! dedi. Şu ilerdeki yol kavuşağından sola sap!

Basil, arkadaşının söylediğini yaptı ve otomobili durdurduktan sonra:

— İşte geldik, dedi.

Eski şatonun muazzam duvarları, karanlık göğe doğru yükseliyor ve esrarengiz bir manzara arz ediyordu.

Bir an sonra genç muhabir, sözüne devam etti:

— Prens bu eski şatodan niçin hoşlanmadığını şimdi anlıyorum.

— Yanında bir cep feneri var mı Basil?

— Evet... Bir dakika! İşte burada... Pili yepyeni.

Ne yapmak niyetindesin?

— Şatoyu biraz daha yakından tetkik edelim. Benimle gel!

Bina, gayet heybetli bir manzara arz ediyordu. Garsonun, iddia ettiği gibi, pek bin senelik olmamakla beraber, hayli eskiydi. Hamond, altıyüz, yediyüz yıl tahmin etti. Binanın etrafında tamamen kurumuş bir hendek vardı. Üzeri otlarla kaplanmıştı. Gayet geniş, taş bir köprü, hendeği aşıyor ve üzerinde Standford'un alâmetlerini taşıyan büyük bir kapıya açılıyordu. Köprünün iki tarafında bulunan taş korkuluğun bazı kısımları tamamen çökmüş, büyük taş parçaları hendeğin içersine yuvarlanmıştı.

İki arkadaş köprüyü ağır ağır geçtiler.

Basil, ansızın olduğu yerde durdu. Nereden geldiği anlaşılmıyan hafif bir ses işitmişti.

Bir adım ileride yürüyen Hamond'da durmuştu. Aynı esrarengiz, tiz ses, tekrar işitildi ve bir inilti gibi nihayet buldu.

— Leó, bu çok korkunç bir sestir! Acaba ne olabilir?

— Senin bilgisizliğine hayret eden hayaletler olacak. Gel yürüyelim!

Basil, arkadaşını takip etti. Bu anda son derece düşünceli görünüyordu. Fakat esrarengiz ses tekrarlanmadı.

Köprüyü geçmiş büyük kapının önüne gelmişlerdi. Hamond, elindeki cep feneri ile kilidi ve demir çemberleri aydınlattı.

Ansızın durdu ve:

— Bana bak Basil, dedi. Bu iş enteresan olmağa

başladı. Kapı kapalı değil!

— Çok güzel! Şu halde içeri girip etrafa bir göz atabiliriz!

Hamond, kanatlardan birini omuzu ile itti. Kapı sessizce açıldı. İkisi de yavaşça içeri girip kapıyı tekrar kapadılar.

Şatonun avlusunda bulunuyorlardı. Hertaraf karanlık içersindeydi. Gerçi ay ışığı, duvarlara çarpıp bazı noktaları aydınlatıyordu. Fakat muazzam kulenin gölgesi, hemen hemen bütün avluyu kaplamaktaydı.

Yürürken çıkan sesler, yüksek duvarlara çarparak aksediyordu. Hamond durdu. Biraz evvel işittikleri ses tekrarlanmıştı. Fakat bu defa sanki, uzun binanın karşı tarafındaki kısımdan geliyor gibiydi.

Genç polis hafiyesi, hiddetle:

— Garsona, Tomson'un odasının ne tarafta bulunduğunu sormadığımıza hata ettik, dedi. Şayet bütün şatoyu gezmeğe kalkacak olursak, gecenin mühim bir kısmı geçecek.

— Dur hele... Bakalım içeri girebilecek miyiz?

— Bu hususta maalesef hiç bir şüphem yok.

— Maalesef mi? Fakat buraya gelmek isteyen sensin!... Hay Allah cezasını versin! Şu gürültü yine başladı!

— Onu düşünme! Şimdi sana söyleyeceklerimi dinlersen daha iyi edersin! Biraz evvel de bildirdiğim gibi bu işte bir tuhaflik seziyorum. Bunun için "maalesef,, dedim. Kapı kapalı olmayınca ve bir haftadan beri ışık görünmeyince, işlerin yolunda gitmediğini senin de düşünmen lâzımdı. Ben, kule kapısının da açık olduğundan eminim.

— Niçin o da, başkası değil?

— Tomson'un sık sık kuleye çıktığını sen de işittin. Herhalde odası da oralarda bulunacak. Şimdi yukarı çıkar ve yanılıp yanılmadığınızı anlarız. Gel bakalım.

Hamond'un tahmini yerindeydi. Kuleye çıkan uzun, geniş merdivenin yarısına gelmişlerdi ki, kapının açık olduğunu gördüler. Hamond, hiç tereddüt etmeksizin içeri girdi ve cep feneri ile duvarları aydınlattı. Tahmin ettiği gibi bir elektrik anahtarı buldu ve bir saniye sonra ortalık aydınlandı.

Yuvarlak tavanlı, taş bir holde bulunuyorlardı. Bir köşede, herhalde kuleye çıkan dar, dönemeçli bir merdiven göze çarpmaktaydı. Holün sağ tarafına, geniş bir koridor açılıyordu.

İlk konuşan yine Hamond oldu. Sesini kısarak:

— Evvelâ koridoru gözden geçirelim, dedi. Herhalde yine bir elektrik anahtarı buluruz.

Ayak sesleri, duvarlardan aksediyordu. Basil, kasten sert basıyordu... Hiç olmazsa bu, çok iyi tanıdığı bir sestti.

Koridorda birçok kapı vardı. Fakat hepsi kapalıydı. Sonda gayet yüksek, çift kanatlı, ağır bir kapı bulunuyordu. Hamond, topuzu çevirince kapı, iki arkadaşın hayret nazarlarını arasında hafif bir gıcırta ile açıldı.

Gayet büyük bir salona girdiler. Muzam pencerelelerden giren ay ışığı, sıraya dizilmiş zırhlı elbiselere ve arabalarına yerteştirilmiş muhtelif cins silâhlara çarparak aydınlatıyordu. Duvarlarda eski, soluk bayraklar asılıydı. Eski devir harplerinden kalma hatıralar. Bayraklar, hafif hava cereyanında sallanıyordu.

Hamond:

— Şövalyeler salonu, dedi.

— Acaba elektrik anahtarı nerede. Bu ihtişamı daha iyi görmek istiyorum.

— Zannedersen bu salonda elektrik yoktur.. Tabiiğini muhafaza etmek için koymamışlardır. Bak, hiçbir tarafta anahtar görünmüyor. Esasen bu salon-da bizi alâkadar edebilecek birşey yoktur. Gel dönelim. Kuleden pek fazla ayrıldık.

Aynı yolu takiben hole döndüler.

— Bir defa şu dar merdivenlerden çıkalım. Basil! Orada, bütün katlara açılan yollar bulacağız. Sonra bizim altımızda da odalar bulunması lâzım. Çünkü dış merdivenin hayli basamağı var. Fakat şimdi, evvelâ dar merdivenin nereye çıktığını görelim.

Büyük taş basamaklar, yılların tesirile aşınmıştı.

Bir müddet sonra Basil:

— Of! Döne döne başım döndü, diye söylendi. Daha yukarı çıkmadık mı?

Nihayet merdiven, küçük bir platforma geldi. Burada iki kapı göze çarpıyordu. Hamond'un ittiği birincisi, hemen açıldı.

Polis hafiyesi, elektrik düğmesini çevirince, döşemesi parke olan büyük bir odada bulunduklarını gördüler. Burası, şimdiye kadar gezdikleri yerlere nazaran daha muntazam ve modern idi. Birkaç sandalye, muazzam bir yazıhane, birkaç dosya dolabı odayı süslüyor ve bir büro manzarası veriyordu. Yazıhanenin üzerinde muhtelif kâğıtlar göze çarpıyordu. Dosya dolaplarının kapakları yarı açık bir vaziyette durmaktaydı. Hamond, daha fazla yaklaştı ve dolapların muh-

teviyatını gözden geçirmeğe başladı: Dosyalar ve iş kitapları, masanın üzerindeki evrak gibi gayrimuntazam bir vaziyette duruyordu.

Basil etrafına bakınarak:

— Tomson, intizama ehemmiyet veren bir adama benzemiyor, dedi. Şimdiye kadar böyle bir karışıklık görmemiştim.

Hamond, yazıhaneye yaklaşırken:

— Başka birşey olmamasını temenni edelim, diye mırıldandı.

Genç muhabir, ansızın irkildi. Terkedilmiş şatonun herhangi bir yerinde, bir kapı şiddetle vurarak kapanmıştı. Basil, yazıhanenin üzerine eğilip, kenarını tetkik etmekle meşgûl bulunan arkadaşının yüzüne baktı. Hamond, birdenbire doğruldu. Yüzü gayet ciddi bir hâl almıştı. Elile yazıhanenin kenarını göstererek:

— Kan! diye fısıldadı.

Basil, yaklaşırken gayriihtiyarî arkasına baktı.

— Evet... Hiç şüphe yok.. Leo, kapının kapandığını işittin mi?

— Evet... Ne olacak? Şayet korkuyorsan eve dön ve ağzına bir emzik al. Ben işimi yalnız başıma da bitiririm.

Basil, kınırlı gibi oldu.

— Korku mu? dedi. Bu kelimeyi yalnız masallarda işitmişimdir. Fakat neyse vakit geceyarısına geliyor. Belki de hayaletler işe başlamazdan evvel son bir prova yapıyorlardır. İkimizin üzerinde de silâh yok.

— Hayaletlerin tabancadan korktuklarını hiç işitmemiştim dostum. İstersen git, otomobilde beni bekle! Asabî hareketlerin zihnimi meşgûl ediyor.

— Burada kalacağım Leo... Ben, arkadaşını tehlikede bırakan insanlardan değilim.

Basil, bir sigara yaktı ve lâkayt görünmeğe çalışarak:

— Bu kanın, sence manası nedir? diye sordu.

— Cinayet!

Genç muhabir, okadar şiddetle ürperdiki, sigarası elinden düştü.

— Cinayet mi dedin?.. diye bağırdı. Fakat Leo, kararlarını biraz çabuk vermiyor musun? Başka ihtimaller de olabilir. Belki de Tomson, kalemini açarken parmağını kesmiştir.

— Saçmalama Basil! Gel şu işi biraz daha yakından tetkik et! Yazıhanenin üzerinde kan olmamakla beraber, kenarında ince kan çizgileri var. Gerçi masanın üzerinde de bir kan birikintisi varmış fakat itina ile silinmiş. Kenardakiler, gözden kaçmış olacak. Tehlikeli bir ihmâl.

— Belki de katilin çok acelesi vardı. Mevzubahs olan bir cinayetse tabii.

Hamond, cevap vermedi. Sandalyalardan birini yazıhanenin önüne çekti ve oturdu. Bir an sonra:

— Bu defa, karar vermekte acele etmiş olmam mümkündür, dedi. Öyle olmasını temenni edelim! Fakat şayet nazariyem doğru ise, Tomson, yazıhanesinin başında hesapları ile meşgûl bulunduğu bir anda arkadan gelen şahıs tarafından, şakağına ateş edilerek öldürülmüştür.

— Tuhaf iddialarda bulunuyorsun Leo... Bana bu hususta daha mufassal malûmat veremez misin?

— Hayır... Şimdi değil. Fakat ilerde belki! Bu an-

da kaybedecek vaktim yok. Katilin çoktan uzaklaştığını tahmin etmek güç değildir... Fakat kurban burarlarda olacak.

İki arkadaş, odayı terk ederek merdivenin başındaki platforma çıktılar. Hamond, taş döşemeyi dikkatle tetkik etti. Fakat hiç bir kan izi bulamadı. Bunun üzerine dönemeçli merdivenden çıkmağa başladılar. Hamond, gözünü basamaklardan ayırmıyordu.

—Bundan sonraki basamaklar tahtadan.

Dedi ve birdenbire durdu. Bir çan sesi, gecenin sessizliğini yırttı.

Basil korkuyla:

— Bu da ne acaba? diye sordu.

Hamond, müstehzi bir tavır takınarak cevap verdi:

— Bir çan sesine benziyor!

Çan çalmağa devam ettiği müddetçe her ikisi de mütereddit bir vaziyette durdular... Ses, hiç şüphesiz kuleden geliyordu

Genç muhabir, tuhaf bir tavrıla söylenmeğe başladı:

— Nekadar saçma bir iş! Onbeş dakika içersinde bütün civar halkını uyandırdık... İntizam ve sükûneti ihlâl ettiğimiz için üstelik bir de hapsedileceğiz.

Hamond:

— Gel gidelim! dedi.

Henüz bir adım atmışlardı ki, çan sesi kesildi.

— Bir dakika dur bakalım Basil!

Hamond, bir saniye evvel terkettileri basamağa döndü: Çan tekrar faaliyete geçti. Polis hafiyesi tekrar eski yerine döndü ve izah etti:

— Bir alârm çanı olacak! Şuraya bak! Bu basamak, diğerlerine nazaran daha az aşınmış. Dostumuz Tomson, herhalde üzerine basmaktan çekinmiş olacak.

Diğer plâtförmde da yine iki kapı göze çarpıyordu. Bunlardan biri kapalı, diğeri açıktı.

Elektrik ziyası etrafı aydınlatınca, önlerinde, aşağıdakinden daha küçük fakat daha muntazam bir oda gördüler. Bir köşede küçük, alçak bir masa ile iki koltuk vardı. Masanın üzerinde bir tütün kesesi ve birkaç pipo duruyordu. Diğer uçta gayet muazzam, işlemeli bir karyola görünmekteydi. Eski bir dolapta, başka şeyler arasında seçme şarap ve likörler göze çarpıyordu. İkinci bir kapı mutfağa açılıyordu.

Bütün oda esrarengiz ve soğuk bir manzara arz ediyordu. Pencere yerine birçok küçük delik açılmıştı. Herhalde bunlar, eskiden mazgal olarak kullanılıyordu.

Hamond, ansızın:

— Bu da ne?

Dedi ve mutfağın en uzak köşesinde bulunan bir bölme ye yaklaştı. Buradan aşağıya bir delik uzanıyordu. Bu tertibat, otel mutfaklarında bulunan asansörü andırıyordu. Eksik olan yalnız çelik tellerdi.

Polis hafiyesi, cep feneri ile deliği aydınlattı ve sözüne devam etti:

— Galiba bu delik, bütün katlardan geçiyor. Zannedersem doğru bir yol takip ediyoruz Basil.

Muhabir, içinde biraz korku ve biraz da hayret sezilen bir sesle.

— Bu, kana benziyor! diye bağırdı.

— Evet, kandır!

.. Hamond, çakısını çıkardı ve keşfettiği koyu lekeyi dikkatle kazımağa başladı. Sonra:

— Altı yedi günlük olacak,

Dedi ve tekrar doğrulduktan sonra arkadaşına bakarak ilâve etti:

— Bu deliğin sonunda ne bulacağımızı tahmin ediyorum!

— Ben de anlıyorum Leo... Şimdi ne yapacağız?

Basil bir sigara yaktı ve düşünceye daldı. Sonra ansızın, duvarda asılı duran camı kırılmış boş bir çerçeveyi göstererek sordu:

— Acaba bu çerçevede ki resim kime aitmiş?

— Bana bak Basil... Kanundan bir santimetre kadar dışarı çıkmaktan korkar mısın?

— Aziz dostum... Bu hırs için varidatımın üçte birini feda etmeğe bile hazırım.

— Burada mevzubahs olan işler gayet ciddidir. Bir cinayet işlenmiş olduğu muhakkak. Bizim vazifemiz derhâl polisi haberdar etmektir. Fakat bu işi yarım saat kadar geciktirmemiz lâzım. Yaktığımız ışığın dışardan görülmüş, çanın işitilmiş veya garsonun bizden şüphe ederek bir yardım gurubu toplamış olması ihtimali var. Bunun için işi ikiye taksim etmemiz icabediyor. Sen aşağıya yazı odasına inip bütün evrakı gözden geçireceksin. Tomson'a ait bazı evrak bulmağa çalış... Meselâ Vaftiz kâğıdı, evlenme cüzdanı, askerî pasaport vesaire...

— Pekalâ, sen ne yapacaksın?

— Cesedi arıyacağım.

— Ya!... İşin bu kısmını sana memnuniyetle bırakırım... Pekalâ! Çalışmağa koyulalım.

Her ikisi de merdivenlerden inmeğe başladılar. Yalnız bu defa, alarm basamağına basmamağa gayret ettiler. Basil, Tomson'un yazıhanesine girdi, Hamond ise yoluna devam etti. Ön taraftaki hole geldiği zaman, şatonun avlusuna açılan kapının kapanmış olduğunu gördü. Basil'in işittiği ses, herhalde bu kapının vurmasından hasıl olmuştu. Birşey arıormuş gibi etrafına bakındı. Merdivenin gölgesinde, alçak, demir bir kapı keşfetti. Kapı ufak bir gayretle açıldı.

Hamond'un önüne, karanlığa doğru inen taş bir merdiven çıktı. Polis hafiyesi, elektrik anahtarını bulamadığı için cep fenerini yaktı ve inmeğe başladı. An-sızın basamaklar bitti. Bulunduğu yer, alçak tavanlı, küçük bir taş odaydı. Cep fenerinin ışığını, kare taşlardan örülmüş duvarlarda gezdirdi. Tahminine nazaran, bu anda yerle aynı seviyede bulunuyordu. Herhalde burada, bodruma açılan bir kapı veya delik olacaktı.

Hayıli uzun bir aramadan sonra, taş odanın en karanlık bir köşesinde alçak, iki kanatlı ve pasın tesirile kıpkırmızı olmuş demir bir kapı keşfetti. Halkalara geçirilen bir çelik çubuk, kapıyı kapalı tutuyordu.

Hamond, cep fenerini yere koydu ve ışığını demir kapıya çevirdi. Sonra, halkalara geçen çubuğu çekmeğe başladı. Bir müddet bütün kuvvetini sarfettikten sonra, pasla sıkışmış olan demiri oynatmağa muvaffak oldu. Çubuğun bir ucu halkadan çıkınca, kapı sanki meğhûl bir kuvvetin tesirile açıldı. Kanadın biri, cep fenerine çarptı ve devirdi. Fakat Hamond, aradığını görmüştü.

Bir ceset dışarı yıkılmıştı...

XIV

Hamond'un sinirleri formundaydı. Buna rağmen daha sonra Basil'e o anda asabının bozulmak üzere bulunduğunu itiraf etmekten çekinmedi.

İki saniye kadar kımıldamaksızın olduğu yerde kaldı. Cesedin üzerine basmak niyetinde olmadığı için, gözlerini evvelâ karanlığa alıştırmak istedi. Cep feneri, birkaç metre öteye yuvarlanmış fakat bir talih eseri sönmemişti. Işık, karşı duvarın üzerine düşüyordu.

Hamond'un gözleri yarı karanlığa alıştıktan sonra, fenerini aldı ve esrarengiz cesedi aydınlattı.

Bu müthiş bir manzaraydı. Ölüünün elbiseleri herhalde delikten düşerken sürtünme neticesinde yırtılmıştı. Kafatası tamamen parçalanmış bir vaziyetteydi. Hamond, dokunmaksızın bütün sesedi aydınlattı. Ölü-mü intaç eden sebep ancak, dikkatli bir muayene neticesinde anlaşılabilirdi. Bunu yapabilmek için de zamana ihtiyaç vardı. Esasen gördüğü şeyler, polis harfiyesine kâfi gelmişti. Cesede son bir defa daha baktı,

sonra taş odayı terketti ve tekrar merdivenlerden çıkmağa başladı.

Hamond, odaya girince, Basil gayriihtiyarî irkil-di. Başını, yazıhanenin üzerinde duran bir tomur ev-raktan kaldırdı ve:

— Ne oldu? diye sordu.

— Herşey tahmin ettiğim gibi çıktı Basil. Cesedi buldum. Sen birşeyler keşfedebildin mi?

— En ufak bir iz bile yok. Yalnız, Prensın Tom-son'a yazdığı birkaç mektupla, imzası bulunan, birkaç hesap pusulası buldum. Fakat şahsî evrak namına birşey göremedim!

— Tuhaf. Şimdi yukarı çıkıp diğer odayı da göz-den geçirelim!

Genç polis hafiyesi, Basil'i takip etmezden evvel, yazıhanenin üzerindeki hesap pusulalarını aldı.

Onbeş dakikalık araştırmaya rağmen, yukardaki odada da müspet bir netice elde edemediler.

Hamond, biraz düşündükten sonra:

— Son bir ümit daha var, dedi. Belki cesedin ü-zerinde bazı müspet evrak bulabiliriz.

— Ölünün üzerini dünyada arıyamam! Bunu benden bekleme Leo!

— Esasen, kendim bile aramak ninyetinde değı-lim. Bu polisin vazifesidir.

— Leo, bu evrakı ne yapacaksın Allahaşkına?

— Tomson'un hüviyetinin tesbiti, kurduğum na-zariyenin mühim bir kısmını teşkil ediyor. Fakat ma-a-lesef başka karanlık noktalar daha mevcut. Bunun için, nazariyemin kıymeti sıfıra inebilir. Gerçi birçok zor-luklarla mücadele etmiş ve galip gelmişimdir. Fakat

şimdiye kadar böyle karanlıkta boocalamadım. Şayet nazariyem hakikaten yanlış ise, ki doğru olduğunu ispat edemiyorum, Tomson'un öldürülmesi çok saçma birşeydir! Belki de bu iki cinayet arasında hiçbir alâka yoktur... Bu da imkânsız gibi birşey. Herneyse, bunları şimdilik bir tarafa bırakalım. Evvelâ, Tovistok polisini çağırıp, onlar gelinceye kadar beklememiz lâzım. Yalnız, yaptığımız araştırma hakkında bir tek kelime bile söylemiyeceğiz!

Basil, bir an düşündükten sonra:

— Gayet müşkül bir durumda bulunduğumuzu hiç düşündün mü Leo? diye sordu. Her tarafta parmak izlerimizin görülmesini nasıl izah etmek fikrindesin? Oteldeki çenebaz garson, sorduklarımızı birer birer anlatacak... Sonra polis, cesedi bulunca...

Hamond, gülmeğe başladı.

— Bu hususta hiç üzülmeye Basil! dedi. Zannedersem bizi, Tomson'u öldürmekle ittiham edemiyeceklerdir. Cesedin, en aşağı bir haftadan beri bölmede bulunduğunu kolayca ispat edebiliriz.

Küçük masanın üzerinde bir telefon duruyordu. Hamond, polis müdüriyeti ile temasa geçmek için uğraştırdı fakat muvaffak olamayınca bu teşebbüsten vaz geçti. Küçük telefon merkezinin yegâne memuru olan bayan, herhalde çoktan yatakta bulunuyordu.

İki arkadaş köprüünün üzerinden geçerken, yine o esrarengiz sesi duydular. Basil, gayriihtiyari ürperdi ve:

— Elimde değil, dedi. Bu sesi işittikçe sırtım buz kesiliyor. Acaba ne olabilir?

— Benim tahminime göre, seninle vedalaşan ha-

yaletlerdir. Fakat, damdaki yağmur oluklarına çarpan rüzgârın hasıl ettiği ses te olabilir.

Tovistok merkezindeki polis çavuşu, iki arkadaş-tan, kendisine Standford şatosuna kadar refakat etmelerini şart koşmayacak kadar insafli bir adamdı. Ceketini giyerken:

— Siz otelinize gidip oradan ayrılmayın baylar, dedi. Yarın sabah gelip, ifadelerinizi alırım.

— Lûtfen, mümkün olduğu kadar erken teşrif etmeğe gayret edin çavuşum! Çünkü, zannedersem Müfettiş Kenedi bizi aramağa çıkacak.

XV

Polis çavuşu, saat tam sekizde odaya girdiği zaman, Basil ve Hamond, kahvaltı ediyorlardı. Adamcağız gayet yorgun görünüyordu. Yüzü sararmıştı. Konuşurken, sesi hafifçe titremekteydi.

— Gördüğünüz gibi hayli erken geldim baylar, dedi. Bu akşam yaptığım işler, hiç te kolay değildi.

— Nasıl bir neticeye vardınız?

— Zannederseniz nazariyeniz doğru olacak Mister Hamond. Tomson, yazıhanesinin başında otururken, şakağına ateş edilerek öldürülmüş.

— Hangi şakağına?

— Sol. Adam hemen ölmüş. Bunun üzerine katil, cesedi merdivenlerden çıkararak, mutfığa taşımış ve bölmeden baş aşağı bırakmış.

— Demek siz, katilin cesedi taşıdığı fikrindesiniz?

— Bundan eminim. Merdivenlerin üzerinde, cesedin sürüklendiğine dair en ufak bir iz bile yok. Katilin çok kuvvetli olması lâzım.

— Basil söze karıştı ve:

— Adam, alarm basamağına dokunduğu zaman, hayli korkmuş olacak, dedi.

Polis çavuşu omuzlarını kaldırdı ve ilâve etti:

— Şayet katil, o basamağın hususiyetini bilmiyorsa tabii.

Hamond, çavuşa takdirle baktı. Çavuş, hiç te aptal bir insana benzemiyordu.

— Cesedin üzerinde birşeyler buldunuz mu? diye sordu.

— Bir anahtar demeti, bir mendil ve birkaç ehemmiyetsiz eşya.

— Evrak gibi birşey yok mu?

— Hayır.

— Doktorun fikrine nazaran, ceset bölmede nekadar kalmış?

— Altı ilâ sekiz gün kadar.

— Doktor mermiyi hemen çıkardı mı?

— Hayır. Bugün otopside çıkaracaklar.

— Mermiyi mümkün olduğu kadar çabuk, Londra'ya göndermeğe çalışın. Prensi öldüren mermi ile yapılacak mukayeseden çıkacak netice, herhalde Muffet'in Kenedi'yi fazlasıyla alâkadar edecektir.

— Demek siz, iki cinayetin arasında bir rabıta bulunabileceği fikrindesiniz?

— İhtimâl dahilindedir... Size bir şey daha söyleyeceğim çavuşum. Arkadaşımın birlikte, cesedin teşhisinde hazır bulunmamız lâzım. Fakat size biraz evvelde söylediğim gibi, fazlasıyla işimiz olduğu için bu işi başka şekilde tertip etmenizi rica edecektim.

Polis çavuşu, bir an düşündü. Sonra:

— Cesedin bulunuşuna dair bir rapor yazıp, ba-

na, merkeze gönderin, dedi. Diğer işleri ben hallederim.

Hamond, teşekkür etti. Çavuş, sert bir selâm verdi ve uzaklaştı. Yirmi dakika sonra iki arkadaş, Londra'ya gitmek üzere yola çıktılar.

Hamond, arkasına yaslandı ve rahatça yerleştikten sonra:

— Bana bir iyilik yap dostum! dedi. Öğle yemeğine kadar serbestçe düşünmeme müsaade et.

Basil, arkadaşının anlamadığı birşeyler söyledi ve sonra bütün dikkatini şoseyle otomobiline verdi. Müteâkip saatler, tam bir sessizlik içersinde geçti. İki arkadaştan hiçbiri, bir tek kelime bile konuşmadı. Fakat Basil, otomobili şosenin üzerinde bulunan bir otelin önünde durdurunca, Hamond'un çenesi birdenbire açıldı. Arkadaşının yüzüne bakarak:

— Bu iş hakkındaki fikrin nedir? diye sordu. Son saatler zarfında ben bir sürü nazariye kurdum. Bazılarının arasındaki rabita eksik olmakla beraber, hepsinin hakikate uyan tarafları var. Bunların yerine, zihnimde bir tek eksiksiz nazariye olsaydı, daha fazla memnun olurum.

— Bu vakada hayretimi mucip olan bir nokta var Leo... Acaba katil, kurbanını merdivenlerden çıkarıp, delikten aşağıya atmak zahmetine niçin katlanmış olabilir?

— Herhalde, cinayetin işleniş saati hususunda herkesi yanıltmak için olacak. Bu işin ergeç meydana çıkacağı muhakkaktı. Fakat katil, cinayet gününün üzerinden çok zaman geçeceğini ve bu surette kimse'nin kati birşey söyleyemeyeceğini tahmin etmiştir. Dok-

torun, şimdi bile günü tam olarak söyleyemediğini gördün. Ya cesed bir ay veya daha fazla zaman sonra meydana çıkarılsaydı? Katil, kendisinden şüphe edilebileceğini düşündüğü için, cinayet gününü mümkün mertebe gizlemeğe çalışmış. Benim gördüğüm yegâne sebep budur. Bu hakikat, iki cinayet arasında bir rabıta bulunabileceğini de göstermektedir. Çünkü katil, bir başkası olsaydı, aradığını bulduktan sonra cesedi bırakıp, bir an evvel uzaklaşmayı düşünürdü.

— Demek sen, onun muayyen birşey aradığına kanısın?

— Şüphesiz! Tomson'un şahsî evrakını! Katil, aradığını bulmuştur! Hattâ, Tomson'un yazıhamesinin üzerinde asılı bulunan resim bile uzaklaştırılmış. Çünkü o resim, öldürülen hakkında bir fikir verebilirdi.

— Tomson'un hüviyetini meydana çıkarmamasında katilin ne menfaati olabilirdi? Bunu anlıyamıyorum.

Hamond, bir an sessizce sigarasının ateşini seyrretti. Sonra başını kaldırarak:

— Sualine cevap vermek kolay değildir Basil, dedi. Benim bir fikrim var... Belki çok saçmadır. Fakat belki de değildir... Öldürülen, acaba Lesli Kambel olabilir mi?

— Ne dedin?

— Evet, evet dostum! Yanlış işitmedin. Lesli Kambel dedim. Ondokuz seneden beri meydana olmıyan adam. Bu tahminimin doğruluğunu teyid eden birçok hakikatler var. Bunun, sadece bir hayâl mahsulü olduğunu zannetme! Bana bak, Barlet, Tomson'dan bahsettiği zaman, nazarıdikkatini celbeden birşey farket-

medin mi?

— Bilmiyorum... Prens'le aralarında olan fikir ayrılığını mı kastediyorsun?

— Hayır. Barlet'in, muhaverede işitmiş olduğu bazı parçalar, insanı doğru yola sevk etmeğe kâfi geliyor. Fakat benim asıl düşündüğüm şey, Tomson'un, senede iki defa yaptığı ziyaretlerdir. Barlet'in söylediğine nazaran, daima 10 / **Haziran** da gelir ve sonra yalnız dönermiş. Buna mukabil ikinci ziyaretini, daima 10 / **Aralık** ta yapar ve ertesi gün Prens'le birlikte, Londra'ya gidermiş.

— 11 / **Aralık** ise... Mütarekenin aktedildiği gün!

— Bravo Basil! Şimdi vakalar, kafanda aydınlanmağa başladı değil mi? Prensle, kâhyamın, eski silâh arkadaşı olduklarını kabul edelim. Senede bir defa bu günü beraber geçirmeleri ve meçhûl asker abidesini ziyaret etmeleri, mümkün değil midir?

— Evet, akla yakın geliyor... Fakat Kambel, diğer arkadaşlarından niçin saklanıyordu?

— Sana bir cevap borçluyum Basil. Esasen, nazariyemin saçma olması ve Kambel'in bu anda sihatte bulunması ihtimali de vardır.

— Leo, aklıma birşey geldi!

— Çabuk söyle!

— Garsonun Tomson hakkında söylediklerini hatırlıyor musun? Adam, saatlerce kulede oturur ve kırmıldamaksızın Dartmor'a doğru bakarmış.

— Evet.

— Adam, bir zamanlar oradaki islâhamede kalmış olabilir! Bunun için, daima o istikamete bakıyordu... Sen de aynı fikirde değil misin?

XVI

Salondaki hava, sanki elektriklenmiş gibiydi. Leydi Finsburi, sandalyasının kenarına oturmuş, Kennedy ve Hartington Grev'i sert bakışlarla süzüyordu. Bir an sonra, sesine katıyet vererek:

— Bütün bu işler canımı sıkıyor bay Müfettiş, dedi.

Müfettiş, gayet soğuk bir tarzda cevap verdi:

— Ben de aynı fikirdeyim Mayleydi.

— Beni yanlış anladınız. Herhalde kasten olacak... Evde yaptığınız tahkikatın bu kadar intizamsız bir şekilde yürütülmesi, hakikaten esef edilecek bir şeydir.

Avukat, bir şey söylemeğe hazırlandı fakat hemen susturuldu.

— Hayır Mister Grev... Ben konuştuğum zaman, susmak lûtfunda bulunun. Ne söylemek istediğinizi biliyorum. Müfettiş araştırmalarına devam etmeli, değil mi? Hangi hakla, sorabilir miyim?

Avukat soğuk bir tarzda:

— Kanunun bahsettiği hakla Mayleydi, diye cevap verdi.

— Kanunun bahşettiği hakla mı?... Aman... Avukat olduğunuz nasıl belli Mister Grev. Bu evin hâkimi kim Allah aşkına?

— Birkaç saat evvel açılan vasiyetnameye nazarın, oğlunuz olacak Mayleydi... Lord Roy Finsburi.

Bu cevabı avukat, müstehzi bir tavrıyla eğilerek vermişti.

— Çok güzel Mister Grev! Oğlum, ailevî meselelere karışılmasını istemiyor.

Kenedi, yerinden fırladı.

— Ailevî mesele mi dediniz?! diye bağırdı. Siz bir cinayete, ailevî mesele mi dersiniz Mayleydi?

— Yanılmıyorsam öldürülen, benim kayın biraderimdir, sizin değil... Demek ki yine ailevî bir meseleymiş.

Müfettiş, bitkin bir vaziyette sandalyasına çöktü ve mendilile alnındaki teri sildi.

— Pekalâ... Buna ailevî bir mesele diyelim, diye mırıldandı.

— Hayır!... Buna, ben ailevî mesele diyorum!

— O da kabul... Siz ailevî mesele diyorsunuz. Çok güzel. Acaba bu cinayeti meydana çıkarmak niyetinde misiniz Mayleydi?

— Bunu yapabilseydim çok memnun olurum. Fakat mademki hükümetten yüksek bir maaş alıyor ve yaşadığınız müddetçe bunu hakkediyorsunuz, şu halde bunu yapmak, sizin vazifeniz olsa gerek... Benim değil.

Müfettiş, inler gibi bir ses çıkardı:

— Hey Allahım! Ben de bunu yapmağa çalışıyorum ya!

— Evet... Yapmağa çalışıyorsunuz... Hakkınız var. Fakat yalnız çalışıyorsunuz... Bundan ileri gittiğiniz yok!

Kenedi, tekrar yerinden fırladı. Bu defa bütün sabrı tükenmiş olacaktı ki, bağırmağa başladı:

— Şimdi beni dinleyin Mayleydi... Bu son sözümdür. Bundan sonra, tahkikat esnasında kimsenin işime müdahale etmesine meydan vermiyeceğim. Anladınız mı? Sonra beni istediğiniz kadar şikâyet edebilirsiniz... Fakat artık bir tek kelimenizi bile dinlemek istemem... Bunu mirasyedi oğlunuza da söyleyebilirsiniz!

— Mirasyedi mi dediniz?! Lord Finsburi! Standford Prensi! Mirasyedi ha!...

— Prens falan bana vız gelir... Ortada bir cinayet var! Oğlunuzun daha on ünvanı olsa bile, benim tahkikatıma müdahale etmeğe hakkı yoktur.

Bunları söyledikten sonra Kenedi, salonu terketti ve kapıyı okadar şiddetle çarptı ki, Leydi Finsburi, yerinden fırladı.

Bir dakika sonra Müfettiş, yağmurdan kaçarken doluya tutuldu. Binadan çıkar çıkmaz etrafını, iki günden beri civardan ayrılmıyan muhabirler sardı. Kenedi, matbuatın kudretinden korktuğu için, mümessilleriyle ekseriya iyi geçinmek isterdi. Fakat muhabirlerden biri, kendilerine verilen malûmatın hiç bir işe yaramadığını söyleyince, aralarından sıyrılıp kaçmanın, daha doğru olacağını anladı. Esasen yalnız kalmağa ihtiyacı vardı.

Kenedi, kapıyı vurup çıktıktan sonra Leydi Finsburi, avukata baktı ve:

— Ne bayağı bir adam şu Müfettiş, dedi.

— Vazifesini yapıyor Mayleydi.

— Oğluma mirasyedi demesi, vazifesine mi dahil?

— Adamcağız tahkikatı ilerletmek mecburiyetindedir Mayleydi. Onun önüne mani koymak, gayrikarınun bir harekettir.

— Yoksa bir suç işlediğimi mi söylemek istiyorsunuz? Zannedersen biraz fazla ileri gidiyorsunuz Mister Grev!

Avukat, bu hücumu mukabele etmek niyetindeydi ki, bir talih eseri, kapı açıldı ve içeri Hamond girdi. Yüzü gülüyordu.

Leydi Finsburi, dişi bir kaplan gibi döndü ve yeni kurbanına hücumu hazırlandı. Fakat genç polis hafiyesini görünce, yüzündeki ifade bir maske gibi değişti.

— Siz misiniz genç dostum? diye sordu. Dün ve bugün neredeydiniz? İşittiğime nazaran, elmasların aranması işini size vermişler!

Hamond, hafifçe eğildi.

— Standford şatosundan geliyorum Mayleydi, diye cevap verdi. Kâhyanın öldürüldüğünü herhalde gazetelerden okumuşsunuzdur. Tahminime göre, bu cinayetin, Prens'in öldürülmesiyle alakası vardır. Mister Grev, Tomson'u tanır mıydınız?

— Pek az. Bir sene evvel, Prens'le birlikte şatoya gitmiştim. Kâhya, biraz tuhafıma gitmişti doğrusu. Hele bakışlarını hiç beğenmemiştim... Fakat nasıl oldu da birdenbire şatoya gitmeğe karar verdiniz? Galiba siz, altıncı bir hisse sahipsiniz Mister Hamond.

— Hakikatı söylemek icabederse, bu zavallı adamı

ölmüş bulacağımı tahmin etmiyordum.

— Acaba ceset hakikaten "Yıldız,, gazetesin sabah nüshasında bildirdiği gibi esrârengiz ve fecî şartlar altında mı bulundu?

— Bu havadisi yazan arkadaşım Stüart, her gazeteci gibi biraz mubalağa etmiş olabilir. Fakat buna rağmen, işin korkunç ve esrârengiz tarafları olduğu muhakkak.

Leydi Finsburi, ansızın kalktı ve iki erkeği nezaketle selâmlayıp odayı terketti. Kapı kapandıktan sonra Grev, Hamond'a döndü ve:

— Şu yaşlı kadınla biraz atıştık, dedi. Ona, Müfettiş Kenedi'nin vazifesini yaptığını anlatmağa çalıştım. Fakat kadın, anlıyacak kabiliyette değil maalesef.

— Ben yokken fevkalâde birşey cereyan etti mi?

— Müfettişin, tahkikatı nekadâr ilerlettiğini bilmiyorum. Yalnız, bugün vasiyetname açıldı. Fakat bunda da bir fevkalâdelik yoktu. Sabahleyin cesede otopsi yapıldı.

— Netice?

— Beklediğiniz gibi. Bir veya, birkaç kişi tarafından işlenen bir cinayet... Hırsızlık maksadile tabîî.

— Kambel'in radyo vasıtasile aranmasından hiç bir netice çıkmadı mı?

— Hayır. Ben bu vasıtayı, daha evvelce birkaç defa kullandığım halde, hiç bir müspet netice elde edemiştim. Esasen Kambel, şayet hakikaten hayatta ise, ondokuz seneden sonra niçin meydana çıksın? Bu iş, günden güne daha fazla karışıyor. Doğrusu zavallı Müfettişe acıyorum. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, üstelik Leydi Finsburi de işini güçleştiriyor. Müfettişin,

kayınbiraderinin katilini bulmağa çalıştığını anlamak istemiyor galiba. Meselâ vazonun kırılması, onu bu cinayetten daha fazla alâkadar ediyor. Oğluna, kıymetli vazolar kıran bir avukatın, Standford'ların servetini koruyacak vaziyette olmadığını söyleyerek, yeni bir vekil aramasını söylerse hiç hayret etmem.

Hamond, güldü.

— Mayleydi'nin çok acele karar veren ve kendi sempatilerile, antipatilerini herşeyden üstün tutan bir bayan olduğunu çoktan anlamıştım, dedi. Mister Grev, misafirlerin arasında herşey muntazam mı?

— Evet. Sizin işler nasıl? Loyd'ların altıbin lirasını alacak mısınız?

— Evet.

Avukat, gülümsedi ve müstehzi bir tavırla:

— Muvaffakiyetsizlik ihtimallerine ehemmiyet vermediğinizi görüyorum, dedi. Buna rağmen, size başarılar dilerim. Şayet bu karışık işler, günün birinde halledilirse, bunu Müfettişten evvel sizin başaracağınıza kaniim.

— Bunu evvelden söylemek imkânsızdır. Mister Grev. Müfettiş, çok kıymetli bir polistir. Onu yakında gördünüz mü?

— Evet. Salonu siz gelmezden biraz evvel terketti. Herhalde parkta, veya kış bahçesinde olacak.

— Teşekkür ederim. Ben onu şimdi bulurum. Siz burada mı kalıyorsunuz? Birşeyler sormak mecburiyeti hasıl olursa, sizi nerede bulabileceğimi sorabilir miyim?

— Şimdilik bir müddet buradayım. Evin hâkimi olduktan sonra, Lord Finsburi veya annesi ile bazı iş-

ler hakkında görüşmem lâzım.

— Çok güzel! Belki bir müddet sonra sizi tekrar ararım Mister Grev.

Hamond, evin etrafını dolaştı. Fakat Müfettişi göremedi. Köşeyi döndüğü bir sırada, her hareketinden acele ettiği anlaşılan Albay Vestfal ile karşılaştı ve nezaketle selâm verdi.

— Günaydın Albayım!

— Günaydın Mister Hamond! Müfettiş Kenedi'yi gördünüz mü?

— Hayır. Ben de onu arıyorum Albayım.

— Ya!... Biraz evvel çok enteresan bir mektup aldım...

— Evet, devam edin Albayım. Bir mektup mu aldınız?...

— Evet... Lesli Kambel'den!

— Ne dediniz?!

— Kaybolan Lesli Kambel'den mektup aldım.

— Anladım Albayım. İlk anda hayret ettiğimi mâzur görün.

— Bu işe ben de biraz hayret ettim doğrusu.

— Anlıyorum... Yirmi seneden sonra! Mektup yarınızda mı? Albayım?

— Evet. Fakat size göstermenin doğru olup olmayacağını bilmiyorum. Sizin polisle alâkanız yok.

— Hakkınız var. Fakat ben, Müfettişle birlikte çalışıyorum. Mektubu bana göstermenizde hiçbir mahzur yok.

Albay, cebinden bir mektup çıkardı ve Hamond'a uzattı. Polis hafiyesi, evvelâ beyaz olan zarfı gözden geçirdi. Mühürden, mektubun 21/Ocak 1937 saat on-

da Paris'ten postahaneye verildiği anlaşıyordu. Demek ki iki gün evvel. Mektup, iki yapraktan ibaretti. Hamond, kâğıdı ışığa karşı tuttu ve bunun, her yerde satın alınabilecek cinsten bir mektup kâğıdı olduğunu anladı.

Genç polis hafiyesi, düşündüklerini açığa vurmak için, yüzüne katî bir ifade verdi ve okumağa başladı:

"Muhterem Albayım!

Cereyan eden acıklı olaylarla hiçbir alâkam yok. Bunu yeminle temin ederim. Bana inanın! Olanlar, âdil bir mükâfat bir mukabeledir.

Ben, vicdânen müsterihim ve başka bir âlemde beklediğim bu hükmü, sükûnetle karşıladım. Beni niçin arıyorlar? Nüfuzunuzu kullanarak, şeraitin beni yaşamağa mecbur ettiği hayatı idame ettirmeme müsaade edin Albayım. Ondokuz seneden beri olduğu gibi, gözünüzde yine ölü olarak kalmama müsaade edin.

Lesh Kambel.,

Hamond, mektubu tekrar zarfa koydu ve üzerindeki adresi tetkik etti:

Sayın Albay Vestfal

Z. Z. Kambri Hus

İNGİLTERE

— Bu mektup, hakikaten çok enteresan Albayım. Müfettişin de aynı fikirde olacağını tahmin ediyorum. Kendisini herhalde evde bulabilirsiniz.

Albay gittikten sonra Hamond, bir müddet daha olduğu yerde durdu vedüşünceye daldı. Arkadan çok geçmemişti ki, ansızın saatine baktı ve ev boyunca yü-

rümeğe başladı. Ana kapıdan çıkarak, parkı terketti ve sola döndükten sonra, Şelmsford'a giden şoseyi tâkiben seri adımlarla yürümeğe başladı. İlk virajın arkasındaki ağaçlığa gelince bir an durdu. Sonra aynı yolu takiben geri döndü. Bir defa daha saatine baktı, başını salladı ve merdivenlere doğru yürüdü.

Yazı odasına girince, masanın başında oturan Kenedi'yi gördü. Müfettiş, başını önüne eğmiş, elinde tuttuğu bir kağıdı tetkik etmekle meşgûldü.

Birinin içeri girdiğini işitince, başını kaldırdı ve Hamond'u gördü. Dudaklarının arasından "**Günaydını.**" andıran bir mırıltı döküldü.

Hamond, Kenedi'nin elindeki kâğıda bakarak:

— Galiba Albay mektubu size vermiş, dedi. Hayret edilecek bir şey, değil mi?

— Hiç beklemediğim bir hadise Hamond. Bunun manası nedir acaba?

— İşlerin gittikçe karıştığını gösteriyor. Gerçi bu mektup, sahte de olabilir. Şayet öyleyse, mütehassıslar bunu çabucak meydana çıkarırlar.

— Öyle mi zannediyorsunuz? Mektubu tetkik ettirmekle kazancımız ne olabilir? Elimizde Kambel'in el yazısı numunesi yok ki.

— Ya vasiyetname Kenedi? Onu unutuyorsunuz.

— Evet, hakkınız var. Bu hususta Grev'le görüşmem lâzım. Fakat belki buna da hacet kalmıyacak. Eski arkadaşlarında, onun bir mektubu falan kalmıştır.

— Buna pek ihtimâl veremem Kenedi. Öyle olsa bile, ben yine vasiyetnameyi tercih ederdim.

— Niçin? Ah, anladım! Arkadaşlarından birinin,

meselâ Grey'in, bu işte parmağı olabilir. Ve bunun için de aldığımız mektubun, hiç bir kıymeti kalmaz, değil mi?

— Tabîî Kenedil

— Evvelâ, mektubun hakikî olup olamayacağını düşünelim... Cumartesi akşamı saat 23,30 da, radyo vasıtasile Kambel'e haber gönderdim. Ertesi sabah, saat ona doğru mektubu Paris'ten postaya vermiş. Buna göre, radyodaki haberi duymuş olması lâzım gelir. Saatler tutuyor. Fakat ortada bir ihtimâl daha var. Mektubu Paris'ten başka birisi de atmış olabilir. Bu iş ya daha evvelden kararlaştırılmış veya Kambel cinayeti işledikten sonra vaziyeti telefonla Paris'teki adamına bildirmiştir. İkinci ihtimâl, daha akla yakındır. Çünkü Kambel, cinayetin muvaffak olup olmayacağını evvelden kestiremezdi.

— Demek ki siz, mektubun yazılmasına sebep olarak, katilin kendisini temize çıkarmak istemesini gösteriyorsunuz?

— Evet, ben bu fikirdeyim.

— İmkânsız bir ihtimâl değil. Yalnız, mektubun sahte olmaması şartile tabîî.

— Bunu yakında meydana çıkarınız. Esasen ben, bugün nasıl olsa Londra'ya gidecektim. Tomson'un cesedinden çıkarılan mermi oraya gönderilmiştir. Belki bu iki mermi, aynı silâha aittir. Bu takdirde elimizde, iki cinayetin arasında rabıta olduğunu gösteren bir delil olmuş olur. Gerçi bu hakikatin de bize ne yaradımı olabileceğini bilmiyorum ya! Siz ne dersiniz?

— Ben, evvelâ bir nazariye kurmuştum. Fakat sonra zihnimden silmek mecburiyetinde kaldım. Bunun ü-

zerine, yeni bir nazariye derledim. Kambel'in mektubu elimize geçtikten sonra bu nazariye de suya düştü. Yine söylüyorum, sahte değilse tabii. Mektubu bir defa daha görebilir miyim?

Kenedi, kâğıdı Hamond'a uzattı. Polis hafiyesi, mektubu bir defa daha dikkatle okudu. Sonra bir suretini çıkardı.

— Bunu sık sık okumak isterim Kenedi, dedi. Belki de bana bir fikir verecektir. Kış bahçesinin anahtarını buldunuz mu?

— Hayır!

— Çalınan pusulayı?

— Hayır!

— Kaybolan evrakı?

— Hayır!

— Çok güzel, Şerlok Holmes! Muammayı bu şekilde yakında hallederiz inşallah!

— Evet... Kötü durumda bulunduğumuz muhakkak.

Hamond, gülümsüyerek Müfettişin omuzuna vurdu.

— Göreceksiniz Kenedi, dedi. Bir tek delil bile bulamıyacağımız için, muammayı **Psikolojik** yollardan yürüyerek halletmek mecburiyetinde kalacağız.

— Halledilebilecek birşeyse tabii.

— Niçin bu kadar belbinsin eski dost? Tabii herşey halledilecek. Bizim gibi iki insan birleşirse, neler olmaz?... Esrarengiz arkadaşımız Basil Stüart'ın kıymetli yardımını da hesaba katacak olursak...

— Evet, hakikaten çok kıymetli yardım. Bu zavalı acaba şimdi nerede?

— Gazete idarehanesinde bulunuyor. "**Flit Stirit**," te müthiş bir kargaşalık çıktı. Çünkü Standford şatosundaki cinayetten bahseden yegâne sabah gazetesi "**Yıldız**," dı.

— Evet. Genç dostumuz sayesinde iyi işler görüyorsunuz Hamond. Sizin peşinizden ayrılmıyor ve gördüklerini hemen naklediyor.

— Basil iyi bir çocuktur Kenedi. Sonra kendisi, sizi ve işinizi çok takdir ediyor.

— Öyle mi? Bak bunu bilmiyordum. Zaten iyi iş gördüğüme ne ben, ne de karım pek emin değiliz.

— Karınızın bu işlerle ne alâkası var ki?

— İzah edeyim... Kendisi, benden bir kürk manto bekliyor... Bunu ise ancak, üzerime aldığım bu güç vazifeyi muvaffakiyetle başardıktan sonra yapabilirim.

Hamond, gülmeğe başladı.

— Aziz dostum Kenedi dedi. Ben de **Şopenhaver**'ın fikrindeyim: **Evlilikte, insanın vazifesi çiftleşir, hakla ise bölünür!** Fakat Londra'ya döndüğünüz zaman karınıza, sinirlenmemesini ve kürkün garanti olduğunu söyleyin.

Müfettiş, Hamond'un yüzüne bakarken:

— Kendinizden çok emin görünüyorsunuz?! diye söylendi.

— Ben, islâh edilmez, nikbin fikirli bir insanım aziz dostum!... Fakat bunları şimdi bırakalım da tekrar iş başına dönelim. Siz Londra'da kaldığınız müddetçe ben de burada ufak tefek araştırmalar yaparım. Bu akşam tekrar dönecek misiniz?

— Dönmeğe çalışacağım. Yalnız biraz geç kalmam ihtimali var.

Müfettiş, selâm verdi ve uzaklaştı. Kapının önüne geldiği zaman, Hamond, arkasından seslendi:

— Karımıza, istediği kürke yakında kavuşacağını söylemeği unutmayın!

XVII

Hamond yazı odasında oturup, bir saat mütemadiyen Kambel'in mektubunu tetkik etti. Küllük, ağzına kadar sigara ile dolmuştu. Odanın içersinde, kesif bir sigara dumanı göze çarpıyordu.

Bir müddet sonra genç polis hafiyesi, yazı yazmağa başladı. Arada sırada başını kaldırıyor ve parktaki ağaçların sararan yapraklarına baktıktan sonra tekrar işine devam ediyordu.

O anda kapı açıldı ve içeri Grey girdi:

— Günaydın Mister Hamond, dedi. Sizi rahatsız ettim galiba? Yalnız kalmak istiyorsanız ben mektubumu sonra da yazarım.

— Katiyen rahatsız olmadım, Mister Grey. Bilâkis, geldiğinize sevindim.

Hamond, önündeki kağıtları itina ile katladı ve ceketinin iç cebine soktu.

— Mister Grey, beş dakikanızı benim için feda etmek lûtfunda bulunur musunuz? dedi. Size birşey somak istiyorum.

— Memnuniyetle!

— Kaybolan Lesli Kambel'i, tanırdınız değil mi, Mister Grey?

— Evet. Umumî harb esnasında aynı alayda bulunuyorduk.

— Onunla samimiyetiniz var mıydı?

— Hayır. Kendisini, Harbiyeden Alaya geldiği zaman tanıdım. Vazifelerimiz ayrıldığı için, onunla fazla temasımız olmamıştı. Harbi müfreakkip te, kayboldu.

— Kambel'in mazisinde, herhangi bir leke bulunabileceğini hiç düşündünüz mü Mister Grey?

— Mazisinde mi? Bilmem, ki?... Esasen onun mazisinden bahsedilemezdi. Çünkü cepheye geldiği zaman, henüz yirmibir yaşında idi.

— Birkaç ay evvel, Amerikada, oniki yaşında bir katil yakalandı. Demek ki bizim kahramandan, dokuz yaş daha küçük bir çocuk!

— Kambel gayet şen, zekî bir gençti. İnsan onunla beraber olduğu zaman, katîyen sıkılmazdı. Kambrî'de hücumla kalktığımız esnada, tesadüfen onun yanında bulunuyordum. Genç adam, mermî yağmuru altında kendisini son derece neşeli hissediyordu. Hatta, başında olması icabeden mihferi bile çıkarmıştı. Mihverini, içine armut kurusu doldurarak siperde bırakmıştı. Bu şakanın sonradan cezasını gördü ya...

— Ölümünü kasten aradığını gösteren bir hareketini sezmediniz mi?

— Katîyen! Mihver oyunu, bizi eğlendirmek için yaptığı bir şakaydı... Müthiş hayalperestti... Belki bunları, gençliğin verdiği ateşle yapıyordu.

— Kendisine bugün tesadüf etseniz, tanır mısınız

Mister Grey?

— Yanılmıyacağımı zannediyorum.

— Dış görünüşü nasıldır? Uzun boylumudur?

— Herhalde "nasıldı,, demek istediniz Mister Hamond. Çünkü yirmi sene zarfında değişeceği muhakkaktır. Kendisi orta boyluydu.

— Kumral mı, yoksa koyu saçlı mıydı?

— Hatırladığıma nazaran, koyu kumral olacak. Fakat katiyetle emin değilim.

— Gözleri nasıldı?

— Rengini söyleyemeyeceğim. Yalnız içlerinde daima bir tebessüm parladığını iyice hatırlıyorum. İnsan yüzüne bakınca, yeni bir muziplik hazırladığını zannedirdi.

— Gözlerinde bir fevkalâdelik varmıydı acaba?

— Hayır. Ne demek istiyorsunuz?

— Göz bebeklerinin şeklini hatırlıyabiliyor musunuz?

Grey, Hamond'un yüzüne hayretle baktı ve:

— Gözbebeklerinin şeklini mi? diye tekrar etti.

Hayır, böyle birşey hatırlamıyorum. Ben, göz bebeklerinin muhtelif şekilde olduklarını, şimdiye kadar biliyordum doğrusu.

— Umumiyetle, böyle birşeyden bahsedilemez. Fakat yer yüzünde gayritabiilikler çoktur. Bunu Kam-bel için söyleyemez misiniz? Cevap vermezden evvel, lütfen iyice düşünün Mister Grey.

Grey, bir müddet düşündü. Fakat buna rağmen müspet bir neticeye vasil olamadı. Sinirlenmeğe başladığını gösteren bir sesle:

— Hayır Mister Hamond, diye cevap verdi. Aklı-

ma böyle bir fevkalâdelik gelmiyor. Herhalde Kambel'in göz bebekleri, normal olacaktır.

— Harp esnasında yaralanmış mıydı?

— Hayır. Bunu kati olarak söyleyebilirim. Çünkü bütün Alayda, daima en tehlikeli maceralara atıldığı ve daima sağ salım döndüğü söylenirdi. İçimizden birçokları, bhusus mutaassıp Valizye'liler, bu gence mermi işlemediğinden bahsederlerdi.

— Verdiğiniz izahata teşekkürler Mister Grey. Bunların benim için çok büyük ehemmiyeti vardır.

Grey, Hamond'un yüzüne tekrar hayretle baktı.

— Buna, hakikaten sevindim, Mister Hamond, dedi. Fakat... Kambel ondokuz seneden beri meydanda yoktur ve biz de onu tekrar bulmak ümidini çoktan kaybettik.

— Esasen bulmak, imkânsız gibi birşeydir Mister Grey... Çok tuhaf bir tesadüf olursa, başka tabii.

Genç polis hafiyesi, bu esrarengiz kelimeleri söyledikten sonra, Grey'in hayret nazarları arasında yazı odasını terketti.

Yemek salonunda meşgûl bulunan kâhya, Hamond içeri girince irkildi. Polis hafiyesi bunu farkettiği miş olacaktı ki:

— Ne oldu Mister Barlet? diye sordu. Pek sinirli görünüyorsunuz?

— Hayır... Umumiyetle serin kanlıyım... Fakat cinayetlerin birbirini tâkip ettiği bir sırada...

— Bu defaki kurban, sizin düşmanınızdır Mister Barlet. İyi bir arkadaşınız olsaydı, vaziyet çok daha fenalaşırdı, değil mi? Ne söyleyecektim?... Evet, sizi da-

ima iş başında görüyorum. Serbest olduğunuz bir gün yok mu?

— Var efendim. Her onbeş günde bir, hafta tatili-mi Hemersmit'te oturan ailemin yanında geçiririm.

— Ya öyle mi?... Demek aileniz Londra'da ikamet ediyor? Onları sekiz gün evvel ziyaret etmiş miydiniz?

— Sekiz gün evvel mi?... Durun bakayım... Evet, o gün izinliydim ve Hemersmit'e gitmiştim. Bütün bu hadiseler arasında, insan unutkan oluyor.. Size birşey söylemek istiyordum Mister Hamond. Mister Grev, bana kaybolan evraktan bahsetti ve kanunen yapılacak birşey olmamakla beraber, genç Lord Finsburi'nin annesinin, yani Leydi Finsburi'nin mümanaat etmek istemesine rağmen çok âlicenap davrandığından bahsetti. Lord Finsburi, evrak bulunsun bulunmasın, bana amcasının vadettiği parayı vereceğini söylemiş.

— Lord Finsburi, namuslu bir adammış! Mister Barlet, öldürülen Tomson'u gayet iyi tanırdınız, değil mi?... Nasıl bir adamdı?

— Gayet iyi tanıdığımı söylemek biraz fazla olur. Fakat dış görünüşü hakkında size malûmat verebilirim. Boyu aşağı yukarı benimki kadardı. Asabî hareketler yapardı...

— Saçı siyah mı, yoksa kahverengi miydi?

— Siyah saçlıydı. Şakaklarına hafif kır düşmüştü.

— Gözleri?

— Zannedersem koyu lâcivertti. Fakat kati söyleyemeyeceğim... Fazla dikkat etmemiştim.

— Gözlerinde bir fevkalâdehik yok muydu?

Barlet, cevap vermeden düşündü. Sonra:

— Hayır... Gözleri gayet normaldi, diye cevap verdi.

— Teşekkür ederim Mister Barlet. Yakında tekrar Hemersmit'e gidecek misiniz?

— Gelecek Cumartesi gitmek niyetindeyim.

— Çok güzel. Mister Barlet. Londra enteresan bir şehirdir.

Hamond, yemek odasını terketti. Barlet, bir müddet hayretle arkasından baktı. Gözlerindeki ifade, yavaş yavaş değişti. Yüzünde, dehşetli bir korkunun izleri görünüyordu.

XVIII

— Yalnızlığın zevkini mi çıkarıyorsunuz Maylord?

— Buna zevk demek biraz fazla olur Mister Hamond. Fakat bazı işleri, insan ancak yalnız kaldığı zaman düşünebilir.

Parkin en kuytu köşesinde bulunan taş sıralardan birinde oturan Lord Finsburi, gayet düşünceli görünüyordu. Hamond, genç Prensın daveti üzerine yanına oturdu ve bir an Prense baktıktan sonra müşfik bir sesle:

— Evet Maylord... Sizi çok iyi anlıyorum, dedi. Müfettişin suallerine bir defa daha cevap vermek mecburiyetinde kaldınız.

— Evet... Bunun pek eğlenceli birşey olmadığını itiraf ederim.

— "Eğlence,, kelimesi yerinde kullanılmış değildir Maylord. Fakat vicdanı temiz olanların, Kenedi'nin sorgularından korkmamaları lâzım gelir. Bu cinayetin, meydana çıkarılmaması için, tahkikatın önüne konan maniacaları tesbit etmek, enteresan olacak doğrusu.

— Bu sözünüze ne mana verayım?

— Aynen kabul etmeniz lâzım Maylord. Kambri Hus'ta, sorgu esnasında yalan söyleyen çok kişi var...

— Buna hayret ettim!... Fakat bunları bana niçin anlattığınızı anlamıyorum doğrusu!

— Diğerlerine iyi bir misâl olmanız için.

Genç Lord, Hamond'un yüzüne sükûnetle baktı:

— Yalan söylediğimi ne zaman farkettiniz? diye sordu.

— Daha işin başında.

— Tebrik ederim Mister Hamond.

— Şu mühim mektubu yazı odasından almanız da büyük bir hatadır Maylord.

Lord Finsburi, kaşlarını kaldırdı ve hayretle:

— Bunu da mı biliyorsunuz? diye sordu. Şimdi de, amcamı öldürmek suçundan tevkif edileceğim galiba?

— Hayır Maylord, katîyen! Ben, masumların tevkif edilmesinin aleyhindeyim... Sizin de suçsuz olduğunuzu biliyorum... Aleyhinizdeki delillere rağmen. Hem de bunlar pek fazla. Meselâ, amcamızın ölümünden bir müddet evvel, Davit Redington isimdeki Liverpool'lu bir faizciden son ihtarı aldınız. Fakat, borcunuzu ödiyecek vaziyette değildiniz. Çünkü ammeniz, sizin kumara düşkün olduğunuzu bildiği için bir tek santim vermek niyetinde değildi. Ve bu vaziyetinizin duyulmasını istemiyordunuz.

Lord Finsburi:

— Mister Hamond, siz sihirbaz mısınız Allah aşkına? diye mırıldandı.

— Bunu, başkaları da sormuşlardı. Fakat bu kara sanatı, normâl insan görüşü ve ufak olayları bir ara-

ya getirerek hakikatler meydana çıkarmak hüneri ile karıştırmamalıdır. Mis Brent, "**Skandal Lanvin**," esansı kullanıyor, değil mi?

Genç Lord, şaşırır gibi oldu. Bir an düşündükten sonra:

— Bunu hakikaten bilmiyorum, diye cevap verdi.

— Öyle mi? Herhalde esanstaki pek anlamıyorsunuz. Bana gelince, burnum iki kokudan hoşlanır: **Katran** ve **güzel esans**... Tuhaf, değil mi?

Lord Finsbury:

— Çok tuhaf, diye söylendi.

— Bahusus "**Skandal Lanvin**," fazlasıyla hoşuma gider. Bu koku, memleketin her tarafında bulunan Lâvanta kokularından tam manasile ayrılır. Siz esans kullanmıyor musunuz Maylord?

— Allah esirgesin!

— Evet... Ben de böyle düşünmüştüm zaten... Fakat kış bahçesinde size randevu vermek için yazılmış olan küçük pusulada, şüpheli bir esans kokusu vardı.

— Kâfi Mister Hamond! Teslim oluyorum. Evet, hakkınız var: Bu pusulayı Mis Brent yazdı ve odamda istirahat ettiğim bir sırada kapının altından attı.

— Kızın, buluşma yeri olarak kış bahçesini seçmesinin sebebi, orasının az ziyaret edilen bir yer olmasıydı. Yani, görülmek tehlikesi pek az olan bir yerdi değil mi?

— Hakkınız var. Kış bahçesinin pek az ziyaret edilen bir yer olması hakikaten tuhaf.

— Evet. Ben de bunun için Müfettiş Kenedi'ye, tevkife başlamazdan evvel bu noktayı aydınlatmasını söylemiştim. Amirler, bugibi ince noktalara çok dikkat

ederler. Tevkif edilmemenizi bana borçlusunuz May-lord. Şunu söyleyeyim ki, aleyhinizdeki deliller bunu yapmağa kâfi gelirdi.

— Hakikati, şimdi ben de anlıyorum Mister Hamond. Acaba müşkül anlarda nasıl hareket ettiğimi de biliyor musunuz?

Hamond güldü.

— Kabiliyetimi pek fazla yükseltiyorsunuz, dedi. Fakat buna rağmen... Bir defa tecrübe edeyim. Uyan-dığınız zaman, kâğıdı gördünüz. Kimden geldiğini gayet iyi biliyordunuz. Bunun için hemen aşağıya, kış bahçesine indiniz ve kapının anahtarını alarak cebinize koydunuz...

— Bunu nereden biliyorsunuz?

— Siz evi ana kapıdan terkettiniz ve sonra, kış bahçesinin parka açılan kapısının kapalı olduğunu bildiğiniz halde köşeyi döndünüz. Diğer noktalar kendiliğinden meydana çıkıyor. Faizciye bir mektup yazdıktan sonra da, kış bahçesine gittiniz...

— Faizci meselesini nereden biliyorsunuz?

— Neler de soruyorsunuz Maylord! Dinleyin: Kâğıt sepetinizde buruşturulmuş bir mektup buldum. Üzerinde adamın isminden ve adresinden başka yalnız birkaç kelime vardı. Mektuba: **"Şimdilik imkânsız olan...."** diye başlamışsınız. Ne söylemek istediğinizi hemen anladım. Çünkü faizci Karsham, bizce tanınmış bir adamdır. Mevzubahs paramın, pek fazla olduğunu anlamak güç değildi. Aksi halde borcunuzu ödemek için güçlük çekmiyecektiniz... Fakat kış bahçesinden hep ayrılıyorz Maylord! Ne diyordum?... Ha evet... Park tarafından kış bahçesine girdikten sonra, Mis

Brent'te geldi ve onbeş dakika kadar size arkadaşlık etti. Neler konuştuğunuzu tahmin edemiyorum.

— Tuhaf!

— Evet, size biraz evvel de söylediğim gibi ben bir sihirbaz değilim. Fakat yanılmıyorsam... Aranızda küçük bir ihtilâf çıktı.

— Peki bunu nereden biliyorsunuz?

— Evet, aranızda ufak bir ihtilâf çıktı. Fakat bu sadece bir tahminden ibaret... Şimdi devam edelim! Mis Brent'le kış bahçesini aynı zamanda terketmediniz... Hayır Maylord, yine bunu nereden bildiğimi sormağa kalkışmayın! Kendi ifadenize nazaran, yolu kısaltmak maksadile parkı batıdaki bahçe kapısından terketmişsiniz. Bahsettiğim ufak ihtilâfın, sizi faizciye yazmış olduğunuz mektubu atmaktan alıkoyduğunu tahmin ediyorum. Kış bahçesini ilk terkeden sizdiniz. Mis Brent, bir müddet dala durdu. Fakat sonra ihtilâî çıkardığına pişman olarak arkanızdan koştu. Lâkin batı kapısından gittiğinizi bilmediğinden, doğrucu ana kapıya koştu. Ve sizi bulamadığı için, herşeye rağmen mektubu kutuya attığınızı tahmin etti... Şimdi ben kendi hesabıma size bir öğüt vereyim. Maylord: Müfettiş Kenedi'den herşeyi saklamaktan vazgeçin! Adamcağızın, anlattıklarınıza inandığını zannetmenizi rica edeceğim! Kenedi'de benim kadar, kendinizi temize çıkarmak için seçtiğiniz şeklin kıymetsiz olduğunu biliyor... Bunu Mis Brent'e de söyleyebilirsiniz! Kendisine, saat dört ile dörtbuçuk arasındaki vakti nasıl geçirdiğini hatırlamasını tembih edin! Bize, şose boyunca gezdiğini söyledi... Fakat hafızası onu bu noktada herhalde terketmiş olacak. Mis Brent'le ara-

nızdaki şey... Arkadaşlığın. Leydi Finsburi'nin kulağına gitmesinden çekindiğiniz için yanlış yollara sapmış. Ve bu suretle de polisi hataya düşürdünüz. Zannedersem vaziyeti tam manasile izah etmiş bulunuyorum, Maylord?!

— Evet Mister Hamond! Tam manasile.

— Güzel. Şu halde, bu akşam Londra'dan dönünce bunları Müfettişe anlattırsınız.

Genç Lord, düşünceli bir tavır takınarak:

— Mektup meselesini de mi? diye sordu.

— Evet... Hepsini Maylord!

— Pekâlâ... İnşallah Müfettiş makul bir adamdır...

— Belki ilkten köpürecektir... Fakat buna rağmen iyi bir insan olduğundan emin olabilirsiniz.

Polis hafiyesi, bir an durdu ve sonra gülerek:

— Leydi Finsburi ile Müfettişin çok iyi anlaşmalarını zannediyorum, diye ilâve etti.

— Annemin bazan çok tuhaf kararları vardır Mister Hamond... Unutmadan şunu söyleyeyim ki, Müfettiş bir noktada memnun edemiyeceğim...

— Öğrenebilir miyim?

— Bütün arzuma rağmen kış bahçesinin anahtarını kendisine veremiyeceğim. Üzerimde taşımaktan çekindiğim için, arkadaşınızın arabasındaki şiltenin altına saklamıştım.

Hamond, tekrar güldü.

— Güzel bir buluş Maylord! dedi. Fakat müthiş bir gazeteci olan bu gencin, eline geçirdiği bu anahtarla neler yapmağa kadir olduğunu herhalde tahmin etmemiş olacaksınız!

XIX

— Mister Barlet! Burada aşağıda, rahatsız edilmeden oturulabilecek bir oda yok mu?

— Bu saatlerde sigara salonuna kimse girmez Mister Hamond.

— Çok güzel. Maylord, bu evin misafiri olduğumu söyledi. Bunun için, bana sigara salonuna biraz viski soda göndermenizi rica edeceğim. Bardaklar iki olsun.

— Başüstüne efendim.

— Mister Barlet. Ben şimdi sigara salonuna gidiyorum. Biraz işim var. Birşey daha Mister Barlet! Lütfen Vithel 1212 ye telefon edip Müfettiş Kenedi'yi arayın. Şayet orada ise, kendisile görüşmek istediğimi bildirin.

— Başüstüne.

Hamond, sigara salonuna geçti ve istediği viski geldikten sonra, elindeki kâğıtları tetkike başladı. Birkaç dakika sonra kâhyaya geldi ve polis müdüriyeti ile temasa geçtiğini, fakat Müfettiş Kenedi'yi bulamadı.

ğını bildirdi.

Barlet gittikten sonra, Hamond, düşünceye daldı. Kendisi insanları çok iyi tanıdığı halde, Barlet muammasını halledemiyordu. Bu adam, muhakkak surette birşey saklıyordu... Fakat bu neydi ve onu yalan söylemeğe mecbur eden sebep ne olabilirdi? Sonra şu esrarengiz Kambel! Yirmi seneye yakın saklı kalmıştı. Acaba birdenbire bu acaip mektubu yazıp, kendisini meydana çıkarmasına sebep neydi? Başka bir âlemden, hükmü sükûnetle beklediğini iddia ettiği halde, niçin masum olduğunu söylüyor: "**Olanlar âdil bir mükâfat, bir mukabeledir.**" diye yazıyor? Acaba bunun manası neydi? Halbuki masum olduğunu iddia ediyordu! Hamond, Kambel ve Tomson'un aynı şahıs olduğuna kanaat getirmişti. Fakat mektup, bu nazariyeyi suya düşürmüştü... Yalnız, mektubun sahte olmaması şarttı! Acaba Kenedi niçin gelmiyordu?! Bu mektubu, hakikaten Kambel'in yazdığına kanaat getirmeden düşünmek, boş bir gayret olacaktı.

Bu anda salona Mister Preskot girdi. Polis hafiyesini görünce, kapının yanında durdu ve:

— Affedersiniz Mister Hamond, dedi. Sizi rahatsız etmek istemezdim.

— Katîyen rahatsız etmiyoursunuz Mister Preskot. Esasen ben de size birşey sormak istiyordum.

Mister Preskot, Hamond'un karşısına otururken:

— Buyurun! dedi. Soracağınız şey nedir?

— Siz umumî harbe iştirak etmişsiniz, değil mi Mister Preskot?

— Tabîî. Sekizinci Alay karargâhındaydım.

— Şu halde orada, birçok kimselerin bilmediği ba-

zı hakikatlere nüfuz etmişsinizdir.

— Evet, hemen hemen öyle. Bizim işimiz çok enteresandı. Fakat bazan da... Maalesef müşkül duruma düşerdik. Meselâ, Binbaşılığa terfî ettikten sonra Alayımıza verilen Lord Finsburi'nin yerinde kalması çok hoşuna gidecekti. Çünkü yeğeninin acıklı hikâye...

Preskot, birdenbire sustu ve yüzünde bir korkunun izleri peyda oldu.

— Birşey mi söylemek istiyordunuz Mister Preskot?

— Evet, doğru... Ne anlatıyordum?

— Lord Finsburi ile yeğeninden bahsediyordunuz.

Mister Preskot, sinirli bir hareketle etrafına bakındıktan sonra:

-- Bunu hakikaten söyledim mi? diye sordu. Konuşurken insan istemiyerek tuhaf mevzulara temas ediyor...

— Evet öyledir. Eski zamanlardan bahsetmeğe başlayınca, insan anısızın, hemen hemen tamamen unutulmuş vakalara temas eder. Evet... Lordun yeğeni ne oldu?...

Mister Preskot, saatine baktı ve birdenbire ayağa fırladı.

— Aman Allahım! dedi. Saat hayli ilerlemiş. Neredeyse mektubumu unutacaktım. Başka bir zaman görüşürüz Mister Hamond! Şimdi sizi yalnız bırakmak mecburiyetindeyim. Yazılacak mühim bir mektubum var. Kusuruma bakmazsınız, değil mi? Sizinle daha fazla çene çalmak isterdim... İnşallah başka zaman!

Mister Preskot, nezaketle selâm vererek salonu terketti ve Hamond'u düşünceleriyle yalnız bıraktı.

XX

— Demek burada oturup, hayatın zevkini çıkarıyorsunuz ha?

— Yalnız birincisini kabul ederim Kenedi. İddianızın ikinci kısmı için, delil göstermek mecburiyetinde kalacaksınız.

Müfettiş, koltuklardan birine çöktü ve:

— Delil mi? dedi. Şu Viskiye görmüyor musunuz! Evet Hamond, hayatın zevkini çıkarmasını biliyorsunuz!

— Kâfi eski dost! İşte bardağınız burada! Şimdi anlatın, bakalım! Son derece heyecandayım.

— İki mermi de aynı çapta... Fakat aynı silâhtan çıkmamış! Demek ki yine yerimizde sayıyoruz.

— Ya mektup?

— Sir Rocer Karson, mektubu Kambel'in yazdığını iddia ediyor. Yanlışlık olması imkânsızmış. Esasen Sir Rocer, şimdiye kadar yanılmamıştır ve yanılmıyacaktır da...

— Hakınız var Kenedi. Bu hakikat, işi çok daha

fazla karıştırıyor.

— Evet. Buraya gelince, karşıma genç Lord çıktı. Bana yine bir hikâye anlattı... İnşallah bu defaki doğrudur.

— Doğrudur Kenedi. Evvelce hakikati saklamasının yegâne sebebi, annesinin, Mis Brent'le olan alâkasını öğreneceğinden korkması idi. Zavallı çocuk, tamamen annesinin emri altında bulunuyor. Belki vaziyet, bundan sonra değişir. Çünkü amcasının mirasına konduktan sonra, annesinin emirlerini dinlemesede olur... Mis Brent hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Tamamen uydurma olan hikâyesinin ilk kısmından başka, söyledikleri doğruya benziyor.

— Yanılmıyorsunuz Kenedi! Yalnız anlattıklarının bir teki bile doğru değil.

— Öyle mi? Buna da pek hayret etmedim. Onu bir defa adamakıllı sorguya çekeceğim. Size ufak bir haberim daha var Hamond.

— Heyecanlı birşey mi?

— Telâkkiye bakar. Burada bulunmadığınız zaman, cinayet günü evde bulunan iki uşakla, bahçivânı ve şoförü sorguya çektim. Dördü de kendilerini temize çıkarabilecek vaziyetler.

— Siz buna heyecanlı haber mi diyorsunuz?

— Biraz bekleyin aziz dostum! Sözümü henüz bitirmiş değilim... Şoför, saat dördü çeyrek geçe, parmaklıklılı kapıdan kaybolan bir adamın sırtını görmüş!

Hamond, bir ıslık öttürdü. Sonra:

— Bak, bu enteresan bir haber! dedi. Dördü çeyrek geçe...

— Adam, maalesef bunun kim olduğunu göreme-

miş. Yalnız, koyu renk elbise giydiğini söylüyor... Fakat mevsime göre bunda bir fevkalâdelik görmemiz lâzım.

— Acaba ne taraftan gelmiş?

— Şoför bunu da söyleyemedi. Hava kararmağa başladığı için, arkasından uzun zaman bakmış olsaydı bile, yine tanıyamayacaktı.

— Neredeyse deli olacağım Kenedi. Fikrimizi yeniden değiştirmekten başka çare yok. Demek bir yabancı, Lord'u kış bahçesinde öldürüyor, kış bahçesini park kapısından terk ediyor, batı yönünden evin etrafında dolaşıyor, Grev tarafından görülüyor, parmaklıklıklı kapıdan çıkarken bu defa da kendisini şoför görüyor. Mis Brent ise ayak seslerini işitiyor! Evet, olaylar birbirine uyuyor. Yalnız karanlık kalan bir nokta var. Tesbit ettiğimiz saatlere nazaran yabancı, malikâneyi terkederken, Mis Brent'in parmaklıklıklı kapının yakınında bulunması icab etmektedir. Şayet iddia ettiği gibi, birinin koştüğünü işittiyse, bu şahsı görmüş olması da lâzımdır. Fakat bizi yanlış yola sevk etmek istiyorsa, meşrubahs şahsı himaye ediyor demektir!

— Verdiğiniz kararda zayıf bir nokta var Hamond.

— Hangisi?

— Parktan koşarak çıkan şahıs, Mis Brent'i hemen görmüş olsaydı, o zaman vaziyet ne olacaktı? Bu takdirde, tanınmamak için hemen saklanacak veya kaçacaktı değil mi?

— Fakat nasıl? Parka dönse, şoför tarafından görülecek. Yolun sol tarafında saklanabileceği bir tek yer yok. Diğer tarafta biraz çalılık var. Fakat yabancıнын, oraya varabilmesi en az on ilâ onbeş saniyelik

bir zaman meselesidir.

— Benim söylemek istediğim de budur Hamond. Adam kızı görür görmez bu çalılığın arkasına saklanmıştır.

— Aziz dostum Kenedi... İssız bir şosede yalnız başına yürürken, arkasından birinin koştuğunu işitince başını çevirip bakmıyacak bir tek kadın tasavvur edebilir misin? Bir saniye bile tereddüt etmez! Bu, insanları tehlikeden uzaklaştırma hissinin tesiriyle yapılan bir reflekstir... Gülmüşüyorsun demek?... Fakat yanılmadığımı sanıyorum. Şayet Mis Brent, sadece birinin yürüdüğünü işitseydi, belki hiç arkasını dönüp bakmazdı bile. Çünkü normâl yürüyüş, insanın tabii ilerleme şeklidir.. Buna mukabil koşmak, gayritabii-dir ve bize, tehlikeden sakınmamızı ihtar eder.

— Muhakkak!

— Alay edeceğiniz yerde meseleyi düşünseniz daha iyi! Belki bana hak verirsiniz. Meselâ, ayaklarının arasına omsızın bir kâğıt parçası uçan bir atın ürkmesini düşünün. Aynı at, yerde serili bulunan bir sürü kâğıdın üzerinden sükûnetle geçer. Niçin? Çünkü buna alışmıştır. Fakat uçan bir kâğıt, ata gayritabii geldiği için durur veya kaçır... Tehlikeden daima uzak kalmak arzusu herşeye galebe çalar.

— Pekalâ... Misaliniz beni iknaya kâfi geldi. Belki de hakkınız vardır. Demek bizim bundan sonraki vazifemiz, Mis Brent'i sorguya çekmek olacak.

— Bizim mi dediniz?... Hayır aziz dostum! Mis Brent'i size bırakıyorum. Kendisi beni pek alâkadâr etmez. Albay Vestfal'ı gördünüz mü?

— Hayır. Döndükten sonra yalnız Lord Finsburi

ile karşılaştım.

— Pekalâ. Şu halde ben şimdi Albayı aramağa çıkacağım. Belki bana biraz yardım edebilir.

Hamond, sigara salonunu terkettikten sonra Müfettiş içini çekti ve kendine bir Viski daha aldırdı.

Biraz sonra Hamond, kütüphaneye girdi ve orada, okumakla meşgûl bulunan Albay Vestfal'ı gördü. Albay, polis hafiyesini farkedince, elindeki kitabı bıraktı.

— Size birkaç sual sorabilir miyim Albayım?

— Buyurun.

— Harb esnasında Lord Finsburi ile aynı alayda mıydınız?

— Evet... 1918 yılının, Ocak ayına kadar. Daha sonra kendisi karargâha alındı ve biz de nadiren görüşmeğe başladık.

— Cephede Finsburi ailesinden başka kimse var mıydı?

— Şüphesiz... Lord'un Peron'da ölen amcası ile bir yeğeni.

— Bu yeğen hayatta mı?

— Evet.

— Burada, İngiltere'de mi oturuyor?

— Hayır. Borneo'da arazisi var. Kendisi şimdi Holanda vatandaşlığına kabul edilmiştir.

— Tuhaf!

— Tuhaf olan nedir?

— İyi aileye mensup genç bir İngilizin. İngiliz müstemlekesi olmayan bir yede arazi alması ve üstelik te, tâbiyetini değiştirmesi bana biraz gayritabii ge-

liyor.

— Haklısınız. Fakat belki de bu gencin Borneo adasına karşı bir meyli vardır.

— Evet, düşünülecek bir ihtimâl... Bu genç adam harb esnasında Lord'un Alayında mı bulunuyordu.

— Evet... Mister Hamond, bu suallerinizle varmak istediğiniz neticeyi bana açıkça söyler misiniz? Öğrenmek istediğiniz nedir?

— Albayım, size bu kadar fazla soru sorduğum için bana mütecessis damgasını vumamanızı rica ederim.

— Hayır, katiiyen... Sizi, mütecessis olamıyacak kadar zeki buluyorum.

— Teşekkür ederim Albayım. Öğrenmek istediğim muayyen birşeydir. Bunun belki hiçbir ehemmiyeti yoktur. Fakat belki de çifte bir cinayetin failini yakalamak için bana yol gösterecektir.

Albay, Hamond'a hayretle baktı.

— Olayın bu cihetinin sizi alâkadar etmediğini zannediyordum Mister Hamond, dedi. Siz Loyd hesabına çalışmıyor musunuz?

— Evet, hakkınız var. Fakat buna rağmen ben paraya pek fazla kıymet veren bir insan değilim. Şunu söyleyeyim ki, serinkanlı ve cüretkâr katili yakalamaya muvaffak olmak için, altıbin lirayı memnuniyetle feda ederim.

— Sizin asıl bir insan olduğunuzdan katiiyen şüphe etmiş değilim Mister Hamond. Fakat size nasıl yardımcı edebileceğimi hakikaten bilmiyorum.

— Esasen yardım edebileceğiniz garanti değildir Albayım. Buna rağmen size şu suali soracağım: Har-

bin son senesinde, cephede cereyan eden ve Lordun yeğeni ile alâkası bulunan bir hâdiseden haberdar mısınız?

Albay bir an düşündükten sonra:

— Bu suali nereden çıkardınız Mister Hamond? diye sordu.

— Evde bulunanlardan biri, sorgu esnasında ağızından birkaç kelime kaçırdı... Gerisini de ben düşünerek buldum. İşime yarıyacak en ufak birşey sezdim mi, onun üzerinde dururum.

Albay, gayet ciddi bir tavır takındı.

— Mademki bu sorunun cevabı, suçlunun meydana çıkarılmasına yardım edecektir, sözünüze itimat edip bildiklerimi anlatacağım. Lord Finsburi, benim en yakın arkadaşımı. Bunun için, katilin yakalanmasına yardım etmek maksadile, kimseye birşey söylemeyeceğime dair Lord'a ve ailesine verdiğim sözü tutmüyabilirim. Lordun yeğeni, hakikaten çok kötü bir işe karışmıştı. Mesele şundan ibaret: İsmi bizi alâkadar etmiyen genç bir subay, üç erle küçük bir ormanda düşman olup olmadığını tesbit etmek emrini almıştı. Bu emir, hava kararınca başlanırdan birkaç saat evvel verilmiş bulunuyordu. Keşif ancak, hava tamamen karardıktan sonra yapılacaktı. Bu arada, emri alan genç subay içmiş ve ayaklarının üzerinde duramayacak derecede sarhoş olmuştu. Onun arkadaşı, yani Lordun yeğeni, bütün emirlere rağmen, bu vazifeyi üzerine aldı ve emredilen yere kendisi gitti. Fakat yolda, yakınlarında patlayan bir mermi, üç eri öldürdü lâkin Lordun yeğenine birşey olmadı. Ormana yüz adım kadar yaklaşmış bulunmasına rağmen, genç a-

dam korkarak geri döndü ve kaçmağa başladı. Bu genç, umumiyetle cesur bir insan sayılırdı. Fakat bu defa, asabı bozulmuştu. Arkadaşının sızdığı noktaya geldiği zaman kendisini yere attı ve sabaha kadar orada kaldı. Bu iş tabiatile derhal meydana çıktı. Sarhoş olduğu için vazifesini göremiyen genç Subay, bütün suçu üzerine aldı, resmen kaçanın Lord'un yeğeni değil bizzat kendisi olduğunu söyledi. Daha sonra Lord, kendi emirberi vasıtasile yeğeniine bir haber gönderince, ön safa giden er, Lord'un yeğeninin yerinde sarhoş arkadaşını buldu. Lord Finsburi bunu işitince, fena halde hiddetlendi. Hakikat meydana çıktığı takdirde, aileye büyük bir leke sürülecekti. Bunun için yeğenini ordudan taredettirdi ve Borneo'da yerleşmeğe mecbur etti... İşte, bütün hikâyeye bundan ibarettir Mister Hamond. Bunu anlattığım ilk insan sizsiniz. İnşallah arkadaşının katilinin yakalanmasında benim de bir rolüm olur.

— Diğer Subay hayatta mı?

— Bilmiyorum.

— Teşekkür ederim Albayım! Anlattıklarınızın benim için çok büyük kıymeti vardır. İnşallah yakında bütün muammayı hallederiz.

— Çok memnun olurum Mister Hamond.

— Şimdi size, çok hoşunuza gidecek birşey söyleyeceğim Albayım... Sualime cevap vermemiş olsaydınız, sizin de hayatınız tehlikeye girecekti.

— Benim hayatım da mı?... Bu sözünüze ne mana vereyim Mister Hamond?

— Kurduğum nazariye doğru ise, en geç bir seneye kadar, aynı katil tarafından öldürülecektiniz!

XXI

Hamond, holün kapısını açtı ve hızla dışarı fırladı. Aynı zamanda karşısına çıkan Sir Henri'ye okadar şiddetle çarptı ki, adamcağız neredeyse yere yuvarlanacaktı.

— Affedersiniz Sir Henri! Biraz fazla hızlı koşuyordum galibâ!

— Söyliyecek birşeyim yok Mister Hamond. Süratinize bakılacak olursa, bu müthiş faciamın yakında halledileceğine hükmetmek lâzım.

— Evet Sir Henri. Tahkikatı hayli ilerlettiğim muhakkak. Yalnız, cinayetin üçü elli gece ile dördü on gece arasında işlendiğinden eminsiniz, değil mi?

— Bir doktor sıfatile saatlerin uygun olduğunu söyleyebilirim.

— Teşekkür ederim, Sir Henri! Bu nokta çok ehemmiyetlidir. Allahasmarladık!

Hamond, Müfettiş Kenedi'yi ararken çiçek salonuna girdi ve orada, meşgûl bulunan kâhyayı gördü.

— Müfettiş Kenedi'yi gördünüz mü Mister Barlet?

— Hayır.

— Tesadüf ettiğiniz zaman, kendisini akşam yemeği için Şelmsford'taki "Altın Aslan" da beklediğini söyleyin.

— Başüstüne.

— Bazı yeni havadisler vermek niyetinde olduğumu da ilâve edersiniz.

— Anladım Mister Hamond.

— Bu arada... Katilin ismini de bildiğimi söylersiniz.

— Nasıl efendim?...

Hamond, kâhyanın yüzüne dikkatle baktı. Fakat adamın bir tek adalesi bile oynamadı. Genç polis hafiyesi bir defa daha:

-- Katilin ismini de bildiğimi söylersiniz! diye tekrar etti.

— Başüstüne Mister Hamond.

— Size birşey daha soracaktım Mister Barlet: Siz umumî harbe iştirak ettiniz mi?

— Evet.

— Şimalî Fransa'da da bulundunuz mu?

— Evet.

— Öldürülen efendinizi o zaman tanır mıydınız?

Kâhya, evvelâ bir an tereddüt etti. Sonra:

— Bütün harp müddetince Lord'un emir eri idim.. diye cevap verdi.

— Teşekkür ederim Mister Barlet. Ben de bunu öğrenmek istiyordum... Size tenbih ettiğimi unutmayın.

— Başüstüne.

Hamond, otomobilini çıkarmak üzere garaja gi-

derken, evin pencerelerinden birinden bir çift göz kendisine nefretle bakıyordu...

Şelmsford'taki "**Altın Aslan**.. otelinin salonunda oturan Hamond, bir sigara yaktı ve Viski getirttikten sonra küçük vakaları birbirine eklemeye başladı. Ertesi gün Loyd'a gidip, altıbin lirasını alacağından emin bulunuyordu. Bu hayli büyük bir paraydı. Kâhyanın alacağı paradan bin lira daha fazla. Bu fikir karşısında Hamond, gayriihtiyarî gülümsedi. Bir an sonra tekrar notlarının üzerine eğildi.

Ansızın ayağa fırladı ve yumruğu ile masanın üzerine okadar hızla vurdu ki, bardak birkaç defa zırladı. Aynı zamanda da yüksek sesle:

— Tabii öyle! diye bağırdı.

Hamond, bir arzusu olup olmadığını sormaya gelen garsonun yüzüne gülerek baktı. Sonra:

— Birşey istiyor muyum?... Evet, bana bir Viski daha getirin, dedi.

Garson uzaklaşırken, genç polis hafiyesi koltuğuna rahatça yerleşti ve sigarasından çıkan dumana bakarak tekrar düşünceye daldı.

Bu vaziyet, uzun zaman devam etmedi. Kapı birdenbire açıldı ve aynı zamanda neşeli bir ses duyuldu:

— Merhaba dostum! Seni bulduğuma nekadarmemnun oldum bilsen. Otomobilini kapının önünde gördüm ve hemen içeri girdim.

— Evet, görüyorum Basill!... Gel otur!... Sana bir müjdem var: **Muamma çözüldü**

Genç muhabir, hayretle:

— Ne dedin?! diye bağırdı. Herşeyi meydana çıkardın mı?

— En ufak teferruatına kadar.

— Garson! Bana bir şişe Porter getirin... Hayır, çift olsun... İki defa yorulmamış olursunuz!... Leo, akıllı oğlum benim!... Bir defa daha tekrar et! Demek katili yakaladın ha?

— Hayır.

— Ne dedin?!

— Sana onu yakaladığımı söylemedim. Sadece kim olduğunu biliyorum dedim.

— Basil, not defterini çıkardı ve:

— Kimdir? diye sordu.

Hamond, gülmeğe başladı.

— Hayır genç dostum, dedi. Bu iş okadar çabuk olmaz. Harekete geçebilmek için ufak bir eksiği daha tamamlamak istiyorum.

Basil, hayâl kırıklığına uğradığını göstermemeğe çalışarak ileriye doğru eğildi ve:

— Eksik olan nedir? diye sordu.

— Delil!

Muhabir inler gibi bir ses çıkardı.

— Delil mi? Demek ki ayrıldığımızdan beri hiç ilerlememişsin?

— Sana söyledim ya: Muamma çözüldü.

— Fakat delilin olmayınca neye yarar?!

Hamond, yine güldü.

— Şimdi sen de Kenedi gibi konuşmağa başladın eski dost, dedi. Elimizde delil bulunması iyidir. Fakat delil yok diye katili bırakacak değiliz ya. Sen hiç üzülme! Şunu iyi bil ki, asabilesmek için benim kadar se-

bep gösteremezsin.

Basil, mırıldanarak altmış liralık bir ziyafetten ve Run'un müstehzi tebessümlerinden bahsetti.

Hamond, arkadaşını azarladı:

— Bukadar bedbin olma Basil! Sana herşey yoluna girecektir diyorum... Sen şimdi biraz yalnız otur, Ben Kenedi'ye telefon edeceğim. Sonra birlikte Londra'ya gideriz. Orada bir işim var.

Kambri Hus ile temasa geçinceye kadar hayli beklemek zarureti hasıl oldu. Telefona uşak Vatson çıktı.

Hamond, kendini tanıttıktan sonra:

— Müfettiş Kenedi ile görüşebilir miyim? diye sordu.

— Bir dakika efendim,... Kendisini bulmağa çalışacağım.

Vatson tekrar telefon başına gelinceye kadar aradan birkaç dakika geçti.

— Müfettişi maalesef bulamadım. Bir emriniz mi vardı?

— Evet... Müfettişe deyin ki...

Hamond, cümlesini tamamlıyamadı. Boğuk bir ses işitti ve aynı zamanda da sağ elinde bir acı hissetti. Hemen akabinde kendini yere attı. Bunun üzerine sürünerek, bahçeye bakan pencerenin altına geldi...

Bir an dikkatle etrafını dinledi. Bir adamın uzaklaştığı bariz bir şekilde duyuluyordu. Pencerenin solundan, yavaşça doğruldu. Sonra elektrik anahtarına uzandı. Bir an sonra ortalık karanlığa gömüldü. Polis hafiyesi tekrar telefona yaklaştı ve ahizeyi eline aldı.

— Alo! Vatson! Daha orada mısınız? diye sordu.

— Tabii... Buyurun... Ne oldu?

— Mühim birşey değil. Kırk bir aynayla oynarken parmağımı kestim... Müfettiş Kenedi'ye, bazı mühim işlerim çıktığı için Londra'ya gitmek mecburiyetinde kaldığımı söyleyin. Belki de bu akşam, Kambri Hus'a gelirim. Yetişemezsem yarın sabah muhakkak oradayım.

— Başüstüne Mister Hamond. Emrinizi yerine getireceğim.

— Teşekkür ederim!... Bir dakika!... Mister Barlet oralarda mı?

— Hayır... Defin merasimi ile alâkadar bazı işleri halletmek için Boreham'a gitti.

— Çok güzel! Teşekkür ederim! Söylediklerimi Müfettişe bildirmeği unutmayın.

Hamond, ahizeyi yerine astı. Bunun üzerine, mendille sardığı kanayan eline ehemmiyet vermeksizin salona döndü ve heyecanla bağırды:

— Yürü Basil!... Kaybedecek bir tek dakikamız bile yok! Senin otomobiline binelim... Onun sürati daha fazla... Gel!

Bir dakika sonra iki arkadaş, Basil'in spor otomobilinde oturuyorlardı. Genç muhabir gaza bastı ve arabaya yol verirken:

— Nereye? diye sordu.

— Londra'ya!

Otomobil, süratle hareket etti. İlk sokağın köşesini dönerlerken, Hamond iki eliyle tutunmak mecburiyetinde kaldı. Bir an sonra şosaya çıktılar ve Basil, hızı arttırdı. Bu arada mütemadiyen klakson çalıyordu.

Ortada dolaşanlar, söylenerek yolun kenarlarına ka-
çıyorlardı. Şehir arkalarında kalınca Hamond:

— Daha çabuk Basil! diye bağırdı.

Genç muhabir, serinkanlı bir tavırla cevap verdi:

— Öyle olsun! Mevzubahs olan nedir?

— Altıbin lira!

— Verdiğin izahata teşekkür ederim.

— Brava Basil! Yüzona çıktın!

Otomobil, şosénin üzerinde baş döndürücü bir sü-
ratle ilerliyordu. Farlardan çıkan ışık demeti, uzakla-
rı aydınlatmaktaydı. Buna rağmen, kendi emniyetleri-
ni temin ve diğer nakil vasıtalarını nazarıtibara al-
mak suretile sürati muhafaza etmek kolay bir iş de-
ğildi. Arada sırada diğer otomobillerin yanından ge-
çiyorlardı. Her defasında Hamond, yabancı arabala-
ra dikkatle bakıyordu.

— Basil, sürati daha fazla çoğaltamaz mısın?

— Hay, hay. Sen yalnız iste.

— Şu halde bir dakika bile bekleme! Şehre yak-
laştığımız zaman, hızımızı nasıl olsa azaltacağız.

Hamond, bir taraftan iki elile arabanın kenarına
tutunurken, diğer taraftan da gözünü manometreden
ayırmıyordu. İbre yavaş yavaş yüzyirmi kilometreye
çıkı... Sonra daha fazla ilerledi!

Gözünü şoseden ayırmıyan 'Basil, merakla:

— Nekadar? diye sordu.

— Yüzotuz.

— Daha fazla gidemeyeceğiz.

Hamond, cevap vermedi. O sadece, geride bırak-
tıkları otomobillerle alâkadar oluyordu.

Bir an sonra muhabir:

— Londra'da nereye gideceğiz? diye sordu.

— Polis müdüriyetine.

Şehrin ilk evlerine gelmişlerdi. Biraz sonra yolun üzerindeki nakil vasıtaları çoğaldı ve Basil hızı azaltmak mecburiyetinde kaldı. Buna canı sıkılmış olacaktı ki söylendi:

— Yazık!... Yetmişbeşe düştük.

— Biraz daha inebilirsin Basil. Esasen Londra'nın seyrüsefer memurlarile başın pek hoş değildir.

— İşimizin acele olduğunu söylüyordun!

— Evet, aceleydi Basil. Fakat şimdi artık yavaş gidebiliriz. Görmek istediğimi gördüm. Katil nihayet asabîleşmeğe başladı.

— Fevkalâde!... Bunun için mi sürati mütemadiyen arttırmak mecburiyetinde kaldım?

— Evet... Onun bizden evvel Londra'ya vampoza lâzım olan delilleri ortadan kaldırmasından korkuyordum. Şimdi artık bize yetişemez.

— Fakat şehre bizden evvel gidebilmesi ihtimali yok mu? Kambri Hus'tan hareket ettiği sanırsan... Leo, bu da ne?... Sağ elin kanıyor!

— Sen önüne bak Basil! Parmağımın kanaması birşey değil... Otomobilin birtürlü ilerleyemediği için sabırsızlıktan ısırıldım.

— Saçmalama Leo! Sana ateş etmişler.

— Evet öyleye benziyor. Fakat memnunum.

Basil, müstehzi bir tavırla:

— Takdir ediyorum, dedi.

— Hayır dostum, seninle ciddî konuşuyorum! Bu küçük yara, şimdi konuşmak niyetinde olduğum polis müdürüne fazlasile tesir edecektir.

XXII

— Yapamam Hamond... Daha doğrusu cesaret edemem.

— Sizin lûgatinizde bu kelimenin bulunabileceğini tahmin etmezdim doğrusu Sir Gregori.

— Ben de ilk defa olarak kullanıyorum.

— Açma emrini vermeniz lâzım Sir Gregori!

Polis müdürü Sir Gregori, odasında aşağı yukarı dolaşıyordu. Kendisinde bu anda, yapacağını bilmiyen bir insan hali vardı. Kısa süren sessizliği Hamond bozdu:

— Sigara içebilir miyim Sir Gregori?

— İstedğin gibi hareket et Hamond!

— Teşekkür ederim!... Asabımı teskin ediyor.

— Asabını mı? Ya!... Lisanınızda bu kelimeye yer vermediğinizi zannediyordum Hamond.

— Evet, ilk defa olarak kullanıyorum. Çünkü çifte cinayet işliyen bir katilin boynuna ilmeği geçirmekte tereddüt ediyorsunuz. Halbuki bu adam, daha başka cinayetler işlemek niyetinde.

Sir Gregori, Hamond'un önünde durdu.

— Şunu unmayın ki Hamond, ben sizden daha fazla şey düşünmek mecburiyetindeyim, dedi Halkı, gazeteleri...

Hamond, polis müdürünün sözünü kesti:

— Mevkiinizi de.

— Mevkiimi de... Evet!

— Beni yanlış anladınız Sir Gregori. Efkârıumu-miyeyi düşünmek mecburiyetinde olduğunuz için arzu-mu yerine getireceksiniz. Çünkü katil, elimizden kaç-tığı takdirde mevkiiniz hakikaten tehlikeye girecektir!

— Hamond! Bu şekilde konuşmasına müsaade et-tiğim yegâne şahıs sizsiniz.

— Ben de bu hürriyetten istifade etmek istiyorum. Razi olmanız için her çareye baş vuruyorum.

— Razi olmayacağım Hamond!

— Olacaksınız!

Bu kelime bir kamçı gibi şakladı. Polis müdürü, cüretkâr gencin yüzüne hayretle baktı. Sonra:

— Bana bakın Hamond! diye bağırdı. Yanıma ge-lip, sadece nazariye ve psikolojiden vücuda gelen bir iddiada bulunuyor, sonra da size yardım etmemi isti-yorsunuz... Plânınızı güzel tertip etmişsiniz... Fakat e-linizde bir tek delil bile yok...

Sir Gregori sustu ve dudaklarını ısırды.

Hamond gülmeğe başladı.

— Hakkınız var Sir Gregori, dedi. Delilim hakika-ten eksik. İşte sizin yanınıza sırf bunun için geldim.

Sir Gregori katı bir tavırla:

— Çok müteessirim Hamond, dedi. Fakat bizim de kendimize göre bazı kaidelerimiz var... Onları na-

zarıtibara almak niyetindeyim...

— Evet!... Allah cezalarını versin!... Bu mevzu etrafında Kenedi ile kaç defa münakaşa ettik... Fakat fikirlerimiz hep ayrıldı. Esasen bu soğuk müessesenin şefi bile muhayyilesini biraz olsun işletmek istemedikten sonra, memuru ile nasıl hemfikir oluruz...

— Kâfi, Hamond! Babanızla aramda olan arkadaşlık bağlarına hörmet etmemiş olsaydım, seni çoktan kapı dışarı ettirirdim..

— Öyle mi?! Bu eski duvarların arasından fizikî kuvvetler hiç eksik olmamıştır... Bunu biliyorum. Fakat...

— Sus artık Hamond! Pekâlâ, arzunuz yerine getirilecektir...

— Teşekkür ederim Sir Gregori! Göreceksiniz...

— Teşekkürünüzü daha sonraya bıraksanız iyi olur! Size güveniyorum Hamond! Şunu unutmayın ki, polis teşkilâtına dahil olsaydınız, arzunuzu yerine getirmek için biran tereddüt etmezdim. Bu işi biraz düşünmez misiniz?

— Bu anda düşünecek daha mühim işlerim var Sir Gregori. Hemen faaliyete geçebilir miyim?

Sir Gregori zile bastı ve:

— Müfettiş Keli, size refakat edecek, dedi. Talihi-niz açık olsun!

— Teşekkür ederim Sir Gregori! Sizden bir ricam daha var. Muvaffakiyet haberini dostum Kenedi'ye kendim vermek istiyorum.

— Kabul! Yanlış yolda bulunmamamızı temennî ederim Hamond!

— Yanlış yol tâkip etmiyorum Sir Gregori!

XXIII

Kenedi, Lordun ve kâhyanın katli etrafındaki sis perdesini kaldırmak için son bir gayret daha sarfetti ve vakayla alâkalı şahısları bir defa daha sorguya çekti. Bu işin en güç kısmı, hiç şüphesiz Leydi Finsbury'nin ifade vermemesi idi. Müfettiş o anı düşündükçe sırtından terler boşandığını hissediyordu. Bu kadın hakikaten, cemiyetin sevimsiz bir insanı idi. Vazonun kırılması ona fena halde tesir ettiği halde, polisın mütemadî sualleri olmasa, kayınbiraderinin ölümü ile katîyen alâkadar olmıyacaktı.

Fakat bu kadının, nekadar antipatik olursa olsun, iki cinayetle de hiç bir alâkası bulunmadığı gün gibi âşikârdı. Esasen sorguya çektiği şahıslar arasında şüpheli olan kim vardı ki? Aslına bakılacak olursa, bir tek kişi bile yoktu! Herşeye rağmen, birinden muhakak surette şüphe etmek icab ettiği takdirde, genç Lordu tercih etmek icab edecekti. Harb vasiyetnamesinden haberdar olmadığı için, Lordun servetinden tam manasile istifade edeceğini düşünmüş olabilirdi. Esa-

sen Liverpool'lu faizciye de fazla miktarda borcu vardı.

Müfettiş Kenedi, bu noktaya kadar gelmişti ki, bulunduğu çalışma odasının kapısı açılıp, içeri bir an evvel düşündüğü şahıs girdi.

Genç Lord, nezaketle selâm verdi ve bir mektup yazmak maksadile masanın başına oturdu.

— Affedersiniz Maylord!

Lord Finsburi, başını kaldırdı.

— Evet bay Müfettiş?

— Acaba şu... Şey... Liverpool'daki faizci ile... Çok alışveriş yaptınız mı?

— Evet... Oldukça. Elimdeki imkânların müsaade ettiğinden çok daha fazla... Fakat şimdi vaziyet biraz değişti.

— Evet... Hem de az değil.

— Niçin sordunuz bay Müfettiş?

— Şey... Muayyen bir maksadım yoktu.

— Sizin vazifeniz hiç te kolay değil bay Müfettiş.

— Bilâkis!... Çok ağırdır denilebilir.

— Anlıyorum... Size birşey sormak istiyordum... Acaba siz... Evet, hiç te kolay değil. Meramımı nasıl anlatacağımı bilemiyorum.

— Kolay olmıyan nedir Allah aşkına?

— Size birşey soracağım. Fakat yanlış anlamanızdan korkuyorum bay Müfettiş... Acaba... Acaba...

— Acaba... ne?

— Amcamı çok sevdiğimi söylersem bana inanırsınız değil mi?

— Tabîî.

— Kendisi ince ruhlu, asîl bir insandı... Onun ölümü, benim için ağır bir darbedir... İnanmadığınız

için tebessüm ettiğinizi görüyorum bay Müfettiş... Buna rağmen vaziyet böyledir! Onun ölümünün intikamını almak istiyorum. Maksadımı anlıyorsunuz, değil mi?

— Tamamile.

— Çok güzel bay Müfettiş. Suçluyu yakalamak için elinizden gelen bütün gayreti sarfettiğinizi biliyorum... Fakat...

Gittikçe sabırsızlanmağa başlayan Kenedi:

— Evet, sonra? diye adeta bağırdı

— Bir hediye... Bir mükâfat kabul etmek lûtfunda bulunur musunuz acaba?

Kenedi, soğuk bir tarzda cevap verdi:

— Hayır! Bu bir nevi rüşvet olur.

— Beni yanlış anlıyorsunuz bay Müfettiş... Ben sadece, amcamın katilini yakalayan şahsın bir mükâfat kabul edip edemeyeceğini soruyorum.

— Şu halde mesele yok Maylord... Yalnız bu şahsın, polis memuru olmaması şart.

— Anlıyorum... Fakat katili meydana çıkaran ister bir memur, isterse hususî bir polis hafiyesi olsun, ona onbin liralık bir mükâfat vereceğim.

Müfettiş, sandalyasından kalktı ve:

— Onbin lira! diye bağırdı. Affedersiniz Maylord! Bunun bir servet olduğunun farkında mısınız acaba?

— Belki... Fakat bugün sahip olduğum servetin yanında bir hiçtir. Amcamın intikamı alınmalı ve katil lâyük olduğu cezayı görmelidir. Başka şekilde yardım dokunamadığı için hiç olmazsa.. Ne söylemek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi bay Müfettiş?

— Tamamen Maylord! Şayet kararınız hakikaten katî ise, Mister Hamond için bir çek hazırlayabilirsiniz

zannederim.

— Ben sözümde dururum bay Müfettiş! Fakat Mister Hamond'un parayı alacağını nereden biliyorsunuz?

— Kendisi polis teşkilâtına dahil olmadığı için, kazancı serbesttir.

— Çok güzel! Buraya gelince kendisine hemen fikrimi bildireceğim!

— İyi edersiniz Maylord. Paranız boş yere gitmiyecektir.

— Demek siz, Mister Hamond'un katili yakalayabileceğini tahmin ediyorsunuz?

— Mister Hamond, tarihli bir insandır Maylord... Bahusus biz âciz kaldığımız zamanlarda, onun talihi kendisine bir misli daha yaver olur!

Bu anda neşeli bir ses işitildi:

— Çok lûtuflârsın eski dost!

Hamond'la Basil odaya girdiler. Müfettiş merakla:

— Ne oldu? diye sordu.

Polis hafiyesi, sükûnetle cevap verdi.

— Bitti.

Kenedi, yerinden fırladı. Fakat Hamond'un işaret ettiğini görünce, kendine hâkim oldu. Lord Finsburi hayretle arkalarından bakarken, üç erkek odayı terktiler.

XXIV

— Herkes evde mi Kenedi?

— Evet. Onlarla bütün gece uğraştım... Bunun için kimsenin uzaklaşmadığını zannediyorum.

— Çok güzel! Şelmsford'dan birkaç polis daha getirdim. Şimdilik bahçıvanın yanında oturuyorlar. Çağınca gelecekler.

— Demek bu adamlar hiç itiraz etmeksizin sizinle beraber geldiler?

— Evet. Cebimde, en yüksek makamdan alınmış bir vesika var.

— Muammer'ın hal şekli de cebinizde mi? Öyle olacak. Gölgeniz Stüart'ın yüzündeki tebessüme bakılacak olursa, işler yolunda. Şimdi asıl meseleye gelelim! Kelepçeleri kimin bileklerine takayım?

— Biraz daha sabredin Kenedi! Evvelâ herkesin salonda toplanmasını temin edin!

— Bir günahkârın ruhî vaziyetini tahlil etmek için, geçen defaki gibi komedi oynamak niyetindemisin yoksa?

— Okadar sert konuşmayın eski dost. Müsaade ederseniz, benim uygun bulduğum metodu kullanalım. Aldığım salâhiyet çok geniştir ve...

— Şu saçmaları bir tarafa bırakın da söyleyin: Katil kimdir?

— Yavaş, yavaş Kenedi! Aksi halde buradan uzaklaşıp, sizi vazifenizle baş başa bırakırım.

— Bunu pek yapamıyacaksınız. Onaltıbin lira kolay kolay bırakılmaz.

— Onaltıbin lira mı?!

— Tabii! Lord Finsburi, amcasının katilini meyc'na çıkarana, onbin lira mükâfat vadetti.

Basil, ıslık öttürdü.

— Onbin lira! diye mırıldandı.

— Evet... Bunu işittiğim zaman ben de sizin kadar hayret ettim. Şu arkadaşınızın haline bakın Hamond!

— Hey Allahım hey!

Basil, okadar fazla şaşırmaştı ki, sigarasının yanar tarafını ağızına sokmuştu.

Hamond, Kenedi'ye sükûnetle baktı sonra:

— Bu işi iyi bir neticeye bağlamak için yeni bir sebep daha, dedi. Bir saate kadar, takip ettiğim metodun doğru olduğunu kabul edeceksiniz. Katili itiraf ettirsek daha iyi olmaz mı? Bu işi sorgu yargıçlığına bırakacağımıza kendimiz hallederiz... Sizin kıymetiniz de daha fazla artar Kenedi. Fakat bunu ancak söyleyeceğim şekilde elde edebiliriz.

— Pekalâ Hamond... İstediğiniz şekilde hareket edin... Yalnız, salâhiyetinizin haricine çıkmayın.

— Şu halde anlaştık. Ben şimdi bahçıvanın kulübesine gidiyorum. Siz de bu arada lüzumlu tedbirleri

alırsınız.

Kenedi, başile tastik etti. Hamond'la "Gölge,, si uzaklaştılar.

— Bana bak Leo, şu katilin ismini bana söylemez misiniz? Buradan hemen uzaklaşır ve sizi daha fazla rahatsız etmem.

— Sana, burada kalıp hadiseleri daha yakından takip etmeni tavsiye edeceğim. Çünkü daha kârlı çıkarsın.

— Bir fevkalâdelik olacak mı Leo?

— Yanılmıyorsam, evet!

Hamond, polislere lâzımgelen talimatı verdikten sonra, parktaki taş sıralardan birine oturdu ve bir sigara yaktı.

— İşe başlamazdan evvel birkaç nefes iyi gelecek Basil, dedi. Başardığımız iş son derece zordu. Hedefe vasil olduğum için seviniyorum doğrusu.

— Tahmin ederim. Ben de çok memnunum, Leo... Yalnız ziyafete ve Run'un düşeceği vaziyete seviniyorum zannetme...

— Biliyorum Basil.

Hamond, gayet ciddi görünüyordu. Ansızın ayağa fırladı ve sigarasını attıktan sonra:

— Şimdi yukarı çıkalım! dedi.

Salondan bir sürü heyecanlı sesler geliyordu. Fakat Hamond içeri girince, ortalığı derin bir sessizlik kapladı. İlk konuşan Leydi Finsburi oldu.

— Nihayet gelebildiniz genç dostum! Kendi kendinize bir sürü işler görüyorsunuz. Evvelâ Müfettiş bizi koyun gibi toplayıp buraya dolduruyor ve sonra

da bu küstahlığın mesulü olarak sizi gösteriyor...

— Şayet kayınbiraderinizin katilini meydana çıkarmak şerefi bir küstahlıksa, bu sözlerinizi kabul ediyorum Mayleydi.

Hamond'un sesi tok ve katî idi.

Leydi Finsburi, sözüne devam etti:

— Maksadınız sadece katili meydana çıkarmaktan ibaretse, bizi buraya toplamamız lûzumsuzdur delikanlı!

Hamond, omuzlarını kaldırdı. Sonra diğer hazır bulunanlara döndü ve söze başladı:

— Bu evde işlenen cinayetin izahı için elzem olan tertibatı bütün teferruatı ile aldık. Bunu muhakkak surette yapmak mecburiyetindeydik. Kabahatin bir kısmı size aittir. Çünkü mütemadi yalanlarınızla tahkikatın ilerlemesine engel oldunuz. Fakat artık bunlar da geçti! Şimdi size, cinayetin nasıl hazırlandığını, nasıl işlendiğini ve katilin izini nasıl keşfettiğimizi anlatacağım.

Genç polis hafiyesi bir an sustu ve dinleyicilerin yüzlerine teker teker baktı. Albay, sandalyasında gayet dik oturuyordu. Genç Lord, elinde tuttuğu mendille mütemadiyen alnını kuruluyordu.

Hamond, sözüne devam etti:

— İngiliz ordusu 1918 senesinde Flandern'de mücadele ederken, esef edilecek bir vaka cereyan etti. Binbaşı Lord Finsburi, ozamanlar bir Alayın karargâhındaydı. Yeğeni ise, cephede bulunuyordu. Bu yeğenin bir arkadaşı, günün birinde, keşfe çıkmak için emir aldı. Fakat son derece sarhoş olduğu için, vazifesini yapamadı. Lord'un yeğeni, arkadaşını kurtarmak

maksadile onun yerine keşfe çıktı. Kendisile gelen askerler, bir top mermisinin tesirile ölünce, yalnız kalan yeğenin sınırları bozuldu ve emri yerine getireceği yerde geri kaçtı. Bu haber Lord Finsburi'nin kulağına gitti. Bunun üzerine yeğenini ordudan taredtirdi ve onu Borneo'da yaşamağa mecbur etti. Suçu, beyhude yere üzerine almak isteyen adam, bu suretle gözden düştü. Bu işi kapatmak istediler. Fakat mütareke aktolunmazdan biraz evvel hadisenin içyüzü anlaşıldı. Bunu açığa vuran, Binbaşının emir eri idi. Kendisi de şimdi şurada oturuyor! Hakkım yok mu Barlet?

Kâhya güç işitilir bir sesle fısıldadı:

— Evet efendim!

— Güzel. Genç Subay, yaptığığın cezasını çekmeğe başladı. Memleketini terkedip başka yerlerde dolaştı. Bana bu hikâyeyi anlatan sayın Albay Vestfal, bu Subayın ismini hatırlıyamadı. Fakat ben, onu tanıyorum. İsmi Lesli Kambel'dir! Bu zat arkadaşlarının gözü önünde kayboldu ve... Ceymis Tomson ismi altında... Standford şatosuna kâhya oldu!

Dinleyicilerin arasında bir kaynaşma başladı. Birçoğu, Hamond'un yüzüne kısmen hayret, kısmen korku ile bakıyorlardı. Kenedi, Basil'in kulağına eğildi ve fısıldadı:

— Tamamen saçma! Bununla ne elde edecek?

Hamond, sözüne devam etti:

— Hayretinizi anlıyorum. Belki bazılarınz, aklımın pek yerinde olmadığına bile hükmedeceksiniz. Mister Barlet, şahit sıfatile size bir suâl soracağım. İddialarım hakikate uygun mu?

— Evet efendim.

— Çok güzel. Demek eski Teğmen Lesli Kambel, terkedilmiş şatoda oturuyordu. Lord Finsburi, bu zata mümkün olduğu kadar yardım ediyordu... Herhalde, ortadan kaybolup aile şerefini kurtardığı için, ona müteşekkirdi... Fakat belki de aralarında benim bilmediğim bir sır vardı. Muhakkak olan şu ki Kambel, Barlet'ten nefret ediyordu. Öyle değil mi Mister Barlet? Boşboğazlığınız ile kendisini müşkül bir duruma düşürdüğünüzü bir türlü unutamıyordu. Gerçi, onun hakikî hüviyetini meydana çıkarmıyacağınızdan emindi. Lord, yaşadığı müddetçe, güzel yerinizin hatırı için onu ele veremezsiniz. Lordun ölümünden sonra ise, bilâhare bildireceğim bir sebepten dolayı susmakta devam ettiniz. Buna rağmen katil, bir tesadüf eseri olarak, Standford şatosunun kâhyasının, hakikî hüviyetini tesbite muvaffak oldu. Bunun üzerine, bütün zabıta tarihinde misline tesadüf edilmeyen bir plân hazırladı. Katil, harb vasiyetnamesinden ve muhteviyatından haberdar olduğu için, büyük servete konmak hülyasına kapıldı. İlk kurban, Kambel olacaktı! Katil, silâh arkadaşlarının kabahatli olduğunu bildiklerini söyledi ve Kambel'e masumiyetini ispat etmek için Albay Vestfal'e bir mektup yazdırdı. Herhalde fazla zeki olmıyan Kambel, bu teklifi hemen kabul etti ve katilin kendisine dikte ettiği mektubu yazdı! Bu mektup elime geçtiği anda hayret içersinde kalmıştım... Muhteviyatına vakıf olunca, siz de aynı fikre sahip olacaksınız. Tahkikat neticesinde, bu mektubun kasten tanzim edilmiş olduğunu anladım. Maksat bizi, yazının Lord'un ölümüne ait olduğuna ikna etmektir. Mektubu size satır satır okuduğum zaman, ne söylemek

istediğimi anlıyacaksınız. Yazı şu şekilde başlıyor:

"Cereyan eden acıklı vakayla hiç bir alâkam yok. Bunu yeminle temin ederim. Bana inanın!,,

— Evvelâ, mektup sahibinin, yirmi sene evveline ait bir hadiseden bahsederken **"yoktu,,** yerine **"yok,,** kelimesini kullanması nazarıdikkatimi celbetti. Yazıyı okuyan, bu sözlerin eski vakaya değil, Lord'un ölümüne ait olduklarını tahmin edecekti. Fakat maktulün eski bir silâh arkadaşı, bu cinayete: **"acıklı vaka,,** diyebilir miydi? Buna imkân yoktu! Mektup şu şekilde devam ediyordu:

"Olanlar, âdil bir mükâfat, bir mukabeledir,,

— Bundan, mektup sahibinin, vazifede yaptığı hatanın cezasını çekmekte olduğu anlaşıyordu. Fakat Albay Vestfal, bu cümleden, Lordun, işlediği bir kabahatin cezasını çektiğine hükmedecekti. Mektup:

"Ben vicdanen müsterihim ve başka bir âlemde beklediğim hükmü sükûnetle karşılayabilirim,,

— Diye devam ediyordu. Çok tuhaf bir cümle! Kambel, yazısının başında, bütün hâdise ile alâkası olmadığını temin ediyor ve sonra, suçsuz olduğu için hükmü temiz vicdanla başka bir âlemde beklediğini söylüyor! Bu cümle ile acaba mektup sahibi bütün şüpheleri üzerine almıyor mu idi?... Bunu ondan sonra gelen cümleden de anluyabiliriz:

"Beni niçin arıyorlar?,,

— Kambel'in bununla ne demek istediği meydanda. Bu suretle şu suale geliyorum: Mektup acaba ne maksatla yazılmıştır? Hepimiz, şüphesiz katilin suçu Kambel'in üzerine yüklemek istediğini tahmin edeceğiz. Fakat maksat bu değildi. Katil, bu mektupla, her-

şeyden evvel Kambel'in hayatta olduğunu ispat etmek istiyordu! Bu delili eline geçirdikten sonra, gayet serinkanlılıkla tabancasını çıkardı ve zavallı Kambel'in sol şakağına ateş etti... Bunun üzerine cesedi saklamayı düşündü. Bunu yapmaktaki maksadı ne idi? Cinayetin kısa bir zamanda meydana çıkmamasını temin etmek istiyordu! Bu hadise ancak, cinayetin ne zaman işlendiği anlaşılamıyacak bir zamanda meydana çıkacaktı! Bunun manası neydi? Demek katil, kendisinden şüphe edilebileceğini düşünmüştü. Sonra ortada bir mesele daha vardı: Kambel'in cesedi, Lord öldürülmeden evvel bulunmamalıydı. Şimdi, artık cinayetin işlenme sebebine geldik. Katil, cesedi ortadan kaldırdıktan sonra, bütün izleri silmeğe başladı. Bu arada, ölenin hüviyetini tesbite yarınacak bütün evrakı yanına almayı da ihmâl etmedi. Sebep? İlk bakışta bunun saçma bir hareket olduğu zannedilir. Fakat vaziyet, hiç te öyle değildir. Lord Finsburi'nin, elmaslar için değil, harp vasiyetnamesi için öldürüldüğünü düşünürsek, yapılanın hiç te saçma olmadığını anlarız. Gerçi Kambel'in ölümü meydana çıktıktan sonra, varislerden biri daha ortadan kalkıyordu. Fakat vasiyetname düşünülerek, iki cinayet arasında bir rabıta sezildiği takdirde, katilin vaziyeti tehlikeye giriyordu. Bunun için katil, şeytanî bir plân hazırladı. Bütün evrak ortadan kalktıktan sonra, Tomson'un Kambel olduğunu meydana çıkarmak imkânsızlaşacaktı. Çünkü onu tanıyan Lord Finsburi, öldürülecekti. Aradan bir veya iki ay geçince de, yol üzerinde, belki otomobil tarafından çığnänen bir serserinin cebinde Kambel'in evrakı bulunacaktı! Ancak bu suretle katil, Kam-

bel'i öldürmekteki maksadına erişmiş olacaktı. Zavalı adamın öldüğü ilân edilecek ve Lord hayatta olmadığı için, harp vasiyetnamesine dahil sekiz kişiden, ancak üç kişi kalacaktı. Albay Vestfal, Mak Alister ve Grey.

Hamond, bir an sustu ve salonda hazır bulunanları süzdü. Hepsi, yerlerinden kımıldamaksızın merakla dinliyorlardı. Leydi Finsburi'nin yüzündeki ifade dahi değişmişti. Artık bir tek kelime bile söyleyecek vaziyette değildi.

Bir an sonra Hamond, sözüne devam etti:

— Katilin listesine göre, Kambel'den sonra sıra Lord Finsburi'ye geliyordu. Vaka mahallini tetkik ettiğimiz esnada, mühim bir iz keşfettik. kaybolan onyedı elmastan birini bulduk... Hem de en küçüğünü! Bunun kasten bırakıldığını anlamakta gecikmedik! Bu taş, tesadüfen kaybedilmiş değildi! Bunu ispat eden birçok delil vardı... Şu halde katilin maksadı neydi? Bütün ihtimalleri gözden geçirdik ve hepsinin yanlış olduğuna kanaat getirdik! Yere bırakılan taş, cinayet esnasında elmasların Lord Finsburi'nin elinde olduğunu ispata yarıyacaktı! Bu noktayı sağlama bağlamaktaki maksat neydi acaba? İlk düşündüğümüz gibi, katilin park kapısından kaçtığını göstermek değildi. Hayır! Maksat çok daha başkaydı: Katil, bizi Lord'un, elmaslar için öldürüldüğüne ikna etmek istedi.

Fakat hakikatte elmaslar, Lord'un çalışma odasından dışarı çıkmamıştır! Elmas meselesi sadece, tahkikatı yanlış bir yola sevketmeğe yarıyacaktı! Çünkü cinayetin işlenmesine sebep elmaslar değildi. Mevzu-bahs olan, Lord'un bütün serveti idi!

Şimdi cinayete geliyorum. Sir Henri'nin söylediğine nazaran, cinayet üçü elli geçe ile dördü on geçe arasında işlenmiştir. Bu noktadan hareket edecek olursak, 'olanları' izah etmek için ancak bir ihtimal var... Bunu bulmak pek kolay olmadı. Beni doğru yola sevkeden basit bir hadise oldu. Mister Barlet, söz arasında evin her tarafında ses boğan tertibat olduğunu söylemiş ve yemek salonu ile çiçek salonunun kapısı önünde bulunduğu halde içerdeki sesleri duyup duymadığını katîyetle bildiremeyeceğini ilâve etmişti. Bunu bir defa da Mister Grey'in iddiası ile mukayese edelim: Kendisi, kütüphanede kitap okurken, o esnada yazı odasında düşüp kırılan bir vazoonun sesini işitmiş! Mister Grey'in kulakları hakikaten tebrike şayan! Şunu da ilâve edeyim ki, kapılarda kapalıymış! Üstelik kütüphane ile, yazı odası arasında hol vardır. Bu yanlış yapmamanız lâzımdı Mister Grey!

Grey, yerinden fırladı ve karşısında bir hayalet görüyormuş gibi Hamond'un yüzüne bakmağa başladı. Dudakları hafifçe oynadı. Fakat hiç bir ses işitilmedi. Diğer hazır bulunanlar, hayretle Grey'e bakiyorlardı. Ansızın sendeledi, ellerini ileriye uzattı ve yere yıkıldı.

Bayılmıştı!

Hamond, kapıyı açtı ve dışarda bekliyen polislerden birine işaret etti. Sonra yerde yatanı gösterek, yavaşça bir emir verdi. Memur, başile selâm verdi ve baygın yatan Grey'i dışarı taşıdı.

Albay Vestfal, ayağa fırladı ve itiraz etti:

— Bu bir itiraf değildir Mister Hamond! Mister Grey'in bayılmasının muhtelif sebepleri olabilir.

Genç polis hafiyesi, sakın bir sesle cevap verdi:

— Eski bir arkadaşınızı himaye etmek istemenizi takdir ediyorum Albayım. Fakat Grey'in, Lord'un öldürülmesinde rolü olduğuna şüphe yoktur. Yalnız, katil kendisi değildir.

Mak Alister, heyecanla:

— O değilse, kimdir şu halde? diye sordu.

Hamond, soğuk bir tarzda cevap verdi.

— Mister Hartington Grev.

Bu sözler, salonda müthiş bir tesir yaptı. Umumî kaynaşma çöğaldı. Leydi Finsburi bağırdı.

— Avukat ha?! Bizim vekil!

Kenedi, ayağa fırladı ve avukatın yüzüne dik dik bakarken mendille alındaki teri silmeğe başladı.

Bu anca kadar, herşeyi not etmiş olan Basil'in kalemi titremeğe başladı ve elindeki defter yere düştü. Bakışları Hamond'la Grev arasında gidip geliyordu. Avukat, sandalyasından kımıldamaksızın hayretle polis hafiyesine bakıyordu.

Salon, anırsız sessizliğe gömüldü.

Bir an sonra Grev'in sesi, sessizliği yırttı:

— Acaba doğru mu işittim Mister Hamond?

Hamond, avukata soğuk bir nazarla baktı:

— Bilmiyorum Mister Grev, dedi. Öyle olmasını iemennî ederim. Sizi, Standford Prensi Lord Finsburi ile Lesli Kambel'i öldürmekle ittiham ediyorum!

Grev, içinde istihza sezilen bir sesle:

— Her ikisini de mi? diye sordu.

— Bundan başka, beni öldürmeğe teşebbüs ettiğinizi de yanınıza bırakmak istemem.

— Hepsi bu kadar mı?

— Kanunun maddelerine nazaran, sizi daha fazla ittiham edemiyeceğim... Fakat kanun çerçevesinin haricine çıkacak olursam, sizi Mister Mak Alister'le Albay Vestfal'ı öldürmek niyetinde olmakla da ittiham edebilirim.

— İddialarınızı ispat etmenizi rica edeceğim.

— Hay hay... İtiraf ettirinceye kadar anlatacağım.

— Bazan mahkemede, itiraf mecburiyetinde kaldığım olurdu. Fakat bir insanın, işlemediği iki cinayeti itiraf ettiğini hiç görmedim.

— Ben de öyle Mister Grev. Acaba burada hazır bulunanlara avukatlığınızın pek yüksek olduğunu mu göstermek istiyorsunuz?

— Ben sadece ittihamınızı geri almanızı istiyorum Mister Hamond... Başka birşey değil.

— Çok güzel! Nasıl isterseniz Mister Grev! Şu halde cinayeti bütün teferruatı ile anlatacağım.

— Teşekkür ederim!

— Tomson'un hakikî hüviyetini nasıl meydana çıkardığınızı sadece tahmin ediyorum...

— Çok şey vadeden bir başlangıç Mister Hamond! Diğer vakaları da sadece tahmin mi ediyorsunuz?

— Bunu şimdi öğreneceksiniz Mister Grev!... Kendiniz de söylediğiniz gibi, bir sene evvel Lord Finsbury ile birlikte Standford şatosunu ziyaret etmiştiniz. Kâhyanın bir gözünün sakat olduğunu gördünüz. Göz bebeği fazla çekilmişti. Bunu tesadüfen Grey'e söylediniz ve o da hemen, bu adamın, başka bir isim taşıyan Leslie Kambel'den başka kimse olmadığını anladı. Bunun üzerine müthiş plânınızı hazırladınız. Harp vasiyetnamesindeki zayıf noktayı biliyordunuz: Sekiz ki-

şiden sona kalan, servetten istediği gibi istifade edebiliyordu. Bunun için, sırdaşınız Grey'den başka hayat ta olan şahısları ortadan kaldırmaya karar verdiniz. İşler bittikten sonra Grey, müthiş bir servete varis olacak, siz de onunla birlikte yaşıyacaksınız! İlk kurbanınız Kambel, ondan sonraki de Lord Finsburi olacaktır! Listenizde bulunan diğer iki kurbanı ortadan kaldırmak, işten bile değildi. Kurbanlardan biri Hindistan'da, diğeri ise Afrika'da bulunuyordu. İştittiğime nazaran, Hindistan'da bir su parasına katil kiralanabilmiş. Şayet biribirinden bu kadar uzak bulunan iki şahıs ortadan kalksaydı, şüphe etmek kimsenin hatırına gelmiyecekti. Aksini düşünsek bile, aradaki alâkayı keşfetmek imkânsızdı.

— Bu ana kadar ancak nazariye dinledim Mister Hamond!

— İtiraf etmedikten sonra başka birşey anlatamam Mister Grev.

— Pekâlâ... Şu halde nazariyelerinizi dinliyelim Mister Hamond.

— Zaman gelince vaziyet değişecek Mister Grev!... Lord Finsburi, biraz evvel de söylediğim gibi tahminen saat dörtte öldürüldü. Bu saatte Mister Grey'le Grev'in nerede bulunduklarını tesbit edelim! Mister Grev, üçten dördü çeyrek geçeye kadar kütüphanede imiş! Bu da yalnız Mister Grev tarafından teyid ediliyor... Başka şahit yok! Grev, dördü çeyrek geçeden dördü yirmibeş geçeye kadar muhtelif şahıslar tarafından görülmüş. Buna göre, ikisinin de, üçü çeyrek geçeden, dördü yirmibir geçeye kadar nerede oldukları tesbit ediliyor. Fakat bu, yalnız görünüşte böyle!

Tahminen dördü on geçe Grev, çalışma odasının kapısına vurmıştır. Kendi ifadesine nazaran, hiç bir cevap alamamış ve kapı kilitliymiş. Sir Henri'nin iddiasına nazaran, Lord'un bu saatte ölmüş olduğu anlaşılıyor. Fakat Grev, kapalı kapıdan bahsederken başka bir maksat gütmüştür. Bu arada şu hadise cereyan etmişti: Tahminen saat dörtte, Grev, Lord Finsburi'nin yanına girdi... Kütüphane ile yazı odası arasındaki kapı açıldı! Herhangi bir sebep göstererek Lordu kış bahçesine götürdü ve onu, ağzında ses boğma âleti bulunan bir tabanca ile öldürdü! Kambri Hus'ta oturanlar arasında böyle bir insanın bulunduğunu tahmin etmiyen Lord, içinde elmaslar bulunan kutuyu çalışma odasındaki masanın üzerinde bırakmıştı. Bu esnada Grey de şöyle hareket etti: Evvelâ çalışma odasının kapısını dinledi. Çiçek salonunun kapısının kapandığını işitince, kütüphaneden çalışma odasına geçti, masanın üzerinde duran elmas kutusunu aldı, kütüphane kapısını kilitledi ve diğer yolu tâkiben tekrar kütüphaneye döndü. Bu esnada hiçbir tehlikeye maruz değildi. Şayet görülmüş olsaydı, Lord Finsburi ile konuşmak istedi. Fakat kütüphanenin kapısı kapalı olduğu için, diğer yoldan geldiğini söyleyecekti. Grey, Grev Prensi öldürüp, kütüphaneye gelinceye kadar bekledi... Hadisenin gidişini tâkip edebiliyor musunuz Mister Grev?

— Nazariyeleriniz sarıh ve mantıkîdir Mister Hammond... Büyük bir camî olabilecek kabiliyetesiniz...

— Teşekkür ederim Mister Grev... Bunu sizden daha iyi takdir edecek bulunmaz zannederim... Şimdi devam edelim: Grev, Grey'le yalnız birkaç kelime ko-

nuştı. Sonra kütüphaneyi terketti ve çalışma odasına girerek kapıyı kapadı. Buna mukabil Grey, kütüphaneye ile hol arasındaki kapıyı araladı ve dinledi. Bir müddet sonra vazunun kınılmasını ve yazı odasındaki sesleri işitti. Bunun üzerine, çiçek salonu yolu ile hemen kış bahçesine koştu, kapıyı açtı ve en ufak elması orta yolun üzerine attı! Korktuğu için, cesedin yanına kadar gidemedi... Bu büyük bir hata idi. Neticele-ri de meydanda. Elmasın, cesede nazaran olan vaziyeti bize çok şeyler anlatıyordu!... Grey, geldiği yolu takiben tekrar geri döndü. Grev, bu arada misafirle- rin yazı odasında kalmalarını temin etmişti. Grey, doğ- ruca kütüphaneye gitti ve elmas kutusunu, Grev'in te- sadüfen unuttuğu çantasına yerleştirdi! Birkaç daki- ka sonra Grev, kütüphaneye geldi, Grey'den, herşeyin yolunda olduğunu gösteren bir işaret aldı ve kütüp- haneyi yine terketti... Yalnız bu defa, çantasını da be- raber aldı! Bunun üzerine yazı odasına geçti ve bir mektup yazmağa başladı. Çaya davet eden gongu işi- tince, yemek salonuna geçti ve kendi iddiasına naza- ran çantasını açık bıraktı!... Kahvaltı esnasında, yine kendi iddiasına nazaran, çantasından bir evrak çalı- nıyor... Lordun vasiyetnamesine ilâve edilecek bir madde! halbuki hakikatte evrak çalınmış değildir! Şu halde bunu niçin iddia ediyor? Sebebi çok basit! Grev içinde bir servet bulunan çantasını muhakkak surette kilitlemiştir. Fakat açık olduğunu iddia ediyor. Çünkü yeryüzünde hiçbir polis, katilin, cinayeti işledikten sonra elde ettiği ganimeti açıkta bırakacağı düşün- mez. Bunun için bu çanta kimşenin nazarıdikkatini cel- betmezdi.

Fakat Grev'in, kaybolan bir evraktan bahsetmesinin başka bir sebebi de vardı... Mister Barlet, bir dakika buraya gelir misiniz?

Kâhya, sendeliyerek ayağa kalktı ve Hamond'un önüne geldikten sonra durdu. Polis hafiyesi, adama sert bir yüzle baktı ve:

— Polise güzel yalanlar söylediniz Mister Barlet! dedi. İtiraf ediyor musunuz?

— Evet!

— Hiç olmazsa bundan sonra doğruyu söyleyin. Aksi halde cezanız büyük olur.

— Başüstüne efendim.

— Mister Grev, size Maylord'un, Tomson'un kim olduğunu öğrendiği takdirde, amcasının bıraktığı beş bin lirayı vermekten vazgeçeceğini söyledi mi?

Barlet'in dudakları titredi:

— Evet!

— Size ne dedi?

— Bana, Maylord, çenemi tutamadığım için, Mister Kambel'in çok fecî bir vaziyete düştüğünü öğrendiği takdirde, fena halde kızacağını ve bu yüzden paraları vermiyeceğini söyledi.

— Teşekkür ederim... Kâfi!

Kâhya yerine döndü. Hamond, sözüne devam etti:

— İki canîden başka, Tomson'un kim olduğunu bilen yalnız bir tek şahıs vardı... Barlet. Bunun için Grev, belki hiç mevcut olmıyan bu evrak hikâyesini uydurdu. Bu suretle Barlet'in çenesini kapadı!.. Lord Finsburi!

— Buyrun Mister Hamond!

— Mister Grev size, evrakın kaybolmasına rağ-

men, parayı Barlet'e vermenizi tavsiye etti mi?

— Evet, bunu inkâr edemem Mister Hamond...

— Teşekkür ederim Maylord.

Hamond, arukata sordu:

— Daha itiraf etmek niyetinde değil misiniz?

— Düşünmüyorum bile. Buyurun, devam edin!

— Nasıl isterseniz. Sorguya çekildikten sonra, Lord'un ölümü ile alâkadar olan bazı işleri bitirmek için Londra'ya gittiniz. Çantanızı da beraber aldınız! Bunun içinde elmaslar bulunuyordu. İzinizi tâkip ettiğimi anlayınca, beni de ortadan kaldırmak istediğinizden bahsetmiyeceğim. Fakat size bir kompliman yapmadan da geçemiyeceğim. Kambri Hus'a dönüp avdetimi beklemek büyük bir cesaret işidir doğrusu.

— Teşekkür ederim! Bu ana kadar, birbirine tam manasile bağlı bulunan bir sürü nazariyeden bahsettiniz. Fakat nazariyeden ileri gidemediniz! Benim üzerime oldukça ağır suçlar yüklediniz... Fakat tahmin üzerine şimdiye kadar kimse tevkif edilmemiştir.

— Delillerin kifayetsizliğinden dolayı beraat edeceğinizi ümit ediyorsanız, yanılıyorsunuz Mister Grev! Arzu ettiğiniz delilleri, Kambel'in evrakını ve elmasları, lâzımgelen makamlara göstermekte gecikmiyeceğim. Çünkü deliller burada!

Hamond, sükûnetini bozmaksızın elini ceketinin iç cebine soktu ve uzunca bir deri kutu ile birkaç kâğıt çıkararak, masanın üzerine koydu.

— İşte deliller Mister Grev, dedi. Sizi cinayete itham ve tevkif edebilmek için bunların lâzım olduğunu söylemediğiniz mi?

XXV

Basil, saatine baktı.

— Leo, Kenedi artık gelse bari, dedi. Fena halde karnım acıktı.

— Biranın, en kolay hazmedilir bir gıda olduğunu söyledin... Onunla başlayabilirsin!

Hamond, henüz cümlesini bitirmişti ki, salona Kenedi girdi. Yanında genç, gayet cana yakın bir kadın vardı. Üzerindeki yeni, parlak İram kürkü, herkesin nazarıdikkatini celbediyordu. Yeni gelenler, doğruca iki arkadaşın oturdukları masaya doğru yürüdüler.

Bir an sonra, Müfettişin durmaksızın atıştırmasından istifade eden Misis Kenedi ile Basil arasında hararetili bir muhabbet başladı.

Kahveler geldiği zaman Hamond:

— Biliyor musunuz Kenedi, dedi. Hiç te memnun görünmüyorsunuz. Halbuki biz, en çetin işlerden birini bitirmiş bulunuyoruz.

— Biz mi dedin?

— Tabii, öyle değil mi? Kazancın benim cebim-

de olmasına ne bakıyorsunuz. İş ikiye taksim ettik.

— Karımın hatırı için beni pohpohlamana lûzum yok Hamond... Kendisi herşeyi biliyor.

— Çok güzel eski dost. Evlilerin birbirlerinden gizli işleri olmamalı... Fakat okadar mütevazı görünmenize de lûzum yok. Zannedersem Sir Gregori de benim fikrimde.

— Sir Gregori mi?

— Evet! Bu sabah kendisile telefonla görüştüm. Başardığımız işten çok memnun görünüyor... Yalnız, ilerideki müşterek çalışmalarımızın çok güçleşeceğini söyledi... Bir aya kadar Başmüfettişliğe terfi edenler varmış.

Kenedi, gayet tabii şeylerden bahsediyormuş gibi önüne bakan Hamond'u süzdü ve:

— Bunun bizim işle ne alâkası var? diye sordu.

— Ben de bilmiyorum eski dost. Fakat yanılmıyorsam, Sir Gregori öyle söyledi. Teferruatını unuttum.

Kenedi'nin küçük karısı, Hamond'a hayretle baktı.

— Tuhaf! dedi. Kocam, hiç durmaksızın zekânıdan ve hafızasının kuvvetinden bahsederdi. Halbuki siz, Sir Gregori'nin sabahleyin söylediklerini şimdi hatırlıyamıyorsunuz.

Hamond, düşünceli bir tavır takındı.

— Evet, dedi. Durun bakayım... Şimdi hatırladım. Sir Gregori bana: "Dostunuz Kenedi Başmüfettiş olursa, üzülür müsünüz?," diye sordu. Ben de "Çok fazla üzüleceğimi söyledim.,, Fakat amiriniz, bunun maalessif katfiyet keşbettiğini söyledi.

Madam Kenedi, hislerini gizlemeğe muvaffak olamadı. Kocasının kolunu okadar şiddetle çimdikledi

ki, adamcağız bağırdı.

Basil, mevzuu son günlerde cereyan eden heyecanlı hâdiselere getirmek için bir fırsat bulmuştu.

— Bana bak Leo, dedi. Kambri Hus'ta bahsetmediğin birkaç karanlık noktayı aydınlatacağına dair bana söz vermiştin. Herşeyden evvel, Kambel'in evrakını ve elmasları nasıl ele geçirdiğini öğrenmek isterim.

— Daha ilk baştan emlin olduğum bir nokta vardı. Grev çibi bir canî, katî delil olmadıkça mahkûm edilemezdi. Bu adam, mesleğinde hakikaten eşsizdir. Şelmsford'dan Müfettiş Kenedi'ye telefon etmek istediğim anda, Grev'in bana ateş etmesinden, katilin, kendisini tehdit eden tehlikeyi sezdiğini anladım. Daha fazla tereddüt etmedim. Londra'ya kadar nasıl bir süratle gittiğimizi çok iyi bilirsin Basil. Bir tek noktayı düşünüyordum: Acaba Grev, delilleri nerede saklıyordu? Muhakkak olan birşey vardı: Grev, cinayet günü gecesi Londra'ya gittiği zaman, kendisinden şüphe edilebileceğini tahmin etmiyordu. Salı günü eve döndü ve... O andan sonra birdaha Londra'ya gitmedi! Demek ki elmaslar, sakladığı yerde bulunuyordu: Belki evindeydiler. Fakat buna ihtimâl veremiyordum. Yazıhanesinin kasasında olamazlar mıydı? Bu fikri de zihnimden çıkardım. Belki de, firma tarafından kiralanmış banka kasalarından birinde saklıydılar. Evet, bu en akla yakın bir ihtimâldi! Fırmanın, çift anahtarlı otuz kasa kiraladığını tesbit ettim. Bunlardan yalnız bir tanesi tek anahtarlı idi. Ve bunda Standfordların evrakı ile **Harb Vasiyetnamesi** bulunuyordu. Kasanın yegâne anahtarı Grev'de bulunduğundan, elmasları bu kasaya sakladığını tahmin ettim. Buna

rağmen, ben de Sir Gregori kadar korkuyordum. Uzun konuşmalardan sonra şefiniz, Müfettiş Keli'nin refakatinde Bankaya gitmeme ve kasayı açtırmama müsaade etti. Kasanın içersinde bir deste evrakla üç yerinden mühürlenmiş sarı bir zarf çıktı. Keli, mühürlerin ne zaman yapıldığını katîyetle tesbit edemedi. Bunlar, üç günlük olabileceği gibi, yirmi senelik te olabilir. Zarfın üzerinde birkaç kelimedен başka **"19/Aralık / 1917"** tarihi de vardı. Keli, zarfı açmak taraftarı değildi. Ben, bütün mesuliyeti üzerime alarak kenarını yırttım. Nazariyem yanlış çıktığı takdirde, bu hareketim kötü neticeler verebilirdi. Fakat talihim yardım etti. İçersinden, Kambel'in evrakı ile elmaslar çıktı.

Kenedi:

— Ben bunu yapmağa cesaret edemezdim doğrusu! dedi.

— Esasen ben de pek seve seve yapmadım. Fakat başka çare var mıydı? Grev hakikaten çok zekî ve serinkanlı bir katildi. En ufak teferruatı bile ihmâl etmiyordu. Meselâ vazo meselesi. Şayet Grev vazoyu devirdiği noktada durmuş olsa idi, pencerenin önünden birinin geçtiğini mükemmelen görebilirdi. Bunu ben kendim de tecrübe ettim.

Basil, söze karıştı ve:

— Buna rağmen, büyük bir tehlikeyi göze almıştı dedi.

— Kış bahçesini terkettiği anı mı kastediyorsun?

— Evet, Prensi öldürdükten sonra.

— Bu hususta hakkın var Basil. Hattâ bir değil. iki tehlikeyi göze almıştı. Fakat bunu kendisi bilmiyordu. Gençlerin kış bahçesinde bulunduklarından ve bu-

rasını terkederken, park kapısını açık bıraktıklarından haberi yoktu. Bunu ancak, katilin bu yoldan kaçtığı fikrini vermek maksadile kapıyı açmak istediği zaman onladı. Şayet Grev, kış bahçesinden çıkarken görül-müş olsaydı, bir yalan uydurabilirdi. Meselâ, kış bah-çesinin içine kadar girmediğini, binaenaleyh, son o-dada yatan Prensi görmediğini söyleyebilirdi. Fakat bu vaziyete göre baştan zım altında kalacak ve ser-best hareket edemiyecekti.

— Leo, pencereyi kırıp, pusulayı kimin çaldığını da biliyor musun?

— Tabii. Kenedi'ye sor!

Müfettiş, soğuk bir tarzda:

— Barlet, diye cevap verdi.

— Barlet mi? Bu pusulayı ne yapacaktı?

— Bu, tasarlanarak yapılmış bir işti genç dostum. Çavuş, kâğıdı Mak Alister yazı odasını terkettiği anda getirdi. Adamcağız bunu herhalde kütüphanede de an-latmış olacak. Genç Lord'un vaziyetini tasavvur ede-biliyor musunuz? İşte komedi bununla başladı... Oyu-na, Ray Finsburi, Mis Brent ve genç efendisine yardım etmek fırsatını elde eden Barlet'te iştirak ediyordu. Kâh-ya, mutfağa Viski almağa gönderildi. Fakat vazifesi başkaydı. Barlet, sorgu bitip, Mis Brent yazı odasını terkedinceye kadar holün kapısında bekledi. Kız bir çığlık kopararak bayıldığı anda, kâhya dışarı fırladı, sigortayı yerinden oynattı. Evin etrafından dolaştık-tan sonra yazı odasının ilk penceresinin camını kırdı ve biz şakacıktan bayılan genç kızla uğraşırken, oda-daki pusulayı aldı...

— Mis Brent, yalandan mı bayılmıştı?

Hamond, gülerek cevap verdi:

— Tabii, dostum. Göz kapaklarından birini kaldırdığım zaman, ışığın tesirile göz bebeğinin oynadığını gördüm.

Müfettiş:

— İyi ki bunu bana daha evvel söylemediniz, dedi.

— Evet... İşler çok karışacaktı. Zavalı Mis Brent! Kızcağız kâfi miktarda korku geçirdi. Bana daima, bir hayalet görüyormuş gibi bakıyordu. Fakat şimdi herhalde fikrini değiştirmiştir. Ona yardımda bulundum.

— Ne hususta Leo?

— Onu Leydi Finsburi'ye iyi bir gelin olarak tavsiye ettim.

— Nasıl? İhtiyar kadın ne dedi?

— Evvelâ, aklımın başımda olup olmadığını sordu. Fakat bana kalırsa oyun yapıyordu. Bilmediğim bir sebepten dolayı, yaşlı kadının bana karşı bir simpatisi var. Kambri Hus'tan ayrılırken, Lord Finsburi samimiyetle omuzuma vurdu ve başardığım çifte iş için teşekkürlerini bildirdi. Demek herşey yolunda.

Polis hafiyesi, saatine baktı ve ilâve etti:

— Zannedersen, burasını terketmek zamanı geldi. Misis Kenedi, belki biraz dans etmek ister?

Lokantadan çıktıkları anda Müfettiş, Hamond'u kolundan tuttu. Basil'le Misis Kenedi ilerlerken, iki erkek biraz geride kaldılar. Müfettiş:

— Biraz evvel ne söylediniz Hamond? diye sordu. Grev, kış bahçesinin park kapısını açık mı bulmuştu?

— Evet!

— Gençler kapamağı unutmuş, öyle mi?

— Tabii. Londra'dan döndüğünüz zaman size her-

şeyi itiraf etmediler mi?

— Evet, buluştuklarını anlattılar. Fakat kış bahçesinin içine girdiklerini söylemediler!

Hamond, gülmeğe başladı:

— Yalancılar, dedi. Genç Lord size bütün hakikatı anlatacağına dair bana söz vermişti. Fakat herhalde korkmuş olacak... Çünkü, cinayetin işlendiği saatte, kış bahçesinde bulunduğunu söylemek doğrusu kolay bir iş değildi.

— Fakat bu hakikatı saklamak suretile, çok kötü bir duruma düşmek tehlikesine maruz kalıyordu.

— Nasıl?

— Ben, kimseye sezdirmeksizin, bütün şüpheli şahısların parmak izlerini almıştım.

— Vay Şerlok Holmes vay!

— Bir yanlışlık yapmak istemiyordum... Buna rağmen, az kalsın genç Lord'u tevkif edecektim.

— Nihayet ortaya bir netice atmak için mi?

— Yalnız bu değil... Ondan şüphe etmek için birçok sebep vardı... Sonra, anahtarların üzerinde de parmak izleri vardı!

— Hangi anahtarlarda?! Kış bahçesinin anahtarlarında mı?... Onu da nereden buldunuz Allah aşkına?

— Bulduğum falan yok. Elime verildi.

Hamond, bir an Müfettişin yüzüne hayretle baktı. Sonra müthiş bir kahkaha tufanına tutuldu ve ellerini boru şeklinde ağzına götürüp:

— Basil Stüart... Sen bir kalleşsin!... diye bağırdı.

B İ T T İ

HARP VASİVETNAMESİ

YAZAN: CARLO ANDERSEN

ÇEVİREN: SEDAT ELMAN

TÜRKİYE YAYINEVİNİN

POLİS ROMANLARI

SERİSİNDE N:12

